207

DE REGELING VOOR HET RESERVE-PERSONEEL VAN HET LEGER IN NEDERLANDSCH-INDIË

MET TOELICHTINGEN DOOR

H. BAKKER,
LUIT.-KOL. V/D GEN. STAF N. I. L.

Kon. Bat. Gen.
VI
387

GE — TER ALGEMEENE LANDSDRUKKERIJ — 1918.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

VI 387.
Pp. 273.000

DE REGELING VOOR HET RESERVE-PERSONEEL VAN HET LEGER IN NEDERLANDSCH-INDIË

MET TOELICHTINGEN DOOR
H. BAKKER,
LUIT.-KOL. V/D GEN. STAF N. I. L.

'S-GRAVENHAGE — TER ALGEMEENE LANDSDRUKKERIJ — 1918.

BAT. GENOOTSCHAP VAN K.NW.

PERPUSTAKAAN NASIONAL R.I.
Tanggal : 1-07-2010
Nomor Induk : 1248/PX-Museum/2010
BIB - ID : 0010-29210460
ITEM - ID : 12080175G0
Asal : Museum Pusat

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

VOORBERICHT.

Aangezien de onlangs in het leven geroepen instelling van het reserve-personeel van het leger in Nederlandsch-Indië talrijke personen in zich zal opnemen, die thans buiten dat leger staan, kwam het gewenscht en nuttig voor, aan de Regeling voor dat personeel meer bekendheid te geven dan gewoonlijk ten aanzien van Indische legervoorschriften geschiedt en terzake eenige toelichtingen te verstrekken, die hoofdzakelijk ontleend zijn aan de vanwege het Departement van Koloniën openbaar gemaakte memorie van toelichting betreffende de Regeling.

Bij de samenstelling van dit werkje is er naar gestreefd de raadpleging ervan mogelijk te maken zonder behulp van andere voorschriften enz., die niet steeds binnen ieders bereik zijn, door de voornaamste bepalingen enz., die in de artikelen der Regeling of in de toelichtingen daarop zijn genoemd, op te nemen in noten aan den voet der bladzijden dan wel in het Aanhangsel.

Behalve voor Indische legerreservisten en voor hen, die legerreservist willen of moeten worden, zal dit boekje wellicht ook van nut kunnen zijn voor hen, die met de toepassing van de Regeling en van de op grond daarvan uit te vaardigen voorschriften bemoeienis zullen hebben.

's Gravenhage, Mei 1918.

De Schrijver.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

DE REGELING VOOR HET RESERVE-PERSONEEL VAN HET LEGER IN NEDERLANDSCH-INDIË.

INLEIDING.

De wijziging van artikel 113 van het Regeeringsreglement bij de wet van 23 Mei 1917 (N. S. [1]) nº. 418) had, blijkens de memorie van toelichting op het daartoe strekkend wetsontwerp [2]), ten doel de mogelijkheid te openen om het leger in Nederlandsch-Indië geleidelijk om te vormen van een staand- in een kader-militie-leger. Aan die vorming werd een begin van uitvoering gegeven door de invoering bij het Koninklijk besluit van 26 October 1917 nº. 47 (N. S. nº. 610) van den algemeenen persoonlijken dienstplicht voor de Nederlandsche onderdanen van Europeesche afkomst [3]), terwijl, blijkens de toezegging van den Minister van Koloniën bij de mondelinge behandeling van hoogerbedoeld wetsontwerp in de Tweede Kamer der Staten-Generaal [4]), eerlang ook de invoering van den dienstplicht voor de Nederlandsche onderdanen, behoorende tot de Inlandsche of daarmede gelijkgestelde bevolking, te verwachten is.

Een tweede stap in de richting van het in beginsel voor Indië aanvaarde stelsel van legervorming werd gedaan door het Koninklijk besluit van 8 Mei 1918, nº. 45 (N. S. nº. 287), waarbij o. m. werd vastgesteld eene „Regeling voor het

[1]) N. S. beteekent „Nederlandsch Staatsblad", I. S. „Indisch Staatsblad".

[2]) Gedrukte stukken Tweede Kamer Zitting 1915—1916 — 448. nº. 3.

[3]) Zie: „Het nieuwe artikel 113 Regeeringsreglement en het Koninklijk besluit tot regeling van den militairen dienstplicht voor Europeanen in Nederlandsch-Indië, met toelichtingen" van de hand van schrijver dezes. 's Gravenhage. De Gebroeders VAN CLEEF. 1917.

[4]) Handelingen 1916—1917 blz. 2258.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

reserve-personeel van het leger in Nederlandsch-Indië, die den grondslag legt voor een Indische legerreserve, een instelling, welke in beginsel te beschouwen is als een aanvulling van het dienstplichtinstituut, doordien zij in de eerste plaats voor degenen, *die buiten den dienstplicht vallen of reeds aan dezen plicht hebben voldaan*, de gelegenheid opent om — hetzij vrijwillig, hetzij op grond van vroeger aangegane verplichtingen — een werkzaam aandeel te nemen in de verdediging van het grondgebied en daarvoor de geschiktheid te verkrijgen of te onderhouden.

Van het uit het vorenstaande af te leiden, alleszins logische beginsel, dat *in de legerreserve geen plaats behoort te zijn voor hen, die tot het vervullen van den zwaarsten aller plichten — den verplichten krijgsdienst — gehouden zijn*, m. a. w. *dat militaire dienstplicht behoort te gaan vóór dienst bij de reserve*, wijkt vorenbedoelde regeling in tweeërlei opzicht af. In de eerste plaats opent zij — zie artikel 3, onder 2° — de mogelijkheid om eene vrijwillige verbintenis bij het reserve-personeel aan te gaan ook voor dienstplichtige Nederlandsche onderdanen — zoo zij nog niet bij de militie zijn ingelijfd —, *die voor opleiding tot reserve-officier in aanmerking komen* en in de tweede plaats beschouwt zij, ten aanzien van de toelating tot het reserve-personeel in het algemeen, als dienstplichtigen uitsluitend hen, die tot den dienst bij de *militie* zijn verplicht, niet hen, die tot den *landstorm* behooren (zie artikel 2 en artikel 3, onder 1°).

Aan dit laatste, dat toetreding van landstormplichtigen tot de reserve mogelijk maakt, is het niet te onderschatten voordeel verbonden, dat voor deze groep van dienstplichtigen, die anders in gewone tijden geen militaire diensten hebben te verrichten, de mogelijkheid is geschapen om, door op gezette tijden als reservist in werkelijken dienst te komen, de geschiktheid voor de oorlogstaak te onderhouden.

De bepaling in artikel 3, onder 2°, maakt het mogelijk in Indië desgewenscht het in Nederland als „reserve-kader" bekende instituut in het leven te roepen. Alhoewel dit instituut voor de Europeanen niet strikt noodig is, wijl het voor de

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

tot dezen landaard behoorende Nederlandsche onderdanen vastgestelde stelsel van algemeenen persoonlijken dienstplicht met verplichtende kaderaanwijzing de meest mogelijke waarborgen voor een goede voorziening in de behoefte aan verlofskader oplevert, werd het blijkens de memorie van toelichting toch gewenscht geacht in de Regeling voor het reserve-personeel rekening te houden met de mogelijkheid dat het noodig zou kunnen blijken om de gelegenheid tot het aangaan van eene vrijwillige verbintenis als adspirant-reserve-officier open te stellen. Voornamelijk ten aanzien van de niet-Europeesche Nederlandsche onderdanen zou die noodzakelijkheid kunnen blijken, omdat thans uiteraard nog geen zekerheid bestaat, dat het voor die onderdanen in het leven te roepen dienstplichtstelsel voor deze onderdanen een even goede waarborg voor eene behoorlijke kadervoorziening zal bieden als het militiestelsel voor de Europeanen.

Komt het in Indië tot het in het leven roepen van het reserve-kader-instituut voor de niet-Europeanen, dan zal deze instelling voor de Europeanen wel niet achterwege kunnen blijven.

Afzonderlijk moge nog melding worden gemaakt van een in de „Regeling voor het reserve-personeel van het leger in Nederlandsch-Indië" gehuldigd hoofdbeginsel, namelijk dat van de algeheele gelijkstelling van reservisten behoorende tot de Inlandsche of dezdaarmede gelijkgestelde bevolking met die van Europeesche afkomst, voor zoover de eersten aan dezelfde eischen van bekwaamheid voldoen als de laatsten.

Het beginsel van gelijkstelling der verschillende rassen is in het leger reeds aanvaard ten aanzien van de benoembaarheid tot officier van gezondheid [1]), tot tweede-luitenant bij een der wapens [2]) en tot militair onderopzichter, opzichter en architect der genie [3]) en vindt langzamerhand ingang bij het vervullen van lagere kaderbetrekkingen, doordien

[1]) Zie I. S^{n}. 1907, n°. 462 en 1912, n°. 604.
[2]) Zie I. S. 1915, n°. 600.
[3]) Zie K. B. van 23 November 1917, n°. 57.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

thans niet-Europeesche jongelieden in opleiding zijn voor betrekkingen in het leger, die tot dusver uitsluitend door Europeanen werden bekleed (sergeant-geweermaker, conducteur der artillerie en der intendance, korporaal-kleer- of schoenmaker der intendance, sergeant-majoor der militaire administratie), terwijl onlangs door de Kroon machtiging werd verleend om door een proef te doen uitmaken of het mogelijk zal zijn ook in de gelederen Europeesche kaderplaatsen te doen bezetten door daartoe geschikte militairen van niet-Europeeschen landaard.

De in het leven geroepen reserve biedt echter, behalve aan de niet-Europeanen, die in ontwikkeling met Europeanen gelijkstaan, ook plaats aan voor de tot de inheemsche of de daarmede gelijkgestelde bevolking behoorende personen, die een dergelijke ontwikkeling niet deelachtig zijn, doch die niettemin een uitstekend kadermateriaal vormen, n.l. gewezen niet-Europeesche kaderleden van het actieve leger c.q. van de vloot. Ook voor deze groep van reservisten echter is in de onderhavige regeling gebroken met de in het actieve leger nog bestaande onderscheiding in „Europeesche" en „Inlandsche (Amboineesche)" militairen, een onderscheiding, die zeer zeker niet in het belang is van de ontwikkeling van het gevoel van samenhoorigheid der verschillende in het leger vertegenwoordigde bevolkingsgroepen en als zoodanig niet ligt in de lijn van de huidige koloniale politiek. Daarom worden de laatstbedoelde reservisten in de regeling aangeduid als „reservisten der 2de klasse".

Reservisten behoorende tot de Inlandsche of de daarmede gelijkgestelde bevolking, doch niet tot de Chineezen, op wie de ordonnantie in I. S. 1917 nº. 129 van toepassing is, die den officiersrang bekleeden of die, wanneer zij deel uitmaken van het personeel beneden den rang van officier, tot de 1ste klasse gerekend worden, zullen zich aan het voor Europeanen geldende burger- en handelsrecht hebben te onderwerpen [1]); dit heeft geen ander doel dan de pensioens-

[1]) Zie artikel 2, tweede, derde en vierde lid en artikel 5, tweede lid der Regeling.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

bepalingen voor weduwen en weezen van het Europeesche personeel van toepassing te kunnen doen zijn op de vrouwen en kinderen van deze reservisten.

Alvorens over te gaan tot een artikelsgewijze behandeling van de „Regeling voor het reserve-personeel van het leger in Nederlandsch-Indië", moge in herinnering worden gebracht dat sedert 1902 reeds een legerreserve bestaat, die echter in geenen deele op één lijn is te stellen met die, welke thans op het punt staat te worden gevormd. Eerstbedoelde toch, waarvoor bij de ordonnantie in I. S. 1902, nº. 390, eene voorloopige regeling werd vastgesteld, hield uiteraard geen rekening met het bestaan van dienstplicht en kon alleen reeds uit dien hoofde niet bestendigd blijven bij het thans aanvaarde geleidelijk in te voeren stelsel van legervorming. De toetreding was voorts alleen opengesteld voor gewezen militairen van het leger in Nederlandsch-Indië beneden den rang van onderluitenant, zoodat derhalve uitgesloten waren personen, geschikt voor het vervullen van officiersbetrekkingen, die de nieuwe reserve in de eerste plaats hoopt tot zich te trekken, en van hen, die de geschiktheid voor het innemen van lagere kaderplaatsen elders dan in het Indische leger hebben verworven en die bij de nieuw te vormen reserve eveneens zeer welkom zullen zijn.

Gelegenheid om hunne geoefendheid en geschiktheid voor de oorlogstaak te onderhouden bestond voor de leden van de oude reserve niet; wel schreef de voorloopige regeling voor, dat reservisten na het eindigen van hunne eerste verbintenis van 5 jaren niet tot een tweede van 3 jaren konden worden toegelaten, dan na twee maanden in werkelijken dienst te zijn geweest, indien dit althans door den Commandant van het leger noodig werd geoordeeld, doch dit laatste is, voor zoover bekend, nooit het geval geweest.

De toelagen voor een verbintenis bij de oude reserve wisselden van f 48 tot f 15 per jaar, al naar gelang van den rang en den landaard van de betrokkene, bedragen welke, bij gemis van eenig ander voordeel, te gering waren

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

om de dienstneming aanlokkelijk te maken. Bedoelde reserve heeft dan ook, wat hare sterkte betreft, nooit veel te beteekenen gehad [1]).

Bij het totstandkomen van de nieuwe reserve zal uiteraard de oude verdwijnen, doordien de leden ontheven zullen worden van de daarbij aangegane verbintenis; zij, die daartoe in aanmerking komen, kunnen echter eene verbintenis bij de nieuwe reserve aangaan, waaraan voor hen het groote voordeel is verbonden, dat de tijd, gedurende welken zij tot de oude reserve hebben behoord, medetelt voor de bepaling van de aanspraak op pensioen en van het bedrag daarvan ingevolge de onderhavige regeling [2]).

[1])

Sterkte der legerreserve.

Op 1 April.	Europeanen.	Niet-Europeanen.
1904	44	6
1905	79	6
1906	123	11
1907	223	13
1908	287	10
1909	327	12
1910	379	17
1911	417	18
1912	456	20
1913	524	18
1914	502	23
1915	480	25
1916	450	34
1917	361	32

[2]) Zie artikel 50 van de nieuwe Regeling.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
PERPUSTAKAAN NASIONAL RI.

Koninklijk besluit van den 8sten Mei 1918, nº. 45 (Staatsblad *nº. 287*) *o. m. tot vaststelling van eene „Regeling voor het reserve-personeel van het leger in Nederlandsch-Indië".*

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Koloniën van 16 Maart 1918, 7de Afdeeling nº. 25;

Den Raad van State gehoord (advies van 23 April 1918, nº. 24);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 7 Mei 1918, 7de Afdeeling nº. 1);

Hebben goedgevonden en verstaan:

TEN EERSTE.

vast te stellen de volgende bepalingen, welke zullen uitmaken de

Regeling voor het reserve-personeel van het leger in Nederlandsch-Indië.

Algemeene bepalingen.

Artikel 1.

Het reserve-personeel bestaat uit:

1º. reserve-officieren;

2º. reserve-personeel beneden den rang van officier.

Tot het onder 2º. bedoelde personeel behooren niet reserve-onderluitenants; de rang van onderluitenant is opzettelijk bij de reserve niet in het leven geroepen. Zie artikel 2. eerste lid onder 3º en de toelichting daarop.

Artikel 2.

(1) Naar bij ordannantie te stellen regelen worden tot reserve-officier benoemd:

1º. niet-militieplichtige eervol ontslagen officieren van het leger in Nederlandsch-Indië, die Nederlandsche onderonderdanen zijn, en

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

a. op wie de verplichting rust, omschreven in de artikelen 18, 30 of 37 der wet van 21 Juli 1890 (*Nederlandsch Staatsblad* n°. 126, *Indisch Staatsblad* 1891 n°. 71) tot regeling van het militair onderwijs bij de landmacht;

b. die zich bij hunne benoeming tot officier verbonden hebben om na ontslag uit den militairen dienst, bij vestiging in Nederlandsch-Indië, nog een bepaald aantal jaren als reserve-officier ter beschikking te blijven;

c. aan wie pensioen of het recht op pensioen is toegekend en die den leeftijd van 45 jaren nog niet hebben bereikt;

d. die, niet vallende onder *a*, *b* of *c*, zich vrijwillig voor den dienst bij het reserve-personeel verbinden;

2°. militieplichtigen bedoeld in de artikelen 26, derde lid, en 31, derde lid, van het Dienstplichtbesluit voor Nederlandsch-Indië (*Nederlandsch Staatsblad* 1917 n°. 610);

3°. niet-militieplichtige eervol ontslagen onderluitenants of met dezen in rang gelijkgestelde militairen van het leger in Nederlandsch-Indië, voor zoover zij Nederlandsche onderdanen zijn, aan wie pensioen of het recht op pensioen is toegekend en die den leeftijd van 45 jaren nog niet hebben bereikt;

4°. andere, niet onder 1°, 2° of 3° bedoelde Nederlandsche onderdanen, die vrijwillig eene verbintenis als reserve-officier aangaan.

(2) Nederlandsche onderdanen, behoorende tot de Inlandsche of de daarmede gelijkgestelde bevolking doch niet tot de Chineezen, op wie de ordonnantie in *Indisch Staatsblad* 1917 n°. 129 van toepassing is, zijn alleen tot reserve-officier benoembaar, indien zij, meerderjarig zijnde, zich te voren onderwerpen aan het geheele voor de Europeanen vastgesteld burgerlijk en handelsrecht.

(3) Minderjarige Nederlandsche onderdanen als in het vorige lid bedoeld, worden alleen tot reserve-officier benoemd op voorwaarde, dat zij zich binnen drie maanden na hunne meerderjarigheid aan het in dat lid omschreven recht onderwerpen; deze voorwaarde wordt in de besluiten der benoeming vermeld.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

(4) De meerderjarigheid en de minderjarigheid worden voor de toepassing van het tweede en het derde lid van dit artikel beoordeeld naar de voorschriften van het voor de Europeanen geldend recht.

(5) Bij het niet nakomen van de in het derde lid van dit artikel bedoelde voorwaarde, wordt de betrokken reserve-officier, al dan niet eervol, uit den dienst ontslagen.

Daar — zie artikel 8 dezer Regeling — de reserve-officieren door den Gouverneur-Generaal worden benoemd, kunnen alleen in Ned-Indië verblijf houdende personen voor een zoodanige benoeming in aanmerking komen. Deze personen moeten Nederlandsche onderdanen en niet militieplichtig — dus, voor wat betreft de Europeanen ouder dan 32 jaren — zijn. Eerstbedoelde eisch is in overeenstemming met het eerste lid van artikel 113 R.R. [1])

Zij, die den militieplichtigen leeftijd nog niet hebben overschreden, dus nog geen 32 jaren oud zijn, en op wie om de een of andere reden de verplichting zou komen te rusten om bij de reserve te dienen, zullen niet tot de reserve toegelaten doch bij de militie ingelijfd worden om daarna, zoo zij vroeger den officiersrang hebben bekleed, ingevolge het bepaalde in artikel 26, derde lid, van het Dienstplichtbesluit [2]), als officier bij het reserve-personeel over te gaan.

---

[1]) luidende: „Op den voet bij algemeene verordening te bepalen, „zijn de ingezetenen verplicht mede te werken tot bewaring van „rust en orde en, wanneer zij Nederlandsche onderdanen zijn, tevens „tot verdediging van het grondgebied van Nederlandsch-Indië.

„Bij algemeene verordening wordt mede bepaald wie in den zin „van dit artikel als ingezetenen moeten worden beschouwd.

[2]) luidende: (1) De Gouverneur-Generaal stelt telken jare de verdeeling van de voor inlijving bij de militie beschikbaren over de verschillende wapens, wapenonderdeelen en diensten vast en geeft algemeene voorschriften met betrekking tot hunne indeeling bij de onderscheidene korpsen en andere onderdeelen van het leger, met dien verstande dat daarbij voor zoover zulks met de belangen van den dienst is overeen te brengen, rekening zal worden gehouden met de door de dienstplichtigen kenbaar gemaakte voorkeur voor een der wapens, wapenonderdeelen of diensten.

(2) Zij, die bij het leger in Nederland, bij de landmacht in de

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

De eischen, — lichamelijke en zedelijke zoomede, ten aanzien van de personen bedoeld onder 4° van het eerste lid, ook de wetenschappelijke —, waaraan de aanstaande reserve-officier moet voldoen, zullen bij ordonnantie zijn vast te stellen.

Eerste lid. *Punt 1°. a.* De in dit onderdeel van punt 1° genoemde artikelen van de wet op het militair onderwijs bij de landmacht [1]) leggen den plicht om bij het reserve-personeel te

---

koloniën en bezittingen buiten Europa of bij de Koninklijke Marine een rang hebben bekleed, worden, naar door den Gouverneur-Generaal te stellen regelen, ingelijfd in een rang gelijkgesteld aan- of het meest overeenkomende met den vroeger bekleeden rang.

(3) De ingevolge het vorige lid van dit artikel in den officiersrang ingelijfden gaan over bij het reserve-personeel der landmacht.

[1]) luidende:

Art. 18. Hij, die tot de Cadettenschool wordt toegelaten, is, te rekenen van het tijdstip waarop zijn verblijf aan deze inrichting een aanvang neemt, verbonden om den Staat gedurende den tijd van negen jaren als militair te dienen.

Van deze negen jaren behoort hij er vier in den rang van officier te dienen, zoodat, wanneer de officiersrang niet in vijf jaren wordt bereikt, de dienstverbintenis stilzwijgend met den langeren duur van den opleidingstijd wordt verlengd.

Deze verbintenis verplicht hem tevens, om — voor zooveel hij daartoe niet reeds uit anderen hoofde mocht gehouden zijn — na het verlaten van den werkelijken dienst nog vijf jaren, of zooveel minder dan vijf jaren, als hij langer dan vier jaren als officier heeft gediend, als reserve-officier ter Onzer beschikking te blijven.

Wij behouden Ons nochtans voor van de verplichting, bij het vorige lid bedoeld, geheel of ten deele ontheffing te verleenen.

Art. 30. Hij, die overeenkomstig art. 26 of 27 tot de Koninklijke Militaire Academie wordt toegelaten, is, te rekenen van het tijdstip waarop zijn verblijf aan deze inrichting een aanvang neemt, verbonden, om den staat gedurende zeven jaren als militair te dienen.

Van deze zeven jaren behoort hij er vier in den rang van officier te dienen, zoodat, wanneer de officiersrang niet in drie jaren wordt bereikt, de dientverbintenis stilzwijgend met den langeren duur van den opleidingstijd wordt verlengd.

Het derde lid van art. 18, zoomede het voorbehoud, bij de slotalinea van dat artikel gemaakt, zijn ook voor hem van toepassing.

Art. 37. Een onderofficier, die tot den Hoofdcursus wordt toegelaten, is — onafhankelijk van den duur van zijn loopend dienstver-

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

dienen op aan bepaalde groepen van officieren, die het actieve leger verlaten vóór dat zij daarbij een zeker aantal jaren hebben gediend. Het nakomen van dien plicht is tot dusver in Indië nooit gevorderd wegens het ontbreken van een positie-regeling voor de reserve-officieren.

b. Deze bepaling heeft betrekking op officieren van gezondheid, die, na opleiding zonder steun van den Lande, als zoodanig worden benoemd en in wier akte van verband sedert 1905 het volgende voorkomt:

„ . . . . . en om na eventueel ontslag te eeniger tijd uit „den militairen dienst bij vestiging in Nederlansch-Indië nog „gedurende vier jaren als reserve-officier van gezondheid ter beschikking te blijven van de Regeering aldaar,"

eene bepaling, die tot dusver een doode letter is geweest.

c. Komt overeen met de bepaling in artikel 1, 1°. onder *b*, van de Ned. wet op het reserve-personeel der landmacht 1905 (N. S. n°. 177) [1]). De op grond van die bepaling vastgestelde

band — verbonden, na zijne benoeming tot officier, den Staat gedurende vier jaren in dien rang te dienen, onder gelijke verplichting als in de 3de alinea van art. 18 is omschreven.

Het voorbehoud, bij de slotalinea van art. 18 opgemaakt, is ook voor hem van toepassing.

[1]) luidende: Art. 1. Het reserve-personeel der landmacht bestaat uit:

1°. reserve-officieren, als zoodanig benoemd:

b. op grond van de verplichting, omschreven in artikel 39, punt 2, sub *e.* der Bevorderingswet voor de landmacht 1902, in verband met artikel 2, punt 6° der Pensioenwet voor de landmacht 1902;

Art. 39, punt 2, sub e *der Bevorderingswet voor de landmacht 1902:*

Een officier kan niet uit den dienst worden ontslagen dan:

2°. onder toekenning van pensioen of van het recht op pensioen:

e. met de verplichting, na het op verzoek verleende ontslag nog gedurende eenige jaren op den voet van het bepaalde bij de wet voor het reserve-personeel der landmacht 1905 te Onzer beschikking te blijven;

Art. 2, punt 6° der Pensioenwet voor de landmacht 1902:

Het recht op voortdurend pensioen wordt, behoudens het bepaalde bij artikel 18, verkregen:

6°. na een werkelijken dienst van tenminste twintig jaren voor een officier en . . . . enz., wanneer de belanghebbende op zijn verzoek

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

leeftijd van 55 jaren, tot welken een gepensionneerd officier van het actieve leger reserve-plichtig is, werd voor Indië te hoog geoordeeld en daarom in deze regeling gesteld op 45 jaren, denzelfden leeftijd als die, tot welken de Europeanen landstorm-plichtig zijn, zoodat de aan de hier bedoelde gewezen officieren van het actieve leger opgelegde verplichting ten aanzien van den dienst bij de reserve enkel en alleen neerkomt op het verrichten van eenigen werkelijken dienst in vredestijd (zie artikel 113 dezer Regeling).

In verband met de bepaling in dit punt zijn de „Regeling van de bevordering, het ontslag en het op non-activiteit stellen van de Europeesche officieren" (I. S. 1910 n°. 592) [1]) en het „Reglement op het toekennen van pensioen en onderstand aan de Europeesche en aan de daarmede gelijkgestelde officieren" (I. S. 1880 n°. 22) [2]) aangevuld (zie Ten Tweede en Ten Derde van het Kon. besluit, waarbij de onderhavige Regeling is vastgesteld). Deze aanvullingen zijn uiteraard alleen van toepassing op de officieren, die nà het inwerking treden van vorenbedoeld Kon. besluit worden gepensionneerd.

d. maakt in het algemeen toetreding tot het reserve-personeel mogelijk voor gewezen officieren van het leger in Ned. Indië, die, ouder dan 32, doch jonger dan 45 jaren zijnde, zonder toekenning van pensioen of recht op pensioen eervol zijn ontslagen, dan wel, pensioen genietend, den leeftijd van 45 jaren hebben overschreden.

Punt 2°. maakt de uitvoering mogelijk van de bepalingen in de artikelen 26, derde lid, en 31, derde lid, van het Dienstplichtbesluit [3]).

---

uit den dienst wordt ontslagen onder de verplichting, na dat ontslag nog, op den voet van het bepaalde bij de Wet voor het reserve-personeel der landmacht 1905, in den laatstelijk door hem bekleeden rang of in een hoogeren rang te Onzer beschikking te blijven tot hij . . . . enz., den leeftijd van 55 jaren . . . . enz. zal hebben bereikt.

[1]) Zie Aanhangsel I.

[2]) Zie Aanhangsel II.

[3]) Artikel 26: zie noot [3]) op blz. 13.

Art. 31 luidt: (1) De Gouverneur-Generaal bepaalt telken jare het aantal bij de militie ingelijfden, dat naar bij ordonnantie te stellen regelen tot officier, onderofficier en korporaal zal worden opgeleid;

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Punt 3°. (Zie ook de artikelen 5, eerste lid, en 9, eerste lid.) Door deze bepaling is tegemoet gekomen aan een door de onderluitenants gekoesterde wensch; zij zal zeker den toeloop van deze over het algemeen practisch zeer bruikbare onderofficieren naar de reserve bevorderen. Eenig bezwaar kan tegen dezen maatregel niet bestaan, wijl onderluitenants in het actieve leger als onderaanvoerder dezelfde diensten verrichten als luitenants.

Bij Ten Vierde en Ten Vijfde van het Kon. besluit, waarbij de onderhavige regeling is vastgesteld, zijn in verband met de bepaling in dit punt de noodige aanvullingen in de verschillende Regelingen betreffende onderluitenants en de met dezen in rang gelijkgestelde militairen tot stand gebracht.

Aangeteekend wordt, dat gewezen onderluitenants, die nog geen 32 jaren oud en derhalve nog militieplichtig zijn, op grond van artikel 26 [1]), tweede lid van het Dienstplichtbesluit, in den rang van onderluitenant bij de militie zullen worden ingelijfd.

Punt 4°. maakt de toetreding tot het korps reserve-officieren mogelijk voor niet militieplichtige, zonder pensioen of recht op pensioen, eervol ontslagen officieren van het leger in Nederlandsch-Indië, voor gewezen officieren van dat leger die, wel pensioen genietend, den leeftijd van 45 jaren hebben overschreden,

---

voor deze opleiding worden aangewezen zij, die voor het bekleeden van een rang geschikt worden geacht.

(2) De eerste oefening van hen, die tot officier worden opgeleid, duurt ten hoogste twee jaren bij de bereden- en ten hoogste veertien en een halve maand bij de onbereden wapens, wapenonderdeelen en diensten; zij die aan het einde van den opleidingstijd niet hebben voldaan aan de eischen, gesteld om tot den rang van officier te worden benoemd, kunnen worden verplicht nog voor ten hoogste twee maanden in werkelijken dienst te blijven of te komen.

(3) Zij, die uit de militie tot officier worden bevorderd, gaan bij hunne benoeming als zoodanig over naar het reservepersoneel der landmacht voor den tijd, dat zij ingevolge dit besluit nog militieplichtig zijn.

(4) De dienstplichtigen bij de militie, die bij de wapens, wapenonderdeelen of diensten, waarbij de eerste oefening ten hoogste acht en een halve maand duurt, tot onderofficier worden opgeleid, zijn verplicht na volbrachte eerste oefening nog ten hoogste drie en een halve maand in werkelijken dienst te blijven.

[1]) Zie noot [2]) op blz. 13.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

voor oud-officieren van het Nederlandsche leger, de Koninklijke Marine, de vroegere schutterijen en vrijwilligerskorpsen, zoomede voor daartoe geschikte personen, die te voren niet den officiersrang hebben bekleed, dus ook voor niet-militieplichtige gewezen onderluitenants, niet vallende onder 3°. van het eerste lid, en voor hen, die (zie artikel 3 onder 2°.) bij het reserve-personeel tot reserve-officier zijn opgeleid.

Tweede, derde en vierde lid. Deze bepalingen hebben ten doel de nagelaten betrekkingen van niet-Europeesche reserve-officieren, die in en door den dienst komen te overlijden, pensioen te kunnen toekennen overeenkomstig de ter zake voor weduwen en weezen van Europeesche officieren bestaande regelen. Zij komen overeen met het bepaalde in het Kon. besluit van 16 Augustus 1915 n°. 20 (I. S. 1915 n°. 600), betreffende de toelating van Nederlandsche onderdanen, behoorende tot de Inlandsche of de daarmede gelijkgestelde bevolking tot de officierskorpsen van de vier wapens [1]), met dien verstande evenwel, dat rekening is gehouden met den sedert bij de ordonnantie van 29 Maart 1917 (I. S. n°. 129) geregelde privaatrechtelijke toestand der Chineezen in sommige deelen van den Archipel, welke eene onderwerping van tot deze bevolkingsgroep behoorende Nederlandsche onderdanen aan het voor de Europeanen geldende

[1]) Dit Kon. besluit luidt: De voor de Europeesche officieren van de landmacht in Nederlandsch-Indië geldende bepalingen omtrent bevordering, ontslag, op non-activiteitstelling en toekenning van pensioen zijn toepasselijk op Nederlandsche onderdanen, behoorende tot de Inlandsche of daarmede gelijkstelde bevolking, die tot tweede-luitenant bij een der wapens van genoemde landmacht worden benoemd, nadat zij in Nederland de opleiding hebben genoten, die vereischt wordt voor benoeming tot officier van die landmacht.

De toepasselijkheid van de bepalingen, genoemd in het eerste lid van dit artikel, op de daarbij bedoelde personen, wordt geacht niet te hebben bestaan, indien zij nalaten binnen drie maanden na hun aankomst in Nederlandsch-Indië of, indien zij alsdan nog minderjarig zijn, binnen drie maanden nadat zij meerderjarig zijn geworden, zich te onderwerpen aan het geheele voor de Europeanen vastgestelde burgerlijk- en handelsrecht (zie I. S. 1917, nos. 12 en 533), bijaldien dat recht niet reeds uit anderen hoofde op hen toepasselijk is.

De meerderjarigheid en de minderjarigheid worden voor de toepassing van dit besluit beoordeeld naar de voorschriften van het voor de Europeanen geldend recht.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

burgerlijk en handelsrecht met het oog op vorenaangegeven doel overbodig maakt.

Artikel 3.

Naar bij ordonnantie te stellen regelen worden tot eene vrijwillige verbintenis bij het reserve-personeel beneden den rang van officier toegelaten:

1°. niet militieplichtige Nederlandsche onderdanen, die

a. als vrijwilliger of als dienstplichtige zonder rang of met een rang beneden dien van onderluitenant hebben gediend bij het leger in Nederlandsch-Indië, de landmacht in Nederland, in Suriname of in Curaçao, dan wel bij de Koninklijke Marine of bij de Koninklijke Marine-reserve;

b. behooren tot het reservepersoneel beneden den rang van officier van de landmacht in Nederland, aan wier vergunning tot verblijf in Indië door Onzen Minister van Oorlog de voorwaarde is verbonden, dat zij gehouden zijn eene vrijwillige verbintenis bij het reserve-personeel van het leger aldaar aan te gaan voor den duur van het nog loopend dienstverband in Nederland;

2°. andere dan de onder 1°. bedoelde Nederlandsche onderdanen, die voor opleiding tot reserve-officier in aanmerking komen en die — voor zoover zij militieplichtig zijn — nog niet bij de militie zijn ingelijfd.

De in dit artikel, onder 1°*a*, neergelegde bepaling zal uitsluitend toepassing vinden ten einde in vredestijd desgewenscht de beschikking te verkrijgen over personeel — hoofdzakelijk kader beneden den rang van onderluitenant —, dat niet meer militieplichtig — dus ouder dan 32 jaren — is, geen vaste verbintenis bij het leger wenscht aan te gaan, doch wel genegen is op bepaalde tijden in werkelijken dienst te komen, zoomede om bij mobilisatie de hand te kunnen leggen op personen, die niet meer landstormplichtig — dus ouder dan 45 jaren — doch voor den militairen dienst nog lichamelijk geschikt zijn. Het zal *als regel* geen zin hebben om landstormplichtigen, die vroeger geen rang in het leger hebben bekleed, tot een vrijwillige verbintenis bij het reserve-personeel toe te laten.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Ten aanzien van de bepaling onder 1° *b* wordt aangeteekend:

Bijzondere bepalingen om het in Indië verblijf houdende reserve-personeel van de landmacht in Nederland, dat den militieplichtigen leeftijd (32 jaren) nog niet heeft overschreden, bij de militie in te lijven en, zoo het in Nederland den officiersrang bekleedde, bij het reserve-personeel van het leger in Indië in te deelen, zijn uiteraard niet noodig.

De Minister van Oorlog zal hebben te bepalen in hoever op dat personeel de wet voor het reserve-personeel der landmacht 1905 (N. S. n°. 177) en de op grond daarvan vastgestelde Koninklijke besluiten van toepassing blijven.

Voor zoover het hierbedoelde Nederlandsche reservepersoneel ouder dan 32, doch jonger dan 45 jaren, dus landstormplichtig, is, zou het evenmin als dat hetwelk laatstgenoemden leeftijd heeft overschreden, in vredestijd in Indië eenige verplichting ten aanzien van den militairen dienstplicht hebben; het zou derhalve in bruikbaarheid voor zijn oorlogstaak achteruitgaan, hetgeen, zoo het naar Nederland terug mocht keeren, niet in het belang van de verdediging van Nederland is en evenmin in dat van Indië, zoo het bij mobilisatie aldaar nog verblijf mocht houden. Daarom heeft de Minister van Oorlog goedgevonden aan de aan bedoeld personeel ingevolge het bepaalde in artikel 10, vierde lid, der Reserve-wet [1]) te verleenen vergunning tot verblijf in Nederlandsch-Indië, de voorwaarde te verbinden, dat het in Indië een vrijwillige verbintenis bij het reservepersoneel aldaar zal aangaan, voor den duur van het loopend dienstverband in Nederland, of, bij korter verblijf, voor den duur vandat verblijf.

Met betrekking tot het bepaalde onder 2°. wordt verwezen naar het terzake medegedeelde in de Inleiding (blz. 3 e. v.).

Zie ook de toelichting op artikel 15.

Artikel 4.

(1) In Nederlandsch-Indië verblijfhoudende reserve-officieren van de landmacht in Nederland, die niet militieplich-

[1]) luidende: „Aan die vergunning [d. i. tot het verlaten van het „rijk in Europa voor langer dan vier (personeel beneden den rang „van reserve-onderofficier) of drie maanden (reserve-onderofficieren „en hoogeren in rang)] kunnen zoodanige voorwaarden worden ver„bonden als in het belang van den dienst noodig worden geoordeeld."

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

tig zijn ingevolge het Dienstplichtbesluit voor Nederlandsch-Indië en aan wier vergunning tot verblijf aldaar door Onzen Minister van Oorlog de voorwaarde is verbonden, dat zij gehouden zijn eene vrijwillige verbintenis bij het reserve-personeel van het leger aldaar aan te gaan voor den duur van het nog loopend dienstverband in Nederland, worden daarbij ingedeeld in den rang, dien zij in Nederland bekleedden.

(2) Op deze reserve-officieren zijn de bepalingen van de derde en van de vierde afdeeling van deze regeling van toepassing.

Ter toelichting van het voorkomende in het eerste lid wordt verwezen naar het hiervoren medegedeelde met betrekking tot de bepaling in artikel 3, onder 1° b; indeeling van deze Nederlandsche reserve-officieren in den door hen in Nederland bekleeden rang is in overeenstemming met het terzake in artikel 26, tweede lid van het Dienstplichtbesluit [1]) gehuldigde beginsel.

De bepaling in het tweede lid komt overeen met die in het eerste lid van artikel 3 der „Regeling van de bevordering, het ontslag en het op non-activiteit stellen van de Europeesche officieren, behoorende tot de Nederlandsch-Indische landmacht" (I. S. 1910 n° 592) [2]), volgens welke op de tijdelijk bij die landmacht dienende officieren van het leger in Nederland, van toepassing zijn de bepalingen van de derde en de vierde afdeeling *(Van het ontslag* en *Van het op non-activiteit stellen)* van voormelde Regeling.

Artikel 5.

(1) De rangen en betrekkingen van het reserve-personeel zijn dezelfde als die van het overige personeel van het leger, met vermelding evenwel van het woord „reserve" vóór den rang en vóór de betrekking en, voor wat betreft het personeel beneden den rang van officier, met weglating van de aanduiding „Europeesch", „Amboineesch" of „Inlandsch"; de rangen van opperofficier en van onderluitenant bestaan evenwel bij het reserve-personeel niet.

[1]) Zie noot [2]) op blz. 13.

[2]) Een uittreksel van deze Regeling is als Aanhangsel I hierachter opgenomen.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

(2.) Het reserve-personeel beneden den rang van officier, dat niet voldoet aan dezelfde eischen als voor dat van Europeeschen landaard van denzelfden rang of stand gesteld en dat — niet behoorende tot de Chineezen, op wie de ordonnantie in *Indisch Staatsblad* 1917 nº. 129 van toepassing is — zich niet onderwerpt aan het geheele voor de Europeanen vastgestelde burgerlijk en handelsrecht, wordt aangeduid met den rang of stand, dien het bekleedt, onder toevoeging „der tweede klasse".

Voor wat betreft het eerste en het tweede lid wordt verwezen naar het hiervoren op blz. 7 e. v. bekendgestelde nopens het in de onderhavige regeling gehuldigde beginsel van algeheele gelijkstelling van reservisten behoorende tot de Inlandsche of de daarmede gelijkgestelde bevolking met die van Europeesche afkomst, voor zoover de eersten aan dezelfde eischen van bekwaamheid voldoen als de laatsten.

Bij de reserve is de rang van kolonel de hoogste.

Artikel 6.

(1) De bepaling van de derde en de vierde afdeeling dezer regeling zijn niet van toepassing op de reserve-officieren van het leger in Nederlandsch-Indië, die ingevolge het bepaalde in artikel 15, zesde lid, dezer regeling tijdelijk bij de landmacht in Nederland dienen.

(2) Voor dezen gelden de bepalingen, vervat in de derde en vierde afdeeling der „Wet voor het reserve-personeel der landmacht" (*Nederlandsch Staatsblad* 1905 nº. 177).

Evenals op de tijdelijk bij het leger in Nederland dienstdoende beroepsofficieren van het Indisch leger ten aanzien van het ontslag en het op nonactiviteit stellen de desbetreffende bepalingen van de Nederlandsche bevorderingswet 1902 (N. S. nº. 89) van toepassing zijn [1]), zijn ook op de Indische reserve-officieren, die tijdelijk deel uitmaken van het reservepersooneel der landmacht in Nederland, van toepassing verklaard de bepalingen

[1]) Zie artikel 3, tweede en derde lid der regeling, in uittreksel opgenomen in Aanhangsel I.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

omtrent het ontslag en het op nonactiviteitstellen uit de Nederlandsche wet voor het reservepersoneel 1905 (N. S. nº. 177).

Artikel 7.

De akten of andere bescheiden ten behoeve van het reserve-personeel ter zake van benoeming, beëediging, bevordering, op nonactiviteitstelling, ontslag of pensionneering opgemaakt, zijn vrij van het recht van zegel.

IsTE AFDEELING.

Van den rechtstoestand.

Artikel 8.

(1) De reserve-officieren worden, met inachtneming van de bepalingen dezer regeling, door den Gouverneur-Generaal benoemd, bevorderd en, voor zoover zij in Nederlandsch-Indië aanwezig zijn, op non-activiteit gesteld en ontslagen. De buiten Nederlandsch-Indië vertoevende reserve-officieren worden door den Minister van Koloniën op non-activiteit gesteld en op voordracht van dien Minister door Ons ontslagen.

(2) Het reserve-personeel beneden den rang van officier wordt naar door den Commandant van het leger te stellen regelen toegelaten, bevorderd en ontslagen, met inachtneming van de bepalingen dezer regeling en, buiten Nederlandsch-Indië vertoevend, door den Minister van Koloniën ontslagen.

Artikel 9.

(1) Het reserve-personeel, dat reeds in militairen dienst is geweest, wordt in den regel als zoodanig benoemd of toegelaten in een rang of stand, gelijkgesteld aan of het meest overeenkomende met den rang of stand dien het vroeger bij het leger in Nederlandsch-Indië, de landmacht in Nederland, in Suriname, in Curaçao, dan wel bij de Koninklijke Marine of bij de Koninklijke Marinereserve bekleedde, met behoud van een toegekenden titulairen hoogeren rang, met dien verstande evenwel, dat gewezen

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

onderluitenants of met dezen in rang gelijkgestelde militairen van het leger in Nederlandsch-Indië tot den rang van reserve-tweede-luitenant worden benoemd.

(2) De ouderdom in iederen rang — zoowel ten opzichte van het reserve-personeel onderling, als ten opzichte van andere bij het leger dienenden — wordt voor het vroeger in militairen dienst geweest zijnde personeel vastgesteld — voor reserve-officieren door den Gouverneur-Generaal, voor het reserve-personeel beneden den rang van officier door den Commandant van het leger —, met inachtneming voor zooveel mogelijk van den ouderdom in rang in vorigen dienst verkregen; ten aanzien van gewezen officieren worden hierbij zooveel mogelijk de bepalingen van de Regeling van de bevordering enz. in *Indisch Staatsblad* 1910 n°. 592 gevolgd; overigens wordt de ouderdom in rang bepaald door den datum van ingang der benoeming of aanstelling tot dien rang, dan wel, wanneer die datum niet werd bepaald, door de dagteekening van het besluit of van de beschikking der benoeming of aanstelling.

Eerste lid. De woorden „in den regel" hebben ten doel de mogelijkheid niet uit te sluiten om zeer verdienstelijke officieren en militairen beneden dien rang in den naastvolgenden hoogeren rang in de reserve op te nemen.

Het behouden bij de reserve van den vroeger bekleeden rang bij land- of zeemacht is in overeenstemming met het ten aanzien van de inlijving bij de militie en het vervullen van den werkelijken dienst bij den landstorm gehuldigde beginsel. Zie de artikelen 26, tweede lid, en 38, derde lid, van het Dienstplichtbesluit [1]).

Voorwat betreft de benoeming van gewezen onderluitenants

[1]) Voor artikel 26 van het Dienstplichtbesluit, zie noot [2]) op blz. 13.
Artikel 38, derde lid, luidt:
Zij, die gediend hebben bij het leger in Nederland, bij de landmacht in de koloniën en bezittingen buiten Europa of bij de Koninklijke Marine en aantoonen bij het verlaten van den dienst een rang te hebben bekleed, vervullen den werkelijken dienst bij den landstorm in een rang gelijkgesteld aan- of het meest overeenkomende met den vroeger bekleeden rang.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

tot reserve-tweede-luitenant, zie de toelichting op artikel 2, eerste lid, onder 3°.

Tweede lid. Evenals in Nederland [1]) is ook in Indië het reserve-personeel voor wat betreft den ouderdom in rang, geheel gelijkgesteld met het vaste personeel van het leger en is aan het reserve-personeel het behoud van ouderdom in rang, in vorigen militairen dienst verkregen, voor zooveel mogelijk verzekerd.

Artikel 10.

(1) Op het reserve-personeel zijn van toepassing het Crimineel Wetboek voor het Krijgsvolk te lande en het Reglement van Krijgstucht voor het Krijgsvolk te lande:

1°. zoo vaak en zoolang het zich in werkelijken dienst bevindt;

---

[1]) Zie artikel 12 der wet voor het reserve-personeel der landmacht 1905 (N. S. n°. 177) luidende:

De ouderdom in iederen rang — zoowel ten opzichte van het reserve-personeel onderling, als ten opzichte van andere bij de landmacht dienenden — wordt bepaald door den datum van ingang der benoeming of aanstelling in den rang of wanneer die datum niet werd bepaald, door de dagteekening van het besluit of van de beschikking der benoeming of aanstelling.

Bij benoeming of aanstelling van meer dan één persoon bij hetzelfde besluit of dezelfde beschikking regelt de ouderdom in rang der benoemden of aangestelden zich naar de volgorde, in dat besluit of in die beschikking te bepalen.

Voor gelijktijdig, maar niet bij hetzelfde besluit of dezelfde beschikking benoemden of aangestelden regelt de ouderdom in rang zich naar de rangschikking volgens den vorigen rang.

Bij bevordering met ingang van denzelfden datum, waarop anderen in denzelfden rang worden benoemd of aangesteld, hebben de bevorderden den voorrang boven de benoemden of aangestelden.

Voor zoover de officieren en het reserve-personeel beneden den rang van officier in gelijken rang bij de landmacht hier te lande, bij de landmacht in de koloniën en bezittingen van het Rijk in andere werelddeelen of bij de zeemacht in militairen dienst zijn geweest, wordt bij hunne benoeming of aanstelling bij het reserve-personeel hun ouderdom in rang, voor officieren zooveel mogelijk met inachtneming van de bepalingen der Bevorderingswet vóór de landmacht 1902, vastgesteld.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

2°. wanneer het, buiten werkelijken dienst, een der feiten pleegt, omschreven in de artikelen 99, 100 en 101 van het Crimineel Wetboek voor het Krijgsvolk te lande;

3°. voor zooveel desertie betreft, zoodra het als deserteur is afgevoerd.

(2) Het reserve-personeel wordt geacht in werkelijken dienst te zijn:

1°. zoodra het, tot den dienst opgeroepen — in het geval, bedoeld in artikel 12, eerste lid, dezer regeling, ook zonder te zijn opgeroepen — ter plaatse zijner bestemming is aangekomen;

2°. zoolang het deelneemt aan militaire oefening of militair onderricht, dan wel eenige andere militaire werkzaamheden verricht;

3°. wanneer het uniformkleeding draagt.

De bewoordingen van dit artikel [1]) komen in hoofdzaak overeen met die van de artikelen 45 en 46 van het (nog niet ingevoerde) Wetboek van Militair Strafrecht, zooals die artikelen zullen luiden bij verwezenlijking van de voorstellen van de „Commissie voor de invoering van het Wetboek van Militair Strafrecht en de Wet op de Krijgstucht". (Zie artikel 11 van het door die Commissie ontworpen wetsontwerp tot invoering van het militair straf- en tuchtrecht.) [2])

Ingevolge de bepaling in het eerste lid onder 1° is het niet noodig, dat den reservist, wil hij aan de militaire rechtspraak zijn onderworpen, de krijgsartikelen zijn voorgelezen (zie artikel 2 van het Crimineel Wetboek); zou dit voorlezen dan ook uit een strafrechtelijk oogpunt achterwege kunnen blijven, het blijft echter uit een instructief oogpunt gewenscht.

De bepaling in het eerste lid onder 2° beschermt de meerderen tegen beleedigingen en feitelijkheden van deze reservisten

[1]) Vergelijk art. 29 van het Dienstplichtbesluit, dat nagenoeg gelijkluidend is met het onderhavige artikel.

[2]) Zie blz. 13 en 14 en 78—84 van het gedrukt rapport van bedoelde Commissie. 's Gravenhage — Ter Algemeene Landsdrukkerij — 1917.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

die niet in werkelijken dienst zijn, door deze laatsten als onderworpen aan het militaire strafrecht te beschouwen, indien zij zich schuldig maken aan een der feiten, omschreven in de artikelen 99, 100 en 101 van het Crimineel Wetboek (insubordinatie met woorden en gebaren, feitelijke insubordinatie en insubordinatie door een officier gepleegd).

Met betrekking tot het voorkomende in het eerste lid onder 3° zij aangeteekend, dat een reservist, die niet voldoet aan eene oproeping voor den werkelijken dienst, en ingevolge artikel 16 is afgevoerd, na die afvoering als deserteur wordt behandeld, d. i., ingevolge de onderhavige bepaling in artikel 10, strafrechtelijk wordt vervolgd.

Het tweede lid onder 2° heeft betrekking op reservisten, die, niet in werkelijken dienst zijnde, vrijwillig eenige militaire werkzaamheden verrichten (recruten-opleiding, administratieve werkzaamheden) of vrijwillig aan eenige militaire oefening deelnemen. Maken zij zich tijdens die werkzaamheden of oefeningen aan een strafbaar feit schuldig, dan zullen zij terzake door de militaire overheid of den militairen strafrechter worden gestraft.

Ook punt 3° van het tweede lid heeft betrekking op een geval, waarin de reservist niet — althans niet steeds — in werkelijken dienst is, maar *geacht* wordt zich daarin te bevinden.

Artikel 11.

(1) Het reserve-personeel in werkelijken dienst wordt in het algemeen op denzelfden voet behandeld en staat met gelijke rechten onder dezelfde verplichtingen als het overige personeel van denzelfden rang of stand van de onderdeelen van het leger, waarbij het is ingedeeld of waarmede het dient.

(2) De reserve-officier en de reserve-adjudant-onderofficier genieten, bij eerste benoeming als zoodanig een bedrag van f 250 (tweehonderd vijftig gulden) als tegemoetkoming in de kosten van aanschaffing van eerste uitrusting.

(3) Zij, die krachtens vrijwillige verbintenis bij het reserve-personeel dienen, en daarbij niet voor een rang of hoogeren rang worden opgeleid, genieten voor den tijd, dat

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

zijn in Nederlandsch-Indië verblijven, doch niet in werkelijken dienst zijn, eene toelage, naar reden van:

een	reserve-kolonel	f 800	per	jaar.
„	„ luitenant-kolonel . . .	„ 700	„	„
„	„ majoor	„ 600	„	„
„	„ kapitein	„ 400	„	„
„	„ 1ste-luitenant	„ 300	„	„
„	„ 2de „	„ 250	„	„
„	„ adjudant-onderofficier.	„ 80	„	„
„	„ sergeant-majoor	„ 70	„	„
„	„ sergeant (fourier) . . .	„ 60	„	„
„	„ „ der 2de klasse	„ 50	„	„
„	„ korporaal.	„ 50	„	„
„	„ „ der 2de klasse	„ 40	„	„
„	„ militair zonder rang .	„ 40	„	„
„	„ „ 2de klasse . .	„ 30	„	„

Eerste lid. Uit de bepaling in dit lid volgt, dat het reserve-personeel, zoolang het in werkelijken dienst is, dezelfde bezoldiging, verpleging, huisvesting enz. geniet als de ranggenooten van het vaste personeel van het leger, en ook recht heeft op dezelfde vergoedingen voor reis- en verblijfkosten, op geneeskundige behandeling enz. als de laatsten.

Tweede lid. Het in dit lid genoemde bedrag is hetzelfde als dat, hetwelk ingevolge de Gouvernementsbesluiten van 7 December 1904 n°. 27 (I. S. n°. 462) en 27 Juli 1915 n°. 27 Ten vierde (I. S. n°. 481) wordt toegekend onderscheidenlijk aan gepensionneerde officieren en aan gepensionneerde onderluitenants, die in oorlogstijd in activiteit worden hersteld.

Derde lid. In dit lid is uitgegaan van het beginsel dat hij, die tot den dienst bij het reserve-personeel *verplicht* is, daarvoor — uitgezonderd wanneer hij inderdaad dienst verricht — geene vergoeding behoeft te genieten.

De beperking „en daarbij niet voor een rang worden opgeleid" heeft ten doel de gelegenheid open te laten om bij het mogelijk later tot stand komen van de instelling van het reserve-kader (zie hiervoren de toelichting op artikel 3, onder 2°.) de inkomsten van dat kader, desgewenscht afzonderlijk vast te stellen.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

De in dit lid genoemde bedragen komen, voor wat betreft de reserve-kapiteins en -luitenants, overeen met die welke deze officieren in Nederland genieten [1]), zijn voor de reserve-hoofdofficieren naar verhouding bepaald, en zijn ten aanzien van de reserve-militairen beneden den rang van officier gelijk aan $^5/_3$ maal de toelagen, die in de voorloopige regeling in het I. S. 1902 n°. 390 voor deze groep van reservisten (ten aanzien van de reservisten 2de klasse zijn de toelagen voor Amboineezen tot grondslag genomen) waren vastgesteld [2]) en die te laag zijn gebleken, wil men van eenigen toeloop verzekerd zijn.

Artikel 12.

(1) Naar bij ordonnantie te stellen regelen is het reserve-personeel verplicht om — ook zonder daartoe te zijn opgeroepen — onmiddellijk in werkelijken dienst te komen, zoodra de Gouverneur-Generaal, krachtens artikel 2 van het Dienstplichtbesluit voor Nederlandsch-Indië (*Nederlandsch Staatsblad* 1917 n°. 610) de militie, hetzij geheel, hetzij ten deele, buitengewoon bijeenroept.

(2) Het reserve-personeel kan niet dan met zijn toestemming voor diensten buiten Nederlandsch-Indië worden gebruikt.

(3) Het neemt geen deel aan militaire expeditiën.

Eerste lid. Dit lid omvat de voornaamste verplichting van het reserve-personeel, namelijk om, zoodra in geval van oorlog,

[1]) Zie de artikelen 29 en 36 van het Koninklijk besluit van 20 September 1905, n°. 75 (Recueil Militair blz. 1064 e. v.).

[2]) Deze toelagen bedroegen per jaar voor:

	Europeanen.	Amboineezen.
Adjudant-onderofficieren en daarmede gelijkgestelden.	f 48	—
Sergeant-majoors en opperwachtmeesters . .	„ 42	—
Sergeanten, wachtmeesters en fouriers . . .	„ 36	f 30
Korporaals	„ 30	„ 24
Ongegradueerden.	„ 24	„ 18

PERPUSTAKAAN NASIONAL REPUBLIK INDONESIA

oorlogsgevaar of andere buitengewone omstandigheden de militie, hetzij geheel hetzij gedeeltelijk, buitengewoon bijeen wordt geroepen, onmiddellijk in werkelijken dienst te komen.

Uitsluitend wordt hier gesproken van het buitengewoon bijeenroepen van de *militie*, niet van den *landstorm*, waaruit volgt, dat — behoudens eventueel bij ordonnantie te treffen nadere regelingen — het reserve-personeel ook in de gevallen, waarin de strijdmacht niet in haar geheel wordt gemobiliseerd, voor den werkelijken dienst heeft op te komen.

In tegenstelling met de militie en den landstorm, die in geval van oorlog a.a. slechts na daartoe te zijn opgeroepen in werkelijken dienst behoeven te komen, is ten aanzien van de reservisten bepaald, dat zij in zoodanig geval ook zonder oproeping in werkelijken dienst hebben te komen. Op het niet nakomen van deze verplichting is in artikel 16 der Regeling straf gesteld.

Tweede en derde lid. De in deze twee leden vervatte bepalingen doen duidelijk uitkomen, dat het reserve-personeel, evenals de militie en de landstorm, uitsluitend bestemd is voor de verdediging van het grondgebied van Nederlandsch-Indië.

Het tweede lid komt overeen met het eerste lid van artikel 6 van het Dienstplichtbesluit, [1]) dat zijn ontstaan te danken heeft aan een toezegging van den Minister van Koloniën aan den heer Bogaardt bij de mondelinge behandeling in de Tweede Kamer van het wetsontwerp tot wijziging van artikel 113 R. R. Bedoeld kamerlid had namelijk een amendement op dat artikel ingediend om daaraan toe te voegen: „De dienstplichtigen „mogen niet dan met hunne toestemming buiten het gebied „van Nederlandsch-Indie worden gezonden", doch trok dit amendement in na de verklaring van den Minister, dat de gedachte, welke er aan ten grondslag lag, in de bepalingen ter uitvoering van artikel 113 R. R. zou worden opgenomen.

Het derde lid is nagenoeg gelijkluidend met het tweede lid van artikel 6 van het Dienstplichtbesluit [2]). Met „militaire expeditiën" worden bedoeld die militaire ondernemingen van

[1]) luidende: „De dienstplichtigen kunnen niet dan met hun toestemming voor diensten buiten Nederlandsch-Indië worden gebruikt."

[2]) luidende: „Zij (d. z. de dienstplichtigen) nemen geen deel aan militaire expeditiën."

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

eenigen omvang door troepen van het veldleger, die ten doel hebben het Nederlandsch gezag te bevestigen, wanneer dit door de inheemsche bevolking van eenig deel van den Archipel dermate wordt bedreigt, dat de ter plaatse gelegerde gewapende politie of garnizoenstroepen geacht worden den toestand niet te kunnen beheerschen.

Artikel 13.

(1) Naar door den Gouverneur-Generaal te geven voorschriften is het reserve-personeel gehouden jaarlijks voor ten hoogste 28 achtereenvolgende dagen in werkelijken dienst te komen.

(2) Dit verplicht verblijf in werkelijken dienst kan met evenveel dagen worden verlengd als de betrokkene door het ondergaan van straf aan den dagelijkschen dienst werd onttrokken.

(3) Van de in het eerste lid van dit artikel bedoelde verplichting kan, naar door den Gouverneur-Generaal te stellen regelen, door den Commandant van het leger vrijstelling — voorgoed of tijdelijk — worden verleend.

(4) Aan het reserve-personeel kan door den Commandant van het leger worden vergund vrijwillig in werkelijken dienst te komen.

Eerste en derde lid. De Gouverneur-Generaal zal hebben te bepalen, wanneer, d.i. in welken tijd van het jaar, zoomede het aantal achtereenvolgende dagen — ten hoogste 28 — gedurende welke het reserve-personeel in werkelijken dienst heeft te komen tot het onderhouden of verhoogen van zijn oologsbruikbaarheid. Mede zal de Landvoogd — zie het derde lid — regelen hebben vast te stellen, waarnaar de Commandant van het leger vrijstelling van deze opkomst in werkelijken dienst kan verleenen. Hierdoor zal de Legercommandant het in de hand hebben, rekening te houden niet alleen met het belang van den dienst, doch ook met de persoonlijke belangen van de betrokkenen en met den graad van hunne geoefendheid.

Voor een opkomst in werkelijken dienst, als hier bedoeld, moeten de reservisten, in tegenstelling van die ingeval van mobilisatie (zie artikel 12) steeds worden opgeroepen.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Tweede lid. [1]) Deze bepaling is hoofdzakelijk gegrond op de overweging, dat indien een reservist door eigen schuld aan den werkelijken dienst wordt onttrokken, zijne oefening daardoor geen nadeel mag ondervinden. Doch ook al laat de geoefendheid van den reservist, niettegenstaande hij wegens het ondergaan van straf aan den dienst onttrokken is geweest, niets te wenschen over, dan nog kan het soms aanbeveling verdienen den hier bedoelden maatregel toe te passen als tuchtmaatregel.

Onder „straf" dient te worden begrepen straf door den strafrechter (burger- of militair) opgelegd, zoowel als krijgstuchtelijke straf, doch niet voorarrest of preventieve hechtenis, tenzij bij de eventueele veroordeeling is bepaald, dat de preventieve hechtenis in mindering komt van de opgelegde straf.

Bij de verlenging van den werkelijken dienst ingevolge de onderhavige bepaling zullen buiten aanmerking moeten blijven de zon- en feestdagen, waarop de straf is ondergaan.

Niet op grond van de onderhavige bepaling, doch op grond van de overweging, dat de betrokkene niet gedurende het aantal dagen in de oproeping vermeld, in werkelijken dienst is geweest zal een reservist, die om andere redenen dan het ondergaan van straf — b.v. wegens het ontbreken in het kwartier — aan den dagelijkschen dienst onttrokken is geweest, niet huiswaarts worden gezonden voordat hij inderdaad het bepaalde aantal dagen werkelijken dienst heeft verricht.

Vierde lid. Deze bepaling maakt het mogelijk om in gewone tijden nut te trekken van de diensten van reserve-personeel, dat genegen is vrijwillig werkelijken dienst te verrichten zonder nochtans een vrijwillige verbintenis bij het vaste legerpersoneel te willen aangaan, en tevens om dat personeel, zoo het zulks wenscht, te doen deelnemen aan bepaalde oefeningen.

Artikel 14.

Het reserve-personeel wordt in werkelijken dienst gehouden of opgeroepen wanneer dit noodig is tot het ondergaan van

[1]) Vergelijk artikel 34, eerste lid van het Dienstplichtbesluit, luidende:

Het verplicht verblijf in werkelijken dienst kan met evenveel dagen worden verlengd als een ingelijfde bij de militie door het ondergaan van straf aan den dagelijkschen dienst werd onttrokken.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

eene straf of voor het onderzoek omtrent eene krijgstuchtelijke overtreding of omtrent een strafbaar feit, waarvan het verdacht of beklaagd is.

Deze bepaling schept de gelegenheid om den strafschuldigen reservist binnen het bereik van den tot het opleggen van krijgstuchtelijke straffen bevoegden meerdere of van den militairen strafrechter te houden of te brengen [1]).

Artikel 15.

(1) De Gouverneur-Generaal regelt de wijze waarop aanteekening wordt gehouden van de verblijfplaatsen van het niet in werkelijken dienst zijnde reserve-personeel en waarop dit wordt opgeroepen voor den werkelijken dienst.

(2) Het reserve-personeel, dat niet in werkelijken dienst is, is verplicht overeenkomstig bij ordonnantie te stellen regelen, kennis te geven van het verlaten van het gewest, waarin het woonachtig is.

(3) In een geval als bedoeld in artikel 2 van het Dienstplichtbesluit voor Nederlandsch-Indië (*Nederlandsch Staatsblad* 1917 nº. 610) kan de Gouverneur-Generaal bepalen, dat het niet in werkelijken dienst zijnde reserve-personeel het gewest zijner inwoning niet mag verlaten dan met toestemming van het Hoofd van Gewestelijk bestuur, aan welke toestemming zoodanige voorwaarden kunnen worden verbonden als in 's Lands belang noodig worden geoordeeld.

(4) In gewone tijden mag het reserve-personeel, dat niet in werkelijken dienst is, zonder vergunning van den Gouverneur-Generaal, Nederlandsch-Indië niet voor langer dan drie achtereenvolgende maanden verlaten.

[1]) Vergelijk artikel 34, tweede lid, van het Dienstplichtbesluit, luidende:

Zoo een ingelijfde op den dag, waarop hij aanspraak zou hebben op groot verlof, in werkelijken dienst behoort te blijven, hetzij wegens het ondergaan van een straf, hetzij wegens het onderzoek omtrent eene krijgstuchtelijke overtreding of omtrent een strafbaar feit, waarvan hij verdacht of beklaagd wordt, kan het verblijf in werkelijken dienst voor zooveel noodig worden verlengd.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

(5) Aan eene vergunning tot langer verblijf buiten Nederlandsch-Indië dan in het vierde lid van dit artikel bedoeld, kunnen zoodanige voorwaarden worden verbonden als in het belang van den dienst noodig worden geoordeeld.

(6) Aan reserve-officieren, bedoeld onder 1°., 3° en 4°. van het eerste lid van artikel 2 dezer regeling en aan het reserve-personeel beneden den rang van officier wordt — behoudens in een geval als bedoeld in artikel 38 — eene in het vijfde lid van dit artikel bedoelde vergunning in den regel niet verleend, dan op voorwaarde dat de betrokkene bij verblijf in Europa eene vrijwillige verbintenis bij het reserve-personeel van de landmacht in Nederland aangaat voor den duur van den nog onverschenen tijd van den reserveplicht in Nederlandsch-Indië of, bij korter verblijf, voor den duur van dat verblijf.

(7) Het reserve-personeel, dat in strijd met de in dit artikel gegeven voorschriften handelt, wordt in werkelijken dienst opgeroepen of gehouden voor den tijd van ten hoogste twee maanden.

Geniet de groot-verlofganger van de militie in gewone tijden volkomen bewegingsvrijheid, zelfs om buitenslands te gaan (zie artikel 43 van het Dienstplichtbesluit [1]), voor den niet in

[1]) luidende:

(1) De Gouverneur-Generaal regelt de wijze waarop aanteekening wordt gehouden van de verblijfplaatsen van de verlofgangers en dezen worden opgeroepen voor den werkelijken dienst en voor het jaarlijksch onderzoek bedoeld in artikel 44 van dit besluit.

(2) Verlofgangers zijn verplicht, overeenkomstig bij ordonnantie te stellen regelen, kennis te geven van het verlaten van het gewest waarin zij woonachtig zijn.

(3) In gevallen als bedoeld in artikel 2 van dit besluit, kan de Gouverneur-Generaal bepalen dat de verlofgangers het gewest hunner inwoning niet mogen verlaten dan na daartoe verkregen toestemming van het Hoofd van Gewestelijk bestuur.

(4) De Gouverneur-Generaal regelt de wijze waarop de in het derde lid van dit artikel bedoelde toestemming moet worden gevraagd en kan worden verleend; aan die toestemming kunnen zoodanige voorwaarden worden verbonden als in 's Lands belang noodig worden geoordeeld.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

werkelijken dienst zijnden reservist moest die vrijheid eenigermate worden beperkt en wel in dier voege dat hij voor een verblijf buiten Nederlandsch-Indië voor langer dan drie achtereenvolgende maanden eene vergunning van den Gouverneur-Generaal behoeft. Zulks was voornamelijk noodig om het zoodoende in de hand te hebben de reservisten, die voor langer dan drie maanden in Europa wenschen te verblijven, de verplichting te kunnen opleggen alsdan hun reserve-plicht bij het reserve-personeel der landmacht in Nederland te volbrengen. Een dergelijke maatregel, waarbij uitsluitend de weermacht van het moederland is gebaat, is het gevolg van een overleg tusschen de Ministers van Oorlog en van Koloniën, waarbij — zie de toelichting op artikel 3, blz. 20 hiervoren — eerstbedoelde bewindsman zich bereid verklaarde te bevorderen, dat ook aan de aan reservisten van de Nederlandsche landmacht — die ouder dan 32 jaren en dus in Indië niet meer militieplichtig zijn — te verleenen vergunning om zich naar Indië te begeven, de voorwaarde wordt verbonden, aldaar vrijwillig bij het reserve-personeel te dienen en derhalve de Indische weermacht te versterken.

Eene voorwaarde als hooger bedoeld kan niet worden verbonden aan een vergunning tot verblijf buiten Nederlandsch-Indië te verleenen aan een reserve-officier afkomstig uit de militie (zie artikel 2, eerste lid onder 2°.), omdat het billijk werd geacht om den militieplichtige, die den officiersrang heeft bereikt, ten aanzien van de bewegingsvrijheid niet achter te stellen bij hem, die geen rang of een rang beneden dien van officier behaalde.

Binnen het gebied van Nederlandsch-Indië heeft de reservist, die niet in werkelijken dienst is, in gewone tijden volkomen vrijheid om zich te begeven, waarheen hij wil, mits hij, op nader vast te stellen wijze, kennis geeft van het verlaten van het gewest, waarin hij woonachtig is (zie tweede lid), bij niet nakoming van welke verplichting hij in werkelijken dienst kan worden opgeroepen voor ten hoogste 2 maanden (zie zevende lid).

(5) De verlofganger, die in strijd met de in dit artikel gegeven voorschriften handelt, wordt, op de door den Gouverneur-Generaal aan te geven wijze, in werkelijken dienst geroepen of gehouden voor den tijd van ten hoogste 2 maanden.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

De bepaling in het tweede lid behoeft voor den Gouverneur-Generaal geen beletsel te zijn om, op grond van het bepaalde in het eerste lid, nader te bepalen, dat de reservist verplicht is ook van eene verandering van woonplaats binnen het gewest kennis te geven.

De bepaling in het derde lid heeft ten doel te voorkomen, dat reservisten in geval van oorlog als anderszins het eiland, waarop zij gevestigd zijn, verlaten teneinde zoodoende te trachten het opkomen voor werkelijken dienst onmogelijk te maken.

Het zevende lid houdt een stellig voorschrift in, waarvan alleen kan worden afgeweken in gevallen, waarin het niet opvolgen van de gegeven voorschriften den betrokkene niet kan worden aangerekend.

Artikel 16.

Het reserve-personeel, dat niet voldoet aan de verplichting om in werkelijke dienst te komen, wordt als deserteur behandeld, zoodra het overeenkomstig door den Gouverneur-Generaal te geven voorschriften, als deserteur is afgevoerd.

De vervolgbaarheid van den reservist als deserteur is afhankelijk gesteld van de voorwaarde, dat hij is *afgevoerd*. Een overeenkomstige bepaling komt voor in artikel 28, eerste lid, onder 3°, en artikel 40 van het Dienstplichtbesluit en in artikel 98 der Nederlandsche Militiewet, doch de Commissie voor de invoering van het Wetboek van Militair Strafrecht en de Wet op de Krijgstucht acht, blijkens het voorkomende op blz. 108 van haar rapport, [1]) dit artikel niet langer op zijn plaats naast de bepaling in artikel 133 van het Wetboek over Militair Strafrecht, luidende:

„De verlofganger van de militie, de landweer of het reserve-„personeel [2]) die opzettelijk niet voldoet aan eene wettige „oproeping voor den werkelijken dienst, wordt gestraft met „gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren.

[1]) Zie noot [2]) op blz. 25.

[2]) De Commissie gaf in overweging de woorden: „De verlofganger van de militie, de landweer of het reservepersoneel" te doen vervangen door: „De verlofganger van de militie of de niet tot de militie behoorende andere militair" (blz. 16 van het rapport).

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

„Indien het feit is gepleegd in tijd van oorlog, wordt hij „gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zeven jaren en „zes maanden.

„Blijkt het niet dat het feit opzettelijk is gepleegd, dan „wordt hij gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste negen „maanden."

De Commissie stelt derhalve voor artikel 98 der Militiewet te doen vervallen en alzoo op te heffen de, in verband met voormeld artikel 133 voor de strafbaarheid van het niet voldoen aan eene oproeping voor den werkelijken dienst, onbestaanbare voorwaarde, dat de Minister van Marine of van Oorlog[1]) last moet hebben gegeven tot *afvoering* van den delinquent als deserteur, voor welke voorwaarde der Commissie voorkomt geen voldoende grond aanwezig te zijn.

De straf op desertie voor de eerste maal gesteld bestaat in militaire detentie van ten hoogste één jaar (artikel 134 Crimineel Wetboek, in verband met artikel 19 van I. S. 1890, n°. 58, zooals dat sedert is gewijzigd, laatstelijk bij het Kon. besluit van 4 Mei 1917 n°. 46, I. S. n°. 497). Het recht tot strafvordering wegens detentie verjaart na 12 jaren (zie artikel 5, vierde lid, onder g ten 3°. van het Kon. besluit van 4 Mei 1917 n°. 46, I. S. n°. 497) [2]).

Verjaring van het recht tot strafvordering brengt geen verandering in den op den deserteur rustenden dienstplicht, evenmin heft eindiging van den dienstplicht het recht tot strafvordering op.

Artikel 17.

(1) Het reserve-personeel dat in het huwelijk treedt is verplicht, naar door den Gouverneur-Generaal te stellen regelen, van het voltrekken van het huwelijk kennis te geven.

(2) De reserve-officieren en het reserve-personeel beneden den rang van officier zijn geen deelgenoot onderscheidenlijk in het Weduwen- en Weezenfonds der Europeesche officieren van het Nederlandsch-Indische leger en in het Weduwen- en Weezenfonds van militairen beneden den rang van officier bij de koloniale troepen, tenzij zij zulks ingevolge de reglementen dier fondsen reeds waren bij hunne benoeming tot reserve-officier of hunne toelating tot het reserve-personeel.

[1]) Voor Indië uiteraard de Gouverneur-Generaal.

[2]) Invoeringsverordening (nieuwe) Indische Strafwetboek.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

De bepaling in eerste lid heeft ten doel om te bevorderen, dat weduwen en weezen van in en door den dienst om het leven gekomen reservisten, recht op pensioen verkrijgen. (Zie artikel 49 van de onderhavige regeling).

In de in het tweede lid bedoelde fondsen kunnen blijkens de reglementen dier fondsen alleen deelgenoot zijn:

a. in het weduwen- en weezenfonds der officieren: (zie artikel 4 van het Reglement) [1]): alle Europeesche officieren van het Nederlandsch-Indische leger [2]), benevens de daarvan afkomstige officieren, aan wie een voortdurend pensioen is toegekend;

b. in het weduwen- en weezenfonds der militairen beneden den rang van officier (zie artikelen 2 en 3 van het Reglement) [3]): behalve de militairen van het vaste personeel van het leger, zij die bij het verlaten van den dienst betrekkingen hebben, welke bij hun overlijden aanspraak op pensioen of onderstand kunnen doen gelden, doch alleen ten behoeve van die betrekkingen, zoomede ten behoeve van de latere uit het op het tijdstip waarop de dienst wordt verlaten bestaande huwelijk geboren kinderen.

Artikel 18.

Het toekennen van pensioen ten laste van de begrooting van Nederlandsch-Indië aan het reserve-personeel, alsmede aan weduwen en weezen van dat personeel, geschiedt met inachtneming van de bepalingen van deze regeling, buiten Nederlandsch-Indië door Ons, op voordracht van den Minister van Koloniën, in Nederlandsch-Indië door den Gouverneur-Generaal.

Bepalingen als deze gelden ook ten aanzien van het toekennen van pensioenen aan het vaste personeel van het leger en aan weduwen en weezen van dat personeel [4]).

---

[1]) Algemeene Order voor het Nederlandsch-Oost-Indisch-leger 1914, n°. 1.

[2]) D. z. de officieren behoorende tot het vaste personeel van het leger, dus de beroepsofficieren.

[3]) Algemeene Order voor het Nederlandsch-Oost-Indisch Leger 1909, n°. 68.

[4]) Zie artikel 23 van het Reglement in I. S. 1880, n°. 22, artikel 25 van dat in I. S. 1905, n°. 299 en artikel 22 van dat in I. S. 1910, n°. 171. Aanhangsel II, III en IV.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

IIde Afdeeling.

Van de bevordering.

A. Van de reserve-officieren.

De in dit gedeelte (A) van de IIde Afdeeling vervatte bepalingen komen in hoofdzaak overeen met die in de Regeling van de bevordering enz. van de Europeesche officieren, behoorende tot de Nederlandsch-Indische landmacht (I. S. 1910 n°. 592) [1]. Slechts op eenigszins belangrijke afwijkingen van de onderhavige regeling met vorenbedoelde zal de aandacht worden gevestigd.

Artikel 19.

(1) Voor elken rang, elk wapen en elk dienstvak afzonderlijk bestaat een ranglijst.

(2) In den zin van deze regeling behooren tot een afzonderlijk

a. wapen:

1°. de reserve-officieren der infanterie;
2°. de reserve-officieren der cavalerie;
3°. de reserve-officieren der artillerie;
4°. de reserve-officieren der genie;

b. dienstvak:

1°. de reserve-officieren der intendance;
2°. de reserve-officieren der militaire administratie;
3°. de reserve-officieren van gezondheid;
4°. de reserve-militaire apothekers;
5°. de reserve-militaire paardenartsen.

(3) De reserve-officieren, die bij den generalen staf of bij den topographischen dienst worden overgeplaatst, blijven opgenomen in de ranglijst van het wapen, waarvan zij afkomstig zijn.

(4) De reserve-officieren worden in de ranglijst vermeld naar orde van hunnen ouderdom in rang.

(5) Ten opzichte van de reserve-officieren, die tengevolge van eene overplaatsing bij de intendance, in eene andere

[1] Zie Aanhangsel I.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

ranglijst moeten worden vermeld, wordt de plaats in die ranglijst in het besluit der overplaatsing aangegeven naar de beginselen, neergelegd in artikel 9 dezer regeling.

Vergelijk artikel 7, eerste, tweede, derde, zesde en zevende lid van de Regeling in Aanhangsel I.

In het tweede lid zijn niet vermeld de in artikel 7, tweede lid, onder *a*, 6° tot en met 8°, van vorenbedoelde regeling voorkomende woorden: „de officieren-magazijnmeesters der artillerie", „de officieren-magazijnmeesters der genie" en „de officieren-magazijnmeesters der militaire administratie", wijl deze officierskorpsen bij het Kon. besluit van 4 Februari 1913 n° 82 (I. S. n° 389) vervangen zijn door de korpsen magazijnmeesters-burgerambtenaren.

Voor de vaststelling van den ouderdom in rang, zie artikel 9 van de onderhavige regeling.

Artikel 20.

Behalve in het geval bedoeld in artikel 24 van deze regeling komen reserve-officieren eerst dan voor bevordering in aanmerking, wanneer bij het wapen of dienstvak, waartoe zij behooren, geen op bevordering aanspraak hebbend officier van het vaste personeel van het leger aanwezig is met gelijken of hoogeren ouderdom in rang.

Alleen in geval van bijzondere verdiensten te velde (zie artikel 24) kan een reserve-officier vlugger bevordering maken dan een ranggenoot van het vaste legerpersoneel behoorende tot hetzelfde wapen of hetzelfde dienstvak.

Artikel 21.

(1) Onder bevordering wordt in deze regeling verstaan de benoeming van den reserve-officier tot den hoogeren rang, onmiddellijk volgende op den rang door hem werkelijk bekleed.

(2) De bevorderingen geschieden over elk wapen of over elk dienstvak afzonderlijk.

(3) Om voor bevordering in aanmerking te komen, moet de reserve-officier, onverminderd de overige bij deze rege-

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

ling te stellen eischen, bij goed gedrag en genoegzamen dienstijver, de vereischte bekwaamheid en geschikheid voor den hoogeren rang bezitten.

(4) De regelen, waarnaar deze bekwaamheid en geschiktheid worden beoordeeld, alsmede die welke betrekking hebben op het den reserve-officier toe te kennen recht om zich op ongunstige aanteekeningen in zijne beoordeeling te rechtvaardigen, worden bij ordonnantie vastgesteld.

Vergelijk de artikelen 8, 11 en 9 van de Regeling in Aanhangsel I.

Artikel 22.

(1) Om voor bevordering in aanmerking te kunnen komen, moet de reserve-eerste-luitenant, zoo hij tot den geneeskundigen dienst behoort, een ouderdom in rang van ten minste vier jaren, en zoo hij niet tot den geneeskundigen dienst behoort een ouderdom in den rang van luitenant (eerste en tweede) van ten minste acht jaren hebben.

(2) Om voor bevordering tot reserve-hoofdofficier — al dan niet bij den geneeskundigen dienst — in aanmerking te komen, moet de reserve-kapitein een ouderdom in dien rang van ten minste vier jaren tellen.

(3) Om voor bevordering tot reserve-kolonel in aanmerking te komen, moet de reserve-hoofdofficier, niet behoorende tot den geneeskundigen dienst, een ouderdom van rang als hoofdofficier van ten minste drie jaren hebben.

(4) De tijd door den reserve-officier anders dan om een der redenen bedoeld onder 2° tot en met 6°. van artikel 25 dezer regeling buiten Nederlandsch-Indië doorgebracht, rekent niet mede bij de bepaling van den ouderdom in rang.

(5) De in het eerste, tweede en derde lid van dit artikel genoemde termijnen kunnen, in een geval als bedoeld in artikel 2 van het Dienstplichtbesluit voor Nederlandsch-Indië, door den Gouverneur-Generaal naar behoefte worden verminderd.

Vergelijk de artikelen 12, 31, 13 en 33 van de Regeling in Aanhangsel I.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Eerste lid. Terwijl artikel 12, eerste lid, van laatstbedoelde Regeling bepaalt, dat de officier (niet tot den geneeskundigen dienst behoorend) om tot kapitein bevorderd te kunnen worden gedurende ten minste vier jaren als luitenant werkelijk bij het leger moet hebben gediend, wordt voor bevordering tot reserve-kapitein in navolging van de in Nederland geldende bepalingen [1]), geëischt, dat de reserve-luitenant (niet tot den geneeskundigen dienst behoorend) een ouderdom in dien rang van tenminste acht jaren moet hebben. Voor de bepaling van den ouderdom in rang wordt — zie artikel 9, tweede lid, van de onderhavige regeling — de ouderdom in vorigen dienst, bij leger of vloot, in Nederland of in de Koloniën, voor zooveel mogelijk mede-gerekend.

Reserve-officieren behoorende tot den geneeskundigen dienst zijn: reserve-officieren van gezondheid, reserve-militaire apothekers en reserve-militaire paardenartsen.

Tweede lid. Moet ingevolge artikel 12, tweede lid, en artikel 31, tweede lid, van de Regeling in Aanhangsel I, een kapitein ten minste één jaar in zijn rang werkelijk bij het leger hebben gediend, alvorens tot hoofdofficier bevorderd te kunnen worden, voor den reserve-kapitein (al dan niet tot den geneeskundigen dienst behoorende) is als eisch om bevorderd te kunnen worden, gesteld een ouderdom in rang als reserve-kapitein van ten minste vier jaren [1]).

Derde lid. De in artikel 12, derde lid, en artikel 31, derde lid, van de Regeling in Aanhangsel I, gestelde eisch, dat de hoofdofficier om tot kolonel bevorderd te kunnen worden gedurende ten minste één jaar als hoofdofficier werkelijk bij het leger moet hebben gediend, is voor den reserve-hoofdofficier

---

[1]) Zie artikel 18 der wet voor het reserve-personeel der Landmacht 1905, luidende: Om tot den rang van kapitein te kunnen worden bevorderd moet de officier ten minste acht jaren als luitenant (tweede- en eerste-) hebben gediend.

De kapitein moet ten minste vier jaren in zijnen rang gediend hebben om voor bevordering in aanmerking te kunnen komen.

Hoofdofficieren worden niet bevorderd dan na een diensttijd van ten minste twee jaren in hunnen rang.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

vervangen door den eisch van een ouderdom in rang als hoofdofficier van drie jaren.

Vierde lid. Voor de bepaling van den onderdom in eenigen rang rekent mede:

1°. voor de reserve-officieren, die tevoren in dienst zijn geweest bij het vaste-personeel van leger en vloot, de tijd bij dat personeel in dien rang of een overeenkomstigen doorgebracht (zie artikel 9, tweede lid);

2°. voor alle reserve-officieren, de tijd in dien rang doorgebracht bij het reserve-personeel van de landmacht in Nederland, zoomede de tijd, gedurende welke zij een politieke, militaire of andere zending hebben vervuld, het lidmaatschap van een der Kamers der Staten-Generaal hebben bekleed, of Minister of adjudant van een der leden van het Koninklijke Huis waren.

Vijfde lid. Wijl het reserve-personeel niet deelneemt aan militaire expeditiën (zie artikel 12, derde lid) zijn de woorden „*of een belangrijke expeditie*" uit de artikelen 13 en 33 der Regeling in Aanhangsel I in dit lid niet overgenomen, terwijl hierin voorts ook is gerekend op de mogelijkheid, dat de strijdkrachten nog in andere gevallen dan in dat *van oorlog* gemobiliseerd kunnen worden, doordien de bevoegdheid van den Gouverneur-Generaal te dezen in meer algemeene bewoordingen is omschreven door verwijzing naar artikel 2 van het Dienstplichtbesluit [1]).

Artikel 23.

(1) De bevorderingen van de reserve-officieren geschieden bij het openvallen van plaatsen in den naast hoogeren rang en naar ouderdom in rang.

(2) Ter bepaling of in eenigen rang plaatsen open zijn, tellen de reserve-officieren, aan wie ingevolge artikel 15, vijfde lid, van deze regeling vergund is buiten Nederlandsch-Indië te verblijven, niet in de sterkte.

(3) Ook al is er in den naast hoogeren rang geen plaats,

[1]) luidende: Ingeval van oorlog, oorlogsgevaar of andere buitengewone omstandigheden, ter beoordeeling van den Gouverneur-Generaal, kan deze de militie en den landstorm, hetzij geheel, hetzij ten deele, buitengewoon bijeenroepen.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

dan geschiedt, onverminderd de bij artikel 21, derde lid, dezer regeling gestelde eischen, de bevordering van den reserve-tweede luitenant, van den reserve-officier van gezondheid der tweede klasse, van den reserve-militair-apotheker der tweede klasse van den reserve-militair-paardenarts der twee klasse van den reserve-dirigeerend officier van gezondheid der tweede klasse en van den reserve-dirigeerend-militair-apotheker nadat zij die rangen onderscheidenlijk gedurende drie, acht, tien, tien, drie en drie jaren hebben bekleed.

Vergelijk de artikelen 14 en 32 van de Regeling in Aanhangsel I.

Tweede lid. Reserve-officieren, die zonder vergunning — dus voor ten hoogste drie maanden — buiten Indië vertoeven, blijven in de sterkte rekenen.

Artikel 24.

(1) Met afwijking van het bepaalde in het eerste lid van artikel 23 dezer regeling kan, nadat daartoe door Ons machtiging is verleend, de reserve-officier buitengewoon worden bevorderd, ter belooning van een schitterend wapenfeit of van eene uitstekende militaire daad.

(2) In de besluiten krachtens het eerste lid van dit artikel genomen, wordt de reden van de bevordering uitdrukkelijk vermeld.

Vergelijk artikel 15 van de Regeling in Aanhangel I. Buitengewone bevordering van reserve-officieren ter belooning van buitengewone militaire talenten — zie het eerste lid, onder 2°, van vorenbedoeld artikel — is uitgesloten.

De voor een buitengewone bevordering van beroepsofficieren in het tweede en derde lid van laatstbedoeld artikel gestelde voorwaarden betreffende den diensttijd in den ouden rang en het bestaan van vacatures in den nieuwen gelden — zeer terecht — niet voor reserve-officieren.

Artikel 25.

Voor zoover zij aan de daarvoor bij deze regeling gestelde

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

eischen voldoen, hebben aanspraak op bevordering de reserve-officieren die:

1°. in Nederlandsch-Indië aanwezig zijn;

2°. ingevolge het bepaalde in het zesde lid van artikel 15 dezer regeling tijdelijk bij het reserve-personeel van de landmacht in Nederland dienen;

3°. ten behoeve van Nederlandsch-Indië zijn belast met eenige politieke, militaire of andere zending;

4°. ingevolge het bepaalde in artikel 38 dezer regeling op non-activiteit zijn gesteld;

5°. hoofd van een der Departementen van algemeen bestuur in Nederland zijn;

6°. adjudant van een der leden van het Koninklijke Huis zijn.

Vergelijk de artikelen 17, eerste lid onder 1°, 18, eerste lid onder 2°, *b*, en 19 der Regeling in Aanhangsel I.

Artikel 26.

(1) In de voordrachten tot bevordering worden niet opgenomen reserve-officieren:

1°. die, niet in Nederlandsch-Indië aanwezig zijnde, niet vallen onder de bepalingen in artikel 25, onder 2°. tot en met 6°.;

2°. die zich met Onze machtiging tijdelijk in vreemden krijgsdienst bevinden;

3°. die in krijgsgevangenschap vertoeven.

(2) Indien de onder 2°. van het vorige lid bedoelde reserve-officieren binnen drie jaren tot den dienst bij het reserve-personeel en de onder 3°. van het vorige lid bedoelde binnen vier jaren uit de krijgsgevangenschap terugkeeren, en hunne bevordering naar ouderdom in rang tijdens hunne afwezigheid zou hebben kunnen plaats vinden, zullen zij, als er geene redenen aanwezig zijn om hunne bevordering niet te doen geschieden, na hunne terugkomst worden

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

bevorderd naarmate in den naast hoogeren rang plaatsen openvallen; daarbij hernemen zij hunne vroegere plaatsen in de ranglijst.

(3) Indien een uit de krijgsgevangenschap teruggekeerd reserve-officier, gedurende zijne afwezigheid, achtereenvolgens tweemalen voor eene bevordering naar ouderdom van rang in aanmerking had kunnen komen, kan met inachtneming van het bepaalde in het voorgaande lid door hem slechts één bevordering worden gemaakt en zal de tweede eerst kunnen plaats hebben nadat is voldaan aan de eischen voor bevordering in deze regeling gesteld. Bij de tweede bevordering is de bepaling in artikel 27 van toepassing.

(4) De Gouverneur-Generaal kan, na Onze verkregen machtiging, van het bepaalde in het eerste lid onder 2°. en 3°. van dit artikel afwijken ten behoeve van reserve-officieren, die in aanmerking komen voor eene buitengewone bevordering als bedoeld bij artikel 24.

Ingevolge punt 1°. van het eerste lid zullen van de reserve-officieren, aan wie een vergunning tot verblijf buiten Nederlandsch-Indië is verleend, (artikel 15, vierde lid) *niet* in de voordrachten tot bevordering worden opgenomen:

a. zij, die uit de militie afkomstig zijn, omdat deze, ook al vertoeven zij in Europa, niet verplicht zijn om eene vrijwillige verbintenis bij de landmacht in Nederland aan te gaan (artikel 15, zesde lid);

b. zij, die elders dan in Europa vertoeven, wijl deze eene verbintenis als vorenbedoeld, niet kunnen aangaan.

Vergelijk overigens artikel 21 der Regeling in Aanhangsel I. Eene bepaling als in het vierde lid, onder 2°, van dat artikel, volgens welke aan officieren, die langer dan drie jaren in vreemden krijgsdienst zijn gebleven of langer dan vier jaren in krijgsgevangenschap hebben doorgebracht, eene zoodanige bestemming kan worden verleend als waarvoor zij na hunne terugkomst bekwaam of geschikt worden geacht, hetzij bij het wapen of dienstvak, waartoe zij hebben behoord, hetzij in een andere betrekking, is voor reserve-officieren, in verband met den aard van die betrekking, overbodig geacht.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Artikel 27.

Iedere bevordering die, uit hoofde van onvoorziene omstandigheden, heeft plaats gehad na het oogenblik, waarop zij met toepassing van het bepaalde bij art. 23 had kunnen plaats hebben, geschiedt, zoo noodig, met weder-toekenning van de vorige standplaats in de ranglijst.

Vergelijk artikel 23 der Regeling in Aanhangsel I.

Artikel 28.

(1) Reserve-kapiteins en -hoofdofficieren van een der wapens, die getoond hebben voor den dienst bij den generalen staf eene bijzondere geschiktheid te bezitten, kunnen door den Gouverneur-Generaal daarbij worden overgeplaatst.

(2) Bij bevordering keeren zij terug bij het wapen, waarvan zij afkomstig zijn, tenzij het wenschelijk en, in verband met het aantal beschikbare plaatsen, mogelijk is hen ook in den nieuw verkregen rang bij den generalen staf geplaatst te doen blijven.

Vergelijk artikel 24 der Regeling in Aanhangsel I.

Artikel 29.

(1) Reserve-kapiteins en -hoofdofficieren van een der wapens of van het dienstvak der militaire administratie, die getoond hebben voor den dienst bij de intendance eene bijzondere geschiktheid te bezitten, kunnen door den Commandant van het leger daarbij worden overgeplaatst.

(2) Bij bevordering blijven zij bij de intendance geplaatst, tenzij het wenschelijk wordt geacht hen terug te plaatsen bij het wapen of dienstvak, waarvan zij afkomstig zijn.

Vergelijk artikel 29 der Regeling in Aanhangsel I; eene bepaling als tot stand gekomen bij het Koninklijk besluit van 9 November 1917 n°. 49 (N. S. n°. 637) volgens welke luitenants van een der wapens of van de militaire administratie *met bevordering tot kapitein* bij de intendance kunnen overgaan, is voor reserve-luitenants van een der wapens of van de militaire administratie niet in het leven geroepen.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

B. Van het reserve-personeel beneden den rang van officier.

Artikel 30.

De bevordering van het reserve-personeel beneden den rang van officier geschiedt voor zoover mogelijk naar dezelfde beginselen als die van het vaste personeel van het leger beneden den rang van officier.

Terzake zullen door den Legercommandant regelen zijn te stellen.

IIIde Afdeeling.

Van het ontslag.

A. Van de reserve-officieren.

Artikel 31.

Behalve in de gevallen, bij andere algemeene verordeningen voorzien, wordt de rang van reserve-officier verloren:

1°. door ontslag uit den dienst, wanneer dat ontslag niet gepaard gaat met toekenning van pensioen of erkenning van het recht op pensioen en wanneer niet het geval aanwezig is, voorzien bij het laatste lid van artikel 33;

2°. door het verlies van het Nederlandsch onderdaanschap;

3°. door het aannemen van vreemden adeldom;

4°. door buiten Onze toestemming een ordeteeken, titel, rang, waardigheid of openbare bediening aan te nemen, verleend of opgedragen door eene vreemde mogendheid of regeering;

5°. door het ophouden of op eenige andere wijze verloren gaan van verleend pensioen of van het verkregen recht op pensioen.

Vergelijk artikel 37 van de Regeling in Aanhangsel I. Volgens dat artikel wordt de rang van officier verloren o. m. door het verlies van *den staat van Nederlander*; wijl voor eene benoeming tot reserve-officier niet het *Nederlanderschap* doch het *Nederlandsch onderdaanschap* wordt vereischt (zie artikel 2), is ook

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

het verlies van den rang van reserve-officier verbonden aan het verlies van *den staat van Nederlandsch onderdaan.*

Artikel 32.

(1) Een reserve-officier kan niet uit den dienst worden ontslagen dan:

1°. op eigen verzoek;

2°. onder toekenning van pensioen of van het recht op pensioen;

3°. bij en na het eindigen van den tijd, waarvoor hij tot den dienst bij het reserve-personeel gehouden is, dan wel bij het eindigen van de vrijwillige verbintenis;

4°. zoo hij van de militie afkomstig is, nadat zijn militieplicht is geëindigd;

5°. ter zake van ongeschiktheid voor de verdere waarneming van den militairen dienst ten gevolge van ziels- of lichaamsgebreken;

6°. ter zake van onbekwaambeid of ongeschiktheid om in den verkregen rang in eenige betrekking als reserve-officier te dienen;

7°. wegens het bekend worden van feiten, welke — waren ze bekend geweest vóór de benoeming tot reserve-officier — die benoeming zouden hebben doen nalaten;

8°. wanneer hij bij ontslag uit de betrekking van hoofd van een Departement van algemeen bestuur in Nederland niet dadelijk aan Ons doet blijken van zijn verlangen om weder als reserve-officier in dienst te treden;

9°. in de gevallen, in artikel 35, eerste lid, omschreven.

(2) In het geval, bedoeld in het vorige lid onder 5°, wordt geen ontslag uit den dienst gegeven, zonder dat over het ontstaan, den aard en de gevolgen van de ziels- of lichaamsgebreken een militair geneeskundig onderzoek heeft plaats gehad.

(3) Het in het voorgaande lid bedoelde onderzoek moet eenmaal worden herhaald, indien de belanghebbende zulks verlangt of de Minister van Koloniën, dan wel de Comman-

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

dant van het leger, het noodig oordeelt, naar gelang belanghebbende in Nederland dan wel in Nederlandsch-Indië verblijf houdt.

(4) De onbekwaamheid of ongeschiktheid, bedoeld in het eerste lid van dit artikel onder 6°., moet zijn erkend bij een onderzoek als aangegeven in artikel 39, vierde lid, van de Regeling van de bevordering, het ontslag en het op non-activiteit stellen van de Europeesche officieren, behoorende tot de Nederlandsch-Indische landmacht (*Indisch Staatsblad* 1910, N°. 592), met dien verstande evenwel, dat de in dat lid bedoelde hoofdofficieren gedeeltelijk kunnen worden vervangen door reserve-hoofdofficieren.

Dit artikel komt overeen met artikel 39 der Regeling in Aanhangsel I, met dien verstande evenwel, dat het ontslag tengevolge van de redenen omschreven in het eerste lid onder 2°., *b* tot en met *d*, van laatstbedoeld artikel, aan den reserve-officier ook kan worden verleend ook al heeft hij geen recht op pensioen. Zulks is gegrond op de overweging, dat de reserve-officier in tegenstelling met den beroepsofficier na zijn ontslag uit den dienst voor zijn levensonderhoud niet is aangewezen op zijn pensioen als zoodanig.

Voorts konden uiteraard voor reserve-officieren niet gelden de redenen van ontslag vermeld in de punten 2°. onder *a* en 4°. van het eerste lid van bedoeld artikel (langdurigen dienst en onvoorwaardelijken overgang in burgerlijken dienst), terwijl daartegenover wel is bepaald, dat het eindigen van de vrijwillige verbintenis of — voor de uit de militie afkomstige reserve-officieren — het eindigen van den militieplicht redenen tot ontslag opleveren (zie het eerste lid onder 3°. en 4°.).

Het mag alleszins billijk heeten dat — zie het vierde lid — de gelegenheid is geopend, om in de commissie, die de onbekwaamheid of ongeschiktheid van een reserve-officier zal hebben te onderzoeken, ook reserve-hoofdofficieren zitting kunnen nemen.

Artikel 33.

(1) In de gevallen, bedoeld in artikel 32, eerste lid, onder 1° tot en met 8° van deze regeling, kan het ontslag den reserve-officier niet anders dan eervol worden verleend.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

(2) Hem wordt tijdelijk een eervol ontslag uit den dienst verleend, indien hij Onze machtiging verkrijgt om zich in vreemden krijgsdienst te begeven; in dit geval gaat echter de rang van reserve-officier voor hem niet verloren.

Vergelijk artikel 40 van de Regeling in Aanhangsel I.

Artikel 34.

Het verzoek om ontslag als reserve-officier kan niet worden afgewezen dan:

1°. in een geval, als bedoeld in artikel 2 van het Dienstplichtbesluit van Nederlandsch-Indië, zoo de reserve-officier in Nederlandsch-Indië, of in artikel 185 der Grondwet zoo hij buiten Nederlandsch-Indië verblijft;

2°. wanneer de reserve-officier nog militieplichtig is, op hem nog reserveplicht rust op grond van een der omstandigheden, bedoeld in artikel 2, eerste lid, onder 1° *a* tot en met *c*, of 3° van deze regeling, of zijn loopende vrijwillige verbintenis niet is geëindigd;

3°. indien de reserve-officier, op grond van een of meer der feiten, bedoeld in artikel 35, onder 1° tot en met 6°, van deze regeling, als beklaagde voor een onderzoek is opgeroepen of zal worden opgeroepen;

4°. indien de reserve-officier volgens het advies van eenen raad van onderzoek of van eenen raad van appèl, in de termen valt om uit den dienst te worden ontslagen;

6°. indien de reserve-officier strafrechterlijk wordt of zal worden vervolgd, dan wel het naar aanleiding van eene zoodanige vervolging tegen hem gewezen vonnis nog niet in kracht van gewijsde is gegaan;

6°. indien de reserve-officier behoort te worden ontslagen als verkeerende in een der gevallen, bedoeld in artikel 35, onder 7°. en 8°.

Vergelijk artikel 41 van de Regeling in Aanhangsel I.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Artikel 35.

(1) Een reserve-officier kan uit den dienst worden ontslagen:

1°. wegens verregaande nalatigheid in de vervulling van opgelegde plichten;

2°. wegens opzettelijke en herhaalde ongehoorzaamheid, mishandeling van ondergeschikten of misbruik maken van gezag, inzonderheid wanneer door eene of andere dezer handelingen stellig nadeel aan den dienst of aan eenig persoon is toegebracht;

3°. wegens aanhoudend wangedrag, onverschillig of daarvan in of buiten den dienst blijkt;

4°. wegens gedragingen of daden in het openbaar, of wegens openbare geschriften, waardoor de waardigheid van den officiersrang, de eerbied voor Ons Huis of voor Onzen vertegenwoordiger in Nederlandsch-Indië, de grondwettige instellingen van het Rijk, de regeeringsbeginselen van de Koloniën en bezittingen van het Rijk in andere werelddeelen of de krijgstucht bepaaldelijk worden aangerand;

5°. na een rechterlijk gewijsde, dat, het verlies van den rang van reserve-officier niet ten gevolge hebbende, nochtans is gewezen wegens eene handeling, welke den veroordeelde onwaardig maakt dien rang te blijven bekleeden;

6°. na het verleenen van gratie van de straf, opgelegd bij een rechterlijk gewijsde, dat het verlies van den rang van officier ten gevolge zou hebben gehad;

7°. in de gevallen, voorzien in de artikelen 45, 46 en 47 van het reglement op het beleid der Regeering in Nederlandsch-Indië [1]).

8°. wegens overtreding der verordeningen tot handhaving

[1]) Deze artikelen luiden:

Art. 45. Aan personen, niet in Nederlandsch-Indië geboren, die gevaarlijk worden geacht voor de openbare rust en orde, kan het verblijf aldaar door den Gouverneur-Generaal, in overeenstemming met den Raad van Nederlandsch-Indië, worden ontzegd.

Het daartoe strekkend besluit wordt, wanneer het Nederlanders geldt, met redenen omkleed.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

van het eigendomsrecht van den Staat op de gouvernementsarchieven in de koloniën en bezittingen van het Rijk in andere werelddeelen;

9°. in het geval bedoeld in artikel 2, vijfde lid, van deze regeling.

(2) Het ontslag, bedoeld onder 1° tot en met 6° van het voorgaande lid van dit artikel, kan niet plaats hebben dán op het advies van een raad van onderzoek.

Het besluit bepaalt een redelijken tijd, die den betrokken persoon gelaten wordt voor het orde stellen op zijne zaken.

De Gouverneur-Generaal kan, bij een door hem onderteekend bevel, gelasten dat de betrokken persoon, in afwachting van eene gelegenheid tot verwijdering, in hechtenis worde genómen.

Het besluit tot verwijdering en het bevel tot inhechtenisneming worden aan den betrokken persoon bij gerechtelijke akte beteekend.

De Gouverneur-Generaal brengt het besluit tot verwijdering, met de verdere stukken, onverwijld ter kennis van den Minister van Koloniën.

Van het besluit tot verwijdering wordt, wanneer het Nederlanders geldt, door den Koning kennis gegeven aan de Staten-Generaal.

Art. 46. Aan personen, niet in Nederlandsch-Indië geboren, kan door den Gouverneur-Generaal, in overeenstemming met den Raad van Nederlandsch-Indië, in het belang der openbare rust en orde, het verblijf in bepaalde gedeelten van Nederlandsch-Indië worden ontzegd.

Wanneer de maatregel iemand betreft, niet tot de inlanders behoorende, wordt het besluit met de verdere stukken onverwijld gebracht ter kennis van den Minister van Koloniën.

Van den maatregel wordt, wanneer het Nederlanders geldt, door den Koning kennis gegeven aan de Staten-Generaal.

Art. 47. De Gouverneur-Generaal kan, in overeenstemming met den Raad van Nederlandsch-Indië, aan personen binnen Nederlandsch-Indië geboren, in het belang der openbare rust en orde, eene bepaalde plaats aldaar tot verblijf aanwijzen, of het verblijf in bepaalde gedeelten van Nederlandsch-Indië ontzeggen.

De Gouverneur-Generaal kan, bij een door hem onderteekend bevel, gelasten dat de betrokken persoon, in afwachting van eene gelegenheid tot verwijdering, in hechtenis worde genomen.

Het besluit tot verwijdering en het bevel tot inhechtenisneming worden aan den betrokken persoon bij gerechtelijke akte beteekend.

Wanneer de in dit artikel bedoelde maatregelen iemand betreffen, niet tot de inlanders behoorende, wordt gehandeld overeenkomstig het voorlaatste lid van het voorgaande artikel.

De bepalingen, vervat in het laatste lid van het voorgaande artikel, is mede toepasselijk wanneer het Nederlanders geldt.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

(3) Met inachtneming van het recht van den betrokkene om tegen het advies van een raad van onderzoek in beroep te komen bij een raad van appèl, kan van het in het tweede lid van dit artikel bedoelde advies niet worden afgeweken, dan ten gunste van den reserve-officier wien het geldt.

Eerste lid. Vergelijk artikel 42 van de Regeling in Aanhangsel I; de in dat artikel onder 8° en 10° bedoelde gevallen (deelneming aan vereenigingen en vergaderingen vermeld in artikel 111 R. R. en het aangaan van een huwelijk, zonder de daartoe vereischte toestemming te hebben verkregen) zijn in bovenstaand artikel niet opgenomen; zulks in verband met de wijziging van artikel 111 R. R. bij de wet van 8 Mei 1915 (N. S. n°. 215, I. S. n°. 542) en wijl een reserve-officier voor het aangaan van een huwelijk geen toestemming behoeft.

Tweede en derde lid. Vergelijk artikel 43 van de Regeling in Aanhangsel I.

Artikel 36.

(1) Ten aanzien van het brengen van reserve-officieren voor een raad van onderzoek, het beroep op een raad van appèl, de samenstelling en de werkzaamheden van die raden als anderszins zijn voor zooveel mogelijk van toepassing de bepalingen, vervat in artikel 44, zesde en zevende lid, en de artikelen 45 tot en met 70 van de Regeling van de bevordering enz. in *Indisch Staatsblad* 1910 n°. 592,[1]) met dien verstande evenwel, dat van de zeven leden van elk dezer raden zoo mogelijk drie tot het reserve-personeel zullen behooren.

(2) De reserve-officieren, die voor een raad van beroep of van appèl moeten verschijnen, en zij, die in zulk een raad zitting moeten nemen, worden daartoe zoo noodig in werkelijken dienst geroepen.

B. Van het reserve-personeel beneden den rang van officier.

[1]) Zie Aanhangsel I.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Artikel 37.

Het ontslag van het reserve-personeel beneden den rang van officier geschiedt voor zoover mogelijk naar dezelfde beginselen als dat van het vaste personeel van het leger beneden den rang van officier met dien verstande, dat het reserve-personeel wordt ontslagen in die gevallen, waarin het vaste personeel tot den stand van soldaat teruggesteld, in de 2de klasse van militaire discipline geplaatst of bij het straf-detachement ingelijfd zou moeten worden.

De maatregel om het reserve-personeel, dat zich zoodanig misdraagt, dat het gedegradeerd of in een strengen strafcursus geplaatst zou moeten worden, uit den dienst te verwijderen, heeft geen nadeelige geldelijke gevolgen voor den Lande, wijl de reservist niet als de vrijwilliger bij het vaste legerpersoneel bij het aangaan van de verbintenis als zoodanig een handgeld of premie ontvangt. De maatregel ligt in de lijn van het doel, waarvoor het reserve-personeel in de eerste plaats is bestemd, namelijk om bij mobilisatie over voldoende *bruikbaar kader* te kunnen beschikken.

IVde Afdeeling.

Van het op non-activiteit stellen van reserve-officieren.

Artikel 38.

(1) Een reserve-officier als zoodanig benoemd ingevolge artikel 2, eerste lid, onder 1°, 3° en 4°, van deze regeling kan door den Gouverneur-Generaal alleen op non-activiteit worden gesteld bij het aanvaarden van het lidmaatschap van een der Kamers van de Staten-Generaal.

(2) Gedurende deze op non-activiteitstelling wordt de reserveplicht of de vrijwillige verbintenis tot dienst bij het reserve-personeel geacht voortgang te hebben, geniet de reserve-officier geene toelage en is hij niet onderworpen aan de militaire rechtsmacht.

Vergelijk de artikelen 71 en 74 van de Regeling in Aanhangsel I; er bestond geen aanleiding om in het onderhavige artikel bepalingen op te nemen als in artikel 71 vorenbedoeld,

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

eerste lid, onder 1° *b* en 2°; evenmin was op non-activiteitstelling noodig voor een in Indië aanwezig uit de militie afkomstig reserve-officier, die het lidmaatschap van een der Kamers der Staten-Generaal aanvaardt, wijl zoodanig reserve-officier, behoudens vergunning van den Gouverneur-Generaal, recht heeft Nederlandsch-Indië te verlaten zonder eenige verplichting op zich te nemen (zie artikel 15, zesde lid).

In Nederland aanwezige reserve-officieren, die dienst doen bij het reserve-personeel van het leger aldaar en die het vorenbedoelde lidmaatschap aanvaarden, worden ingevolge artikel 42 der Reserve-wet (N. S. 1905 n°. 177) op non-activiteit gesteld (zie artikel 6, tweede lid).

Vde Afdeeling.

Van het pensioen.

I. Voor het reserve-personeel.

De bepalingen in dit onderdeel van de Vde Afdeeling (artikelen 39 tot en met 44) zijn in den geest van de reglementen betreffende de pensioenen voor het vaste personeel van het leger (I. S. 1880, n°. 22, 1905, n°. 299 en 1910, n°. 170) [1]), evenwel met de volgende verschillen:

a. Voor reserve-officieren zoowel als voor het reserve-personeel beneden den rang van officier is als voorwaarde voor het verkrijgen van recht op pensioen (behalve wegens in en door den dienst ontstane ziels- of lichaamsgebreken) gesteld, dat de reserveplicht moet zijn volbracht of de aangegane verbintenis moet zijn geëindigd, een voorwaarde die in de pensioensreglementen voor het vaste personeel uiteraard alleen is gesteld voor personeel beneden den rang van onderluitenant, omdat officieren van dat personeel niet volgens verplichting of verbintenis — behoudens die bedoeld in de artikelen 18, 30 en 37 der wet op het militair onderwijs [2]) dienen.

b. Wijl dienst bij het reserve-personeel niet geacht kan worden te zijn een middel van bestaan van den betrokkene, wordt aan hem, die *niet* in en door den dienst ongeschikt wordt

[1]) Uittreksels uit deze reglementen zijn hierachter opgenomen als Aanhangsel II, III en IV.

[2]) Zie de noot op blz. 14.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

voor de verdere waarneming van den militairen dienst, geen pensioen toegekend, tenzij hij daarop uit anderen hoofde reeds rechten kan doen gelden. Bij ongeschiktheid ten gevolge van dienstverrichtingen echter, is ten aanzien van het pensioen geen verschil gemaakt tusschen een reservist en een beroepsmilitair van denzelfden rang of stand. (Zie artikel 40.)

c. Om dezelfde reden als onder *b* omschreven, worden aan uit den dienst getreden reserve-personeel, dat geen recht op pensioen kan doen gelden, geene onderstanden toegekend.

d. Bij het toekennen van pensioenen aan het reserve-personeel tellen vorige diensten, hetzij als militair dan wel als burger, niet mede, wijl de dienst bij het reserve-personeel in tegenstelling met alle andere landsdiensten, in gewone tijden slechts in geringe mate beslag legt op den persoon van den betrokkene en hem geenszins belet een bezoldigde betrekking waar te nemen. Dit laatste is wel het geval met den dienst bij het vaste leger-personeel, bij de berekening van welks pensioenen dan ook terecht de overige diensten den lande bewezen medetellen. De dienst bij het reserve-personeel wordt beschouwd als een — verplicht of vrijwillig — zich beschikbaar stellen voor oorlogsdiensten, en het zoo noodig onderhouden van de geschiktheid voor den dienst in vredestijd; een geheel op zich zelf staande belooning daarvoor — nl. bij vrijwillige verbintenis — in den vorm van toelage gedurende en een klein pensioen na afloop van die beschikbaarstelling, mogen zeker alleszins evenredig geacht worden aan de opofferingen, die de betrokkenen zich terzake getroosten.

Op dezen regel is echter billijkheidshalve één uitzondering gemaakt en wel ten aanzien van gewezen militairen van leger en vloot, wier diensttijd als zoodanig niet met pensioen of gagement is beloond kunnen worden wegens te korten diensttijd. Door voor deze personen vroegeren militairen diensttijd mede te doen tellen bij het toekennen van het recht op pensioen ingevolge de onderhavige regeling, kunnen zij een — zij het ook zeer bescheiden — pensioen deelachtig worden. (Zie artikel 39, onder A 2° en artikel 49, tweede lid.)

e. Met het onder *d*, eerste lid, omschreven beginsel zou niet te rijmen zijn het in het pensioenreglement voor Europeesche mindere militairen gehuldigde beginsel (artikel 30, § 1, *a*) dat

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

het toegelegd pensioen vervalt door het weder in het genot treden van militair traktement of soldij ten laste der Nederlandsche Staatsbegrooting of der koloniale geldmiddelen, reden waarom dit beginsel in de onderhavige regeling niet is overgenomen (zie het slot van het eerste lid van artikel 42).

f. Waar de reserve-plicht alleen opgelegd kan worden aan personen, die in Indië verblijven en die zich dus niet ter wille van de uitoefening van dien plicht in Indië behoeven te vestigen, is voor hen niet, evenals voor het Europeesch beroepspersoneel, bepaald dat de jaren, gedurende welke zij aan den militairen dienst in de tropen verbonden zijn, dubbel tellen.

a. Van het recht op pensioen.

Artikel 39.

Recht op pensioen verkrijgt het reserveperoneel, dat:

A. zijn reserveplicht heeft volbracht, de aangegane vrijwillige verbintenis heeft beëindigd, dan wel den militairen dienst moet verlaten wegens niet in en door den dienst ontstane ziels- of lichaamsgebreken en

1°. reeds in het genot van militair pensioen of gagement ten laste van de Staatsbegrooting of van de begrooting van Nederlandsch-Indië zijnde, ten minste vijf jaren in Indië tot het reservepersoneel, dan wel op grond van het bepaalde in artikel 15, zesde lid, tot het reservepersoneel van de landmacht in Nederland heeft behoord;

2°. niet in het genot van militair pensioen of gagement ten laste van de Staatsbegrooting of van de begrooting van Nederlandsch-Indië zijnde, zóólang in Indië tot het reservepersoneel, dan wel op grond van het bepaalde in artikel 15, zesde lid, tot het reserve-personeel van de landmacht in Nederland heeft behoord, dat het in totaal vijftien jaren in militairen dienst is geweest bij het vaste of bij het reservepersoneel van het leger of van de Koninklijke Marine, hetzij in Nederland, hetzij in de koloniën en bezittingen buiten Europa;

B. den militairen dienst moet verlaten wegens in en door

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

den dienst ontstane ziels- of lichaamsgebreken, die het personeel ongeschikt maken voor de verdere waarneming van den militairen dienst in Nederlandsch-Indië, dan wel, — voor wat het personeel betreft, dat op grond van het bepaalde in artikel 15, zesde lid, deel uitmaakt van het reserve-personeel der landmacht in Nederland —, voor dien dienst in Nederland.

Aangezien de onder A, 1°, bedoelde personen gewoonlijk reeds op eenigszins gevorderden leeftijd tot het reserve-personeel zullen komen te behooren, kan in het algemeen niet gerekend worden, dat zij gedurende vele jaren de lichamelijke geschikheid voor den militairen dienst in de tropen zullen behouden en is voor hen evenals bij het reserve-personeel van de landmacht in Nederland (zie artikel 43 der Reserve-wet) [1]) de gelegenheid geopend reeds vrij spoedig — na vijf jaren — het hun vroeger toegekende militaire pensioen eenigermate te verhoogen door het bescheiden bedrag van het pensioen als reservist.

Ten aanzien van het voorkomende onder A, 2°, wordt verwezen naar het gestelde onder *d*, tweede lid, op bladz. 57 hiervoren; het vormt een afwijking van de bepalingen in artikel 43, 1°, van de wet voor het reserve-personeel, [1]) welke bepaling niet billijk werd geacht. De in het vorenaangehaalde wetsartikel genoemde termijn van 20 jaren, waarna een reservist, die niet in het genot is van militair pensioen of gagement uithoofde van vorigen dienst, als zoodanig recht op pensioen heeft, werd voor Indië op 15 jaren gesteld. Ingevolge de onderhavige bepaling zal in den regel een reserve-officier, afkomstig uit de militie (artikel 31, derde lid, van het Dienstplichtbesluit) [2]) na afloop van zijn militieplicht een vrijwillige verbintenis van enkele jaren hebben te sluiten, wil hij recht op pensioen kunnen doen gelden.

---

[1]) Luidende: „Bij ontslag uit den dienst heeft het reserve-personeel recht op pensioen:

1°. ter zake van ten minste vijf jaren dienst bij dat personeel, indien de belanghebbende reeds in het genot is van militair pensioen, of van ten minste twintig jaren dienst bij dat personeel, indien zulks niet het geval is, in beide gevallen . . . . enz.

[2]) Zie noot op blz. 16.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Artikel 40.

Betreffende de erkenning van het recht op pensioen in gevallen, bedoeld onder B van het vorige artikel, gelden de regelen, ter zake vastgesteld of nog vast te stellen in de pensioensbepalingen aangaande het vaste personeel van het leger.

Zie den laatsten zin van het gestelde onder *b* op blz. 57 hiervoren.

Terzake wordt verwezen naar artikel 4 van het Pensioenreglement in Aanhangsel II, artikel 5, § 1, van dat in Aanhangsel IV, artikel 2, § 2 en § 3, van dat in Aanhangsel IV, zoomede naar de Regeling van het militair geneeskundig onderzoek in I. S. 1906, n°. 167.

Artikel 41.

(1) Het recht op het verkrijgen van pensioen gaat verloren:

1°. voor een reserve-officier door ontslag als zoodanig wegens een der redenen, vermeld in artikel 35, eerste lid, dezer regeling;

2°. voor het reserve-personeel beneden den rang van officier, in die gevallen, reeds bepaald of nader te bepalen, waarin voor het vaste personeel van het leger beneden den rang van onderluitenant het recht op het verkrijgen van pensioen verloren gaat, zoomede in het geval van ontslag, bedoeld in het laatste gedeelte van artikel 37 dezer regeling.

(2) Vervolging wegens misdrijf schort de beslissing omtrent de toekenning van pensioen op tot na de uitspraak van het eindvonnis.

Eerste lid. De redenen, die voor een reserve-officier het recht op het verkrijgen van pensioen verloren doen gaan, zijn dezelfde als die, welke voor den beroepsofficier het verlies van dat recht medebrengen (zie artikel 1 van het Reglement in Aanhangsel I), met dien verstande evenwel, dat voor den reserve-officier een dusdanig gevolg uiteraard niet verbonden is aan overgang van het Nederlandsch-Indische leger bij eenigen tak

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

van 'sRijks dienst in Nederland of zijne Koloniën of bezittingen, wijl het reserve-officierschap, in tegenstelling met het beroepsofficierschap, vereenigbaar is met het vervullen van een landsbetrekking.

Voor het eerste gedeelte van punt 2°, wordt verwezen naar artikel 6, § 1, van het reglement in Aanhangsel III en artikel 5 van dat in Aanhangsel IV; het tweede gedeelte van dat punt komt uiteraard in de pensioen-reglementen voor het vaste legerpersoneel niet voor, wijl degradatie en plaatsing in een strengen strafcursus voor dat personeel geen reden tot ontslag vormen.

Tweede lid. Dit komt overeen met het laatste lid van artikel 2 van het reglement in Aanhangsel II, artikel 6, § 2, van dat in Aanhangsel III, artikel 5, § 2, van dat in Aanhangsel IV.

Artikel 42.

(1) Ten aanzien van de aanvrage, het toekennen, den ingang, het betaalbaar stellen en de uitbetaling, het vervreemden, het intrekken en het vervallen van de pensioenen van de reserve-officieren en het reserve-personeel beneden den rang van officier, zoomede ten aanzien van het verleenen van kortingen en inhoudingen op die pensioenen en de verplichtingen waaronder zij worden genoten, gelden voor zooveel mogelijk dezelfde regelen als zijn of nader zullen worden vastgesteld, onderscheidenlijk betreffende de pensioenen van officieren en die van militairen beneden den rang van onderluitenant van het vaste personeel van het leger, met dien verstande evenwel, dat de pensioenen niet vervallen door het wederin het genot treden van militair traktement of soldij ten laste van de Staatsbegrooting of van de begrooting van Nederlandsch-Indië.

(2) Ook ten aanzien van de schorsing der pensioenen van gepensionneerden, die zich in verzekerde bewaring bevinden, het toekennen van bijzondere geldelijke beloonningen aan reserve-personeel en het inbrengen van bezwaren door dat personeel nopens de juiste toepassing van deze regeling, gelden voor zooveel mogelijk de in het vorige lid van dit artikel bedoelde regelen.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Uit het ondervolgende staatje blijken de artikelen enz. van de pensioenreglementen van het vaste leger-personeel, die de bepalingen bevatten, welke, voor zooveel mogelijk, ook ten aanzien van de pensioenen van het reserve-personeel gelden:

PENSIOEN-REGLEMENT VOOR:	Aanvrage.	Toekenning.	Ingang betaalbaarstelling en uitbetaling.	Vervreemding.	Intrekking.	Vervallen.	Kortingen en inhoudingen.	Verplichtingen waaronder genoten.	Schorsing.	Bijzondere goldelijke beloonigen.	Inbrengen van bezwaren.
	Artikelen.										
Officieren (I.S. 1880 nº. 22). (Aanhangsel II)	23 (2de lid)	23 (3de lid) en volgende	15, 24 28	26	22	21	25	19, 20, 23 (1ste lid)	—	30	31
Europeesche mindere militairen. (I.S. 1905 nº. 299). (Aanhangsel III)	11, § 5	11, §§ 1, 2 en 2 5	8, §§ 1 en 2; 28, § 1, 33	32	—	30, § 1, met uitzondering van het bepaalde onder a; 30, § 5	33, 34, 35	29, 29bis	31	36	37
Niet-Europeesche mindere militairen (I.S. 1910 nº. 170).	10, § 5	10 §§ 1, 2, en 22.	7 §§ 1 en 2; 25 § 1, 30	29	—	27, § 1, met uitzondering van het bepaalde onder a; 30, § 3	30, 31	—	28	32	33

Met betrekking tot het slot van het eerste lid wordt verwezen naar het hiervoren op blz. 48 onder *e* bekend gestelde.

Artikel 43.

Pensioenen, ingevolge deze regeling toegekend, worden genoten boven en behalve de pensioenen, gagementen of onderstanden, dan wel andere inkomsten ten laste van de Staatsbegrooting of van de begrooting van Nederlandsch-Indië.

Het in dit artikel neergelegde billijke beginsel is in de pensioensbepalingen van het vaste legerpersoneel beneden den rang van

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

officier nog niet aanvaard met betrekking tot „andere militaire inkomsten", zoodat een gepensionneerd minder militair, die weder als beroepsmilitair in dienst treedt, tijdens dien diensttijd zijn pensioen niet geniet. Een wijziging van vorenbedoelde pensioensbepalingen in den geest van het onderhavige artikel is in voorbereiding.

Artikel 44.

Personen, reeds in het genot van pensioen ingevolge deze regeling, worden tot den dienst bij het reserve-personeel niet weder toegelaten, dan alleen wanneer zij in gevallen als bedoeld in artikel 2 van het Dienstplichtbesluit voor Nederlandsch-Indië door den Gouverneur-Generaal daarbij weder in dienst worden gesteld.

b. Van het bedrag van het pensioen.

Artikel 45.

(1) Het bedrag van het pensioen, waarop het reserve-personeel, bedoeld onder *B* van artikel 39 dezer regeling, recht heeft, wordt naar de in artikel 46 aangegeven beginselen berekend, met dien verstande evenwel, dat voor het reserve-personeel, hetwelk reeds uit hoofde van vorigen dienst militair pensioen of gagement geniet, het bedrag van laatstbedoeld pensioen of gagement in mindering wordt gebracht.

(2) Het bedrag van het pensioen, waarop het reserve-personeel, bedoeld onder *A* van artikel 39 van deze regeling recht heeft, bedraagt voor elk jaar of gedeelte van een jaar, tenminste 6 maanden tellend, dat,

a. het personeel vermeld in 1° van vorenbedoeld punt *A* tot het reserve-personeel in Indië, dan wel op grond van artikel 15, zesde lid van deze regeling, tot dat van de landmacht in Nederland heeft behoord,

b. het personeel vermeld in 2° van vorenbedoeld punt *A* in militairen dienst is geweest,

voor een:

reserve-kolonel	f 21
reserve-luitenant-kolonel	„ 19

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

reserve-majoor	f	17
reserve-kapitein (ritmeester)	„	15
reserve-1ste luitenant	„	13
reserve-2de luitenant	„	11
reserve-onderofficier of met dezen in rang gelijkgestelden	„	9
reserve-onderofficier der 2de klasse	„	8
reserve-korporaal	„	7
reserve-korporaal der 2de klasse	„	6
reserve-militair zonder rang	„	5
reserve-militair der 2de klasse	„	4

met dien verstande evenwel, dat de pensioenen voor het personeel, dat reeds een militair pensioen of gagement geniet, niet meer zullen bedragen dan een vierde gedeelte van het pensioen of gagement, met inbegrip van mogelijke verhoogingen, dat door de betrokkenen zou zijn verkregen, indien zij tot op het oogenblik van ontslag uit den laatstelijk door hen bij het reserve-personeel bekleeden rang of stand tot het vaste personeel van het leger hadden behoord.

Eerste lid. De reservist, die tengevolge van in en door den dienst ontstane ziels- of lichaamsgebreken ongeschikt wordt voor de verdere waarneming van den militairen dienst heeft — hetgeen alleszins billijk mag heeten — geheel dezelfde pensioensvooruitzichten, ook met betrekking tot de gebruikelijke verhoogingen, als de beroepsmilitair, die in dezelfde omstandigheden verkeert.

De bepaling in het tweede gedeelte heeft ten doel den in en door den dienst ongeschikt geworden reservist, die reeds uit hoofde van vorigen militairen dienst een pensioen of gagement geniet, niet in gunstiger conditie te brengen dan de beroepsmilitair, die eveneens in en door den dienst ongeschikt is geworden; dit zou wel het geval zijn, indien eerstbedoelde boven het vroegere pensioen of gagement nog het volle pensioen wegens ongeschiktheid werd toegekend.

Tweede lid. De bedragen, in dit lid vermeld, zijn voor elk

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

der daarin genoemde groepen van het reserve-personeel, te beginnen met de militairen zonder rang, onderscheidenlijk 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 en 9 gulden hooger dan voor de overeenkomstige groepen van het reserve-personeel der landmacht in Nederland [1]). De pensioensbedragen voor het reserve-personeel der 2e klasse zijn iets lager gesteld dan die voor het overige personeel van denzelfden rang of stand. Overeenkomstig den staat, bedoeld in de noot op blz. 53, is voor alle reserve-onderofficieren, onafhankelijk van hun rang, eenzelfde pensioensbedrag per jaar vastgesteld.

Het berekenen van een gedeelte van een jaar, zes maanden of meer tellend, voor een vol jaar is in overeenstemming met artikel 7 van het reglement in Aanhangsel II, artikel 15, § 1, van dat in Aanhangsel III en artikel 14, § 1, van dat in Aanhangsel IV.

De beperking van het pensioensbedrag omschreven in het laatste gedeelte van dit lid treedt in de plaats voor die aangegeven in artikel 49, tweede lid, der wet voor het reserve-personeel der landmacht 1905 [2]); deze laatste kon voor Indië niet gelden, wijl alsdan de dienst bij het reserve-personeel, van een met het vol pensioensbedrag gepensionneerd of gegageerd beroepsmilitair van het leger in Indië, die bij de reserve geen hoogeren rang behaalt, niet met pensioen beloond zou kunnen worden. De beperking mag in verband met den aard van den dienst bij de reserve billijk heeten en zal wel uiterst zelden toegepast behoeven te worden, aangezien daarvoor bijv. door een reserve-kapitein die als beroepsofficier gepensionneerd is met f 2400, $\frac{600}{15} = 40$ jaren tot de reserve zou moeten behooren,

[1]) Vergelijk de cijfers in de 2de kolom van den staat, behoorende bij de wet voor het reserve-personeel der landmacht 1905 (N. S. n°. 177).

[2]) Luidende: Een pensioen, ingevolge deze wet verleend, komt in dat geval (d. i. wanneer de betrokkene in het genot is van pensioen ter zake van vorigen militairen dienst) boven en behalve het reeds vroeger verkregen militaire pensioen, met dien verstande dat het gezamenlijk bedrag van beide pensioenen niet mag stijgen boven het bedrag van het pensioen, met de eventueele verhoogingen, dat de belanghebbende zou hebben verkregen, indien hij gedurende zijnen geheelen diensttijd tot het leger hier te lande had behoord tot het oogenblik van zijn eervol ontslag uit den laatstelijk door hem bij de reserve bekleeden rang of stand.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

een reserve-sergeant, die pensioen als beroepssergeant geniet $\frac{586}{4 \times 9} = \pm$ 26 jaren.

Artikel 46.

Met inachtneming van het bepaalde in het eerste lid van artikel 45 dezer regeling, worden bij de berekening van de in dat lid bedoelde pensioenen, in acht genomen de ter zake vastgestelde of nader vast te stellen regelen nopens de pensioensbedragen van het vaste personeel van het leger van denzelfden rang of stand, dat in de termen valt voor pensionneering wegens ziels- of lichaamsgebreken, ontstaan in en door den dienst.

Zie de toelichting op artikel 45, eerste lid.

Artikel 47.

(1) Het bedrag van de pensioenen, bedoeld in het tweede lid van artikel 45 dezer regeling, wordt berekend naar den rang, laatstelijk door den betrokkene bekleed, indien hij althans ten minste twee jaren in dien rang in Indië tot het reserve-personeel of, op grond van het bepaalde in artikel 15, zesde lid, van deze regeling, tot dat van de landmacht in Nederland heeft behoord; anders wordt het pensioen berekend naar den onmiddellijk voorafgaanden lageren rang of stand.

(2) Titulaire rangen komen voor de berekening van het pensioensbedrag niet in aanmerking.

Vergelijk artikel 8, eerste lid, tweede gedeelte en laatste lid, van het reglement in Aanhangsel II, artikel 17, § 1 van dat in Aanhangsel III, zoomede artikel 16, § 1, van dat in Aanhangsel IV.

Artikel 48.

(1) Voor de berekening van het getal jaren, ter bepaling van het bedrag der in artikel 45, tweede lid, dezer regeling bepaalde pensioenen, telt niet mede de tijd tijdens den dienst bij het reserve-personeel buiten Nederlandsch-Indië doorgebracht, uitgezonderd:

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

a. de tijd, gedurende welken de belanghebbende heeft verkeerd in een der gevallen bedoeld in artikel 25, onder 2° tot en met 6°;

b. de tijd in krijgsgevangenschap of met Onze toestemming in vreemden krijgsdienst doorgebracht.

(2) Behalve niet met pensioen of gagement beloonde militaire diensten — zie artikel 39, onder A 2° van deze regeling — hebben diensten voorafgaande aan den dienst bij het reserve-personeel geen invloed op het bedrag van de ingevolge deze regeling toe te kennen pensioenen.

Eerste lid. De tijd, gedurende welken het reserve-personeel niet beschikbaar is voor diensten ten behoeve van Nederlandsch-Indië of Nederland, telt niet mede voor pensioen. Overeenkomstig het bepaalde in artikel 6, derde lid, onder *b* en *c* van het reglement in Aanhangsel II, artikel 13, onder *b*, van dat in Aanhangsel III en artikel 12 van dat in Aanhangsel IV, is hierop echter een uitzondering gemaakt voor den tijd in krijgsgevangenschap of, met toestemming der Kroon in vreemden krijgsdienst doorgebracht.

Tweede lid. Zie het op blz. 57, onder *d*, bekendgestelde.

II°. Voor weduwen en kinderen van het reserve-personeel.

Artikel 49.

Op weduwen en kinderen van de reserve-officieren en van het reserve-personeel beneden den rang van officier, behalve dat der tweede klasse, is van toepassing het Koninklijk besluit van 1 Augustus 1889, n°. 14 (*Indisch Staatsblad* n°. 214) en het daarbij vastgestelde „Reglement betreffende de toekenning van pensioenen en onderstanden ten laste van de begrooting van Nederlandsch-Indië aan de weduwen en kinderen van Europeesche en daarmede gelijkgestelde officieren en mindere militairen van de landmacht in Nederlandsch-Indië en van de aan laatstgemelden gelijkgestelde militaire personen", zooals dat besluit en dat reglement sedert zijn of nader zullen worden gewijzigd.

(2) Op weduwen en kinderen van het reserve-personeel der tweede klasse beneden den rang van officier is van toepassing

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

het bij Gouvernementsbesluit van 1 Maart 1910 nº. 21 (*Indisch Staatsblad* nº 171) vastgestelde „Reglement op het verleenen van pensioenen en onderstanden aan de weduwen en kinderen van niet-Europeesche militairen, beneden den rang van officier, van het Nederlandsch-Indische leger en van de aan hen gelijkgestelde militaire personen", zooals dat reglement sedert is of nader zal worden gewijzigd.

Weduwen en kinderen van het reserve-personeel, dat sneuvelt of aan de gevolgen van in en door den dienst ontstane ziels- of lichaamsgebreken overlijdt, genieten hetzelfde recht op pensioen of onderstand als de weduwen en kinderen van het vaste leger-personeel, dat op de omschreven wijze den dood vindt, hetgeen alleszins billijk mag worden genoemd.

Zie de Reglementen in I. S. 1889 nº. 214 en 1910 nº. 171.

Overgangsbepalingen.

Artikel 50.

(1) Personen, behoorende tot de legerreserve, waarvoor eene voorloopige regeling werd vastgesteld bij de ordonnantie in *Indisch Staatsblad* 1902 nº. 390, worden van de daartoe aangegane verbintenis ontheven, doch kunnen, zoo zij daartoe in aanmerking komen, eene verbintenis aangaan op den voet van de tegenwoordige regeling.

(2) Voor de in het vorige lid bedoelde personen telt de tijd, gedurende welken zij tot de in den aanhef van dit lid vermelde legerreserve hebben behoord, mede voor de bepaling van de aanspraak op pensioen en van het bedrag daarvan ingevolge de tegenwoordige regeling.

Zie het terzake medegedeelde op de blz. 9 en 10 hiervoren.

TEN TWEEDE.

Het voorkomende onder *a* van 2º van het eerste lid van artikel 39 der bij Ons besluit van 8 September 1910 nº. 39 (*Nederlandsch Staatsblad* nº. 278, *Indisch Staatsblad* nº. 592), vastgesteld en sedert herhaaldelijk, laatstelijk bij Ons besluit van 9 November 1917 nº. 49 (*Nederlandsch Staats-*

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

blad n°. 637) gewijzigde „Regeling van de bevordering, het ontslag en het op non-activiteitstellen van de Europeesche officieren, behoorende tot de Nederlandsch-Indische landmacht", wordt gelezen als volgt:

a. terzake van langdurigen dienst, — dat is een diensttijd, die ingevolge de bepalingen op het toekennen van pensioen en onderstand aan de Europeesche en aan de daarmede gelijkgestelde officieren van de landmacht in Nederlandsch-Indië, recht geeft op het normale jaarlijksche pensioensbedrag — met de verplichting om — indien de belanghebbende nog reserveplichtig is — op den voet van het bepaalde bij de Regeling voor het reserve-personeel van het leger in Nederlandsch-Indië, bij dat reserve-personeel te dienen.

TEN DERDE.

In artikel 1 van het bij Ons besluit van 1 December 1879 n°. 34 (*Indisch Staatsblad* 1880 n°. 22) vastgestelde en sedert herhaaldelijk, laatstelijk bij Ons besluit van 14 Februari 1916 n°. 40 (*Indisch Staatsblad* n°. 374) gewijzigde „Reglement op het toekennen van pensioen en onderstand aan de Europeesche en aan de daarmede gelijkgestelde officieren van de landmacht in Nederlandsch-Indië" [1]) wordt tusschen het eerste en het tweede lid een nieuw lid ingelascht, luidende:

„Aan de in het eerste lid bedoelde officieren, die recht op pensioen hebben omdat zij het in dat lid omschreven getal dienstjaren kunnen doen gelden, wordt het pensioen alleen toegekend onder verplichting om op den voet van het bepaalde in de Regeling voor het reserve-personeel van het leger in Nederlandsch-Indië, tot het bereiken van den leeftijd van vijf en veertig jaren, als reserve-officier te dienen."

[1]) Dit Reglement is ook van toepassing op onderluitenants, die den dienst verlaten na ten minste zes effectieve jaren in dezen rang te hebben gediend of wel wegens voortdurende ongeschiktheid voor den dienst zoowel in als buiten Europa, niet het gevolg van eigen moedwillige handelingen of van ongeregeld gedrag.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

TEN VIERDE.

Aan artikel 1 § 9 van de bij Ons besluit van 20 November 1903 nº. 25 (*Indisch Staatsblad* 1904 nº. 131) vastgestelde en sedert herhaaldelijk, laatstelijk bij Ons besluit van 18 Maart 1916 nº. 28 (*Indisch Staatsblad* nº. 456) gewijzigde „Regeling van het instituut der militaire architecten bij het wapen der genie van het leger in Nederlandsch-Indië", wordt een nieuw tweede lid toegevoegd, luidende:

„Aan militaire architecten, die den dienst verlaten na ten minste zes jaren in dezen rang te hebben gediend, wordt het in het eerste lid bedoelde pensioen alleen toegekend onder verplichting om op den voet van het bepaalde in de Regeling voor het reserve-personeel van het leger in Nederlandsch-Indië tot het bereiken van den leeftijd van vijf en veertig jaren als reserve-officier te dienen."

TEN VIJFDE.

Aan artikel 1 § 9 van:

a. de bij Ons besluit van 13 Mei 1908 nº. 59 (*Indisch Staatsblad* nº. 468), vastgestelde en sedert herhaaldelijk, laatstelijk bij Ons besluit van 18 Maart 1916 nº. 28 (*Indisch Staatsblad* nº. 456) gewijzigde „Regeling van het instituut der onderluitenants bij de wapens der infanterie, cavalerie, artillerie en bij de genietroepen van het leger in Nederlandsch-Indie";

b. de bij Ons besluit van 14 Maart 1913 nº. 64 (*Indisch Staatsblad* nº. 376) vastgestelde en sedert herhaaldelijk, laatstelijk bij Ons besluit van 17 November 1917 nº. 44 gewijzigde „Regeling van het instituut der onderluitenants bij de militaire administratie";

c. de bij Ons besluit van 14 Maart 1913 nº. 64 (*Indisch Staatsblad* nº. 376) vastgestelde en sedert herhaaldelijk, laatstelijk bij Ons besluit van 17 November 1917 nº. 44 gewijzigde „Regeling van het instituut der onderluitenants bij den magazijnsdienst der intendance en van het wapen der artillerie en genie"

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

wordt een nieuw tweede lid toegevoegd, luidende:

„Aan onderluitenants, die den dienst verlaten na ten minste zes jaren in dezen rang te hebben gediend, wordt het in het eerste lid bedoelde pensioen alleen toegekend onder verplichting om op den voet van het bepaalde in de Regeling voor het reservepersoneel van het leger in Nederlandsch-Indië tot het bereiken van den leeftijd van vijf en veertig jaren als reserve-officier te dienen."

Onze Minister van Koloniën is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State en aan Onze Ministers van Oorlog en van Marine en dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 8 Mei 1918.

WILHELMINA.

De Minister van Koloniën,
TH. B. PLEYTE.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

AANHANGSEL I.

Uittreksel uit de regeling van de bevordering, het ontslag en het op non-activiteit stellen van de Europeesche officieren, behoorende tot de Nederlandsch-Indische landmacht (I. S. 1910 n°. 592).

EERSTE AFDEELING.

Algemeene bepalingen.

Artikel 3.

(1). De bepalingen van de derde en de vierde afdeeling dezer regeling zijn toepasselijk op de officieren van de landmacht in *Nederland*, tijdelijk dienende bij de Nederlandsch-Indische landmacht.

(2). Zij zijn *niet* toepasselijk op officieren van de Nederlandsch-Indische landmacht, tijdelijk dienende bij de landmacht in *Nederland*.

(3). Voor laatstbedoelde officieren gelden de bepalingen vervat in de derde en vierde afdeeling der wet van 9 Juni 1902 (*Nederlandsch Staatsblad* n°. 89).

Artikel 6.

De diensttijd der officieren in elken rang rekent van den datum van ingang hunner benoeming in dien rang of, wanneer die datum niet werd bepaald, van de dagteekening van het besluit dier benoeming; hun ouderdom van rang is, voor zoover hunne aanspraken op bevordering betreft, behoudens het bepaalde bij de artikelen 7, zevende lid, 21, 22, 23, 30 en 36, gelijk aan hunnen diensttijd in dien rang en wordt, bij gelijken diensttijd, nader bepaald door de plaats in de ranglijst.

Artikel 7.

(1). Voor elken rang, voor elk wapen en dienstvak afzonderlijk, bestaat eene ranglijst.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

(2). In den zin van deze regeling behooren tot een afzonderlijk:

a. wapen:

1°. de officieren der infanterie;
2°. de officieren der cavalerie;
3°. de officieren der artillerie;
4°. de officieren der genie.

b. dienstvak:

1°. de officieren der militaire intendance;
2°. de officieren-kwartiermeesters;
3°. de officieren van gezondheid;
4°. de militaire apothekers;
5°. de militaire paardenartsen;
6°. de officieren-magazijnmeesters der artillerie;
7°. de officieren-magazijnmeesters der genie;
8°. de officieren-magazijnmeesters der militaire administratie.

(3). De officieren van den generalen-, van den gewestelijken- en van den plaatselijken staf, alsmede van den topographischen dienst, blijven opgenomen in de ranglijst van het wapen waarvan zij afkomstig zijn.

(4). Behoudens het bepaalde bij het laatste lid van dit artikel, worden de officieren in de ranglijst vermeld naar orde van den datum van ingang der benoeming in hunnen rang of, wanneer die datum niet werd bepaald, naar orde van de dagteekening van het besluit dier benoeming.

(5). Bij benoeming tot den officiersrang bij hetzelfde besluit van meer dan één persoon bij hetzelfde wapen of dienstvak, worden zij gerangschikt naar de volgorde bij de benoeming te bepalen. Bij gelijktijdige benoeming van officieren in *Nederland* en in *Nederlandsch-Indië*, bestemd voor dezelfde ranglijst, worden de officieren, opgeleid aan de Koninklijke Militaire Academie, in rangorde geplaatst boven die in *Nederlandsch-Indië* benoemd, terwijl deze laatsten rang nemen boven de overige officieren, in *Nederland* benoemd.

(6). Bij gelijktijdige bevordering worden zij in den hoogeren rang gerangschikt naar de volgorde van hunnen ouderdom in den vorigen rang.

(7). Ten opzichte van officieren, die ten gevolge van eene

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

overplaatsing bij de intendance in eene andere ranglijst moeten worden vermeld, wordt de plaats in die ranglijst in het besluit der overplaatsing aangegeven naar de beginselen, neergelegd in het vierde, het vijfde en het zesde lid van dit artikel, met dien verstande evenwel, dat, indien de overplaatsing gepaard gaat met eene bevordering tot kapitein, de overgeplaatste in rangorde wordt geplaatst boven de kapiteins-intendanten, die in den eerste-luitenantsrang jonger in rang waren.

Artikel 8.

Onder bevordering wordt in deze regeling verstaan de benoeming van den officier tot den hoogeren rang, onmiddellijk volgende op den rang door hem werkelijk bekleed.

Artikel 9.

(1). Om voor bevordering in aanmerking te komen, moet de officier, onverminderd de overige bij deze regeling te stellen eischen, bij goed gedrag en genoegzamen dienstijver, de vereischte bekwaamheid en geschiktheid voor den hoogeren rang bezitten.

(2). De regelen, waarnaar deze bekwaamheid en geschiktheid worden beoordeeld, alsmede die welke betrekking hebben op het den officier toe te kennen recht om zich op ongunstige aanteekeningen in zijne beoordeeling te rechtvaardigen, worden vastgesteld bij ordonnantie.

TWEEDE AFDEELING.

Van de bevordering.

§ 1. *Van de bevordering der officieren, niet tot het personeel van den geneeskundigen dienst behoorende.*

Artikel 11.

De bevorderingen geschieden over elk wapen of over elk dienstvak afzonderlijk.

Artikel 12.

(1). De officier moet om tot kapitein te kunnen worden bevorderd, gedurende ten minste *vier* jaren als luitenant werkelijk bij het leger hebben gediend; werkelijke dienst bij het leger

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

als onder-luitenant wordt in dit opzicht gelijk gesteld aan dien van luitenant.

(2). Een kapitein moet om te kunnen worden bevorderd, gedurende tenminste *een* jaar in zijnen rang werkelijk bij het leger hebben gediend.

(3). De officier moet om tot kolonel te kunnen worden bevorderd, als hoofdofficier gedurende tenminste *een* jaar werkelijk bij het leger hebben gediend.

(4). Door werkelijken dienst bij het leger wordt verstaan actieve dienst bij een, of meer dan een der korpsen van de landmacht in *Nederlandsch-Indië*, van de landmacht in *Nederland* of van die in *West-Indië*; hieronder wordt ook verstaan voor het wapen der genie, de dienst bij den staf van dat wapen, voor den dienst der militaire administratie, de dienst bij militaire ziekeninrichtingen, gewestelijke intendances en hoofdintendance.

Artikel 13.

De in het voorgaande artikel bedoelde termijnen kunnen, bij gebleken noodzakelijkheid, tijdens eenen oorlog of eene belangrijke expeditie, door den Gouverneur-Generaal naar behoefte worden verminderd.

Artikel 14.

(1). De bevorderingen tot en met den rang van kolonel geschieden bij het openvallen van plaatsen in den naast hoogeren rang en naar ouderdom van rang.

(2). Heeft een tweede-luitenant echter een ouderdom van rang van drie jaren, berekend volgens de bepalingen van artikel 6, dan wordt hij, onverminderd de in artikel 9 gestelde eischen, bevorderd, ook al is er in den naast hoogeren rang geen plaats open.

(3). Bij de beantwoording van de vraag of in eenigen rang plaatsen open zijn, tellen de officieren, die met verlof of als gedetacheerd, buiten *Nederlandsch-Indië* vertoeven, alsmede zij die in afwachting verkeeren van vertrek naar *Oost-Indië*, in de sterkte aldaar, van en met den dag waarop het stoomschip, waarmede zij de reis derwaarts zullen aanvaarden, uit *Nederland* vertrekt of — als de reis met een stoomschip onder vreemde vlag wordt gemaakt — van en met den dag van vertrek van

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

het schip uit de vreemde haven alwaar de betrokken officier zich moet inschepen.

De officieren, die met een voor verlof naar Europa in de plaats tredend binnenlandsch verlof in Nederlandsch-Indië vertoeven, tellen in de sterkte 36 dagen voor dat hun verlof komt te eindigen.

Artikel 15.

(1). Met afwijking van het bepaalde bij het eerste lid van het voorgaand artikel, kan, nadat daartoe door den Koning machtiging is verleend, de officier buitengewoon worden bevorderd ter belooning:

1°. van een schitterend wapenfeit of van eene uitstekende militaire daad;

2°. van buitengewone militaire talenten, gebleken uit daden of geschriften, gepaard aan uitstekenden dienstijver en een loffelijk gedrag, waardoor geacht wordt zekerheid te bestaan, dat de betrokken officier bijzondere geschiktheid bezit om in hoogere rangen den lande belangrijke diensten te bewijzen.

(2). Eene zoodanige bevordering kan echter niet geschieden dan na een dienst in *Nederlandsch-Indië* van tenminste *twee* jaren als tweede luitenant, *drie* jaren als eerste luitenant, *drie* jaren als kapitein en *twee* jaren in elken hoogeren rang. Dienst als onderluitenant wordt in dit opzicht gelijk gesteld aan dien van tweeden luitenant.

(3). Bovendien zal eene dergelijke bevordering *in den regel* alleen geschieden bij het bestaan van een of meer vacatures in den naast hoogeren rang.

(4). In de besluiten, krachtens het eerste lid van dit artikel genomen, moet de reden der bevordering uitdrukkelijk worden vermeld.

Artikel 17.

(1). Aanspraak op bevordering hebben de officieren die:

1°. in werkelijken dienst in *Nederlandsch-Indië* aanwezig zijn;

2°. terzake van de waarneming van tot het leger behoorende speciale dienstbetrekkingen of de vervulling van opdrachten betreffende legeraangelegenheden, bij hun wapen of

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

dienstvak worden gevoerd à la suite, als gedetacheerd of voor memorie.

(2). Officieren, enz.

Artikel 18.

(1). Voorts hebben aanspraak op bevordering de officieren:

1°. *in Nederlandsch-Indië:*

a. enz.

2°. *buiten Nederlandsch-Indië:*

a. in *Nederland* op non-activiteit gesteld, als verkeerende in het geval, bedoeld in artikel 71 dezer regeling onder 1°. *b*, alsmede in het geval, bedoeld in artikel 71, onder 1°. *c*, nadat de reden, die hen op non-activiteit deed stellen, heeft opgehouden te bestaan, zonder dat er nog gelegenheid is geweest, hen overeenkomstig artikel 76 in activiteit te herstellen;

b. gedetacheerd bij:

1°. eenige inrichting of eenig korps tot de Nederlandsche landmacht behoorende;

2°. de West-Indische landmacht;

3°. de Nederlandsche zeemacht;

4°. het Departement van Koloniën;

c. met enz.

d. in *Nederland* aangewezen om diensten te verrichten in het belang van de landmacht of den algemeenen dienst in *Nederlandsch-Indië* en wier uitzending of terugkeer derwaarts dientengevolge is vertraagd geworden;

e. met machtiging des Konings, in het belang van de landmacht in *Nederlandsch-Indië*, bijwonende:

1°. manoeuvres in vreemde Rijken;

2°. veldtochten of militaire expeditiën, door vreemde mogendheden ondernomen of uitgerust;

f. ten behoeve der koloniën en bezittingen van het Rijk in andere werelddeelen, belast met eenige politieke of andere zending;

doch in geen geval langer dan de reden tot uitzondering

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

bestaat en met dien verstande, dat de bovenbedoelde officieren — behalve die genoemd onder 2°. *b* — alleen den rang kunnen bekomen, welke onmiddellijk staat boven dien, welken zij bekleedden op het oogenblik, dat de toestand van uitzondering waarin zijn verkeeren, een aanvang nam.

(2). Om enz.

Artikel 19.

(1) De aanspraak op bevordering wordt behouden door:

a. de officieren-leden der Staten-Generaal gedurende hunne non-activiteit;

b. de officieren, die de betrekking bekleeden van:

1°. hoofd van een der departementen van algemeen bestuur in *Nederland*;

2°. adjudant van een der leden van het Koninklijk Huis.

(2). Om voor bevordering in aanmerking te kunnen komen, moeten de officieren onder *a* en *b* bedoeld, voldoen aan de daarvoor bij deze regeling gestelde eischen.

Artikel 21.

(1). Officieren, die zich met machtiging des Konings tijdelijk in vreemden krijgsdienst bevinden, alsmede officieren, die in krijgsgevangenschap vertoeven, worden in de voordrachten tot bevordering ***niet*** opgenomen.

(2). Indien eerstbedoelde officieren binnen *drie* jaren tot den dienst bij de Nederlandsch-Indische landmacht en laatstbedoelde binnen *vier* jaren uit de krijgsgevangenschap terugkeeren, en hunne bevordering naar ouderdom van rang tijdens hunne afwezigheid zou hebben kunnen plaats vinden, zullen zij, als er geen redenen aanwezig zijn om hunne bevordering niet te doen geschieden, na hunne terugkomst worden bevorderd naarmate in den naast hoogeren rang plaatsen openvallen, waarbij zij hunne vroegere plaatsen in de ranglijst hernemen.

(3). Indien een uit de krijgsgevangenschap teruggekeerd officier, gedurende zijne afwezigheid, achtereenvolgens twee malen voor eene bevordering naar ouderdom van rang in aanmerking had kunnen komen, kan, met inachtneming van het bepaalde in het voorgaande lid, door hem slechts één bevordering worden gemaakt en zal de tweede eerst kunnen plaats hebben

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

nadat is voldaan aan de eischen voor bevordering in deze regeling gesteld. Bij de tweede bevordering is de bepaling van artikel 23 van toepassing.

(4). De Gouverneur-Generaal kan, na verkregen machtiging des Konings:

1°. van het bepaalde in het eerste lid van dit artikel afwijken ten behoeve van officieren, die in aanmerking komen voor eene buitengewone bevordering als bedoeld bij artikel 15;

2°. aan officieren, die langer dan *drie* jaren in vreemden krijgsdienst zijn verbleven dan wel langer dan *vier* jaren in krijgsgevangenschap hebben doorgebracht, al of niet met bevordering, eene zoodanige bestemming verleenen als waarvoor zij na hunne terugkomst bekwaam of geschikt zullen worden geacht, hetzij bij het wapen of dienstvak, waartoe zij hebben behoord, hetzij in eene andere betrekking.

Artikel 23.

Iedere bevordering die, uithoofde van onvoorziene omstandigheden, heeft plaats gehad na het oogenblik, waarop zij, met toepassing van het bepaalde bij artikel 14, had kunnen plaats hebben, geschiedt, zoo noodig, met weder toekenning van de vorige standplaats in de ranglijst.

Artikel 24.

(1). De officieren van den generalen staf worden door den Gouverneur-Generaal benoemd op voordracht van den Commandant van het leger. Zij worden gekozen uit die officieren van de verschillende wapens, die voor den dienst bij dien staf een bijzondere geschiktheid bezitten.

(2). Bij bevordering keeren zij tot hun wapen terug, tenzij op dat oogenblik bij den generalen staf in den nieuw verkregen rang eene plaats beschikbaar is voor welker vervulling zij mochten worden aangewezen, dan wel ingevolge het volgende artikel voor hen een andere werkkring wordt geopend.

Artikel 29.

(1). Bij de militaire intendance worden de rangen boven dien van kapitein, *in den regel* aangevuld door bevordering van officieren tot dat korps behoorende.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

(2). *Bij uitzondering* worden, ter aanvulling van opengevallen plaatsen in die rangen, officieren van een der wapens of van de militaire administratie bij de militaire intendance overgeplaatst.

(3). In de aanvulling der openvallende plaatsen in den laagsten (kapiteins) rang bij de intendance wordt voorzien door overplaatsing, zoo noodig met bevordering van officieren van een der wapens of van het dienstvak der militaire administratie, die getoond hebben voor den intendancedienst eene bijzondere geschiktheid te bezitten.

(4). Wanneer dienstbelang dit vordert kunnen officieren der intendance worden gedetacheerd bij het korps kwartiermeesters.

§ 2. *Van de bevordering der officieren tot het personeel van den geneeskundigen dienst behoorende.*

Artikel 31.

(1). Om voor bevordering in aanmerking te kunnen komen moet de officier van gezondheid der tweede klasse, de militaire apotheker der tweede klasse en de militaire paardenarts der tweede klasse gedurende ten minste *vier* jaren in zijnen rang werkelijk bij het leger hebben gediend.

(2). Een officier van gezondheid der eerste klasse, een militair apotheker der eerste klasse en een militair paardenarts der eerste klasse moet om te kunnen worden bevorderd, gedurende ten minste *een* jaar in zijnen rang werkelijk bij het leger hebben gediend.

(3). Een dirigeerend officier van gezondheid moet, om tot kolonel te kunnen worden bevorderd, gedurende ten minste *één* jaar als hoofdofficier werkelijk bij het leger hebben gediend.

(4). Door werkelijken dienst bij het leger wordt verstaan de dienst bij den plaatselijken of gewestelijken geneeskundigen dienst.

Artikel 32.

(1). De officieren van gezondheid, de militaire apothekers en de militaire paardenartsen worden, met inachtneming van het bepaalde bij artikel 10, laatste lid en bij artikel 11, bij het openvallen van plaatsen in den naasthoogeren rang, bevorderd naar ouderdom van rang.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

(2). Ongeacht het bepaalde in het eerste lid van dit artikel worden de officieren van gezondheid der tweede klasse, de militaire apothekers der tweede klasse en de militaire paardenartsen der tweede klasse bevorderd, wanneer zij een ingevolge artikel 6 berekenden ouderdom van rang bezitten, de eersten van *acht* jaren, de beide laatsten van *tien* jaren, ook al is er geen plaats in den naasthoogeren rang opengevallen.

(3) Deze gunstige bepaling geldt ook voor dirigeerende officieren van gezondheid der tweede klasse en voor dirigeerende militaire apothekers der tweede klasse, die een, naar dezelfde beginselen berekenden ouderdom van rang van *drie* jaren bezitten.

Artikel 33.

De in artikel 31, eerste, tweede en derde lid en in artikel 32, tweede en derde lid, genoemde termijnen kunnen, bij gebleken noodzakelijkheid, tijdens eenen oorlog of eene belangrijke expeditie, door den Gouverneur-Generaal naar behoefte worden verminderd.

Artikel 35.

Op de officieren van den geneeskundigen dienst zijn van toepassing de bepalingen vervat in de artikelen 14, derde lid, 15, 16, 17, 18, 19, 21, 22 en 23.

DERDE AFDEELING.

Van het ontslag.

Artikel 37.

Behalve in de gevallen bij andere algemeene verordeningen voorzien, wordt de rang van officier verloren:

1°. door ontslag uit den dienst, wanneer dat ontslag niet gepaard gaat met toekenning van pensioen of erkenning van het recht op pensioen en wanneer niet het geval aanwezig is, voorzien bij het laatste lid van artikel 40;
2°. door het verlies van den staat van Nederlander;
3°. door het aannemen van vreemden adeldom;
4°. door buiten 's Konings toestemming een ordeteeken, titel, rang, waardigheid of openbare bediening aan te nemen, verleend of opgedragen door eene vreemde mogendheid of regeering;

PERPUSTAKAAN NASIONAL REPUBLIK INDONESIA

5°. door het ophouden of op eenige andere wijze verloren gaan van verleend pensioen of van het verkregen recht op pensioen.

Artikel 38.

(1). De . . . enz.

(2). De in *Nederlandsch-Indië* vertoevende officieren tot en met den rang van kolonel, worden ontslagen door den Gouverneur-Generaal, op voordracht van den Commandant van het leger.

Artikel 39.

(1). Een officier kan niet uit den dienst worden ontslagen dan:

1°. op eigen verzoek;

2°. onder toekenning van pensioen of van het recht op pensioen:

a. ter zake van langdurigen dienst, dat is een diensttijd, die ingevolge de bepalingen op het toekennen van pensioen en onderstand aan de Europeesche en aan de daarmede gelijkgestelde officieren van de landmacht in *Nederlandsch-Indië*, recht geeft op het normale jaarlijksche pensioensbedrag met de verplichting om — indien de belanghebbende nog reserveplichtig is — op den voet van het bepaalde bij de Regeling voor het reserve-personeel van het leger in *Nederlandsch-Indië*, bij dat reserve-personeel te dienen;

b. terzake van ongeschiktheid voor de verdere waarneming van den militairen dienst, tengevolge van verwonding of verminking, ziels- of lichaamsgebreken, mits de ongeschiktheid niet het gevolg zij van eigen moedwillige handelingen of ongeregeld gedrag;

c. terzake van onbekwaamheid of ongeschiktheid om in den verkregen rang in eenige betrekking bij het wapen of dienstvak, waartoe de officier behoort, te dienen.

d. op grond van het bepaalde bij het tweede lid van artikel 43.

3°. terzake van ongeschiktheid voor de verdere waarneming van den militairen dienst, tengevolge van ziels- of lichaamsgebreken, ontstaan door eigen moedwillige handelingen

PERPUSTAKAAN NASIONAL REPUBLIK INDONESIA

of ongeregeld gedrag, zonder dat de betrokkene verkeert in een der gevallen, hieronder bij 7°. aangegeven;

4°. terzake van onvoorwaardelijken overgang in burgerlijken dienst;

5°. wanneer hij bij ontslag uit de betrekking van hoofd van een Departement van algemeen bestuur in Nederland niet dadelijk bij zijn aftreden aan den Koning doet blijken van zijn verlangen om weder in militairen dienst te worden geplaatst;

6°. wegens het bekend worden van feiten, welke — waren zij bekend geweest vóór de benoeming tot officier — die benoeming zouden hebben doen nalaten;

7°. in de gevallen bij artikel 42 aangegeven.

(2). In de gevallen bedoeld bij 2° sub *b* en bij 3° van het eerste lid van dit artikel wordt geen ontslag uit den dienst verleend, zonder dat over het ontstaan, den aard en de gevolgen van de bij 2° sub *b* bedoelde verwonding, verminking, ziels- of lichaamsgebreken of van de bij 3° bedoelde ziels- of lichaamsgebreken, een militair geneeskundig onderzoek heeft plaats gehad.

(3). Dit militair geneeskundig onderzoek moet éénmaal worden herhaald, indien de belanghebbende zulks verlangt of de Minister van Koloniën, dan wel de Commandant van het leger het noodig oordeelt, naar gelang het onderzoek in *Nederland* dan wel in *Nederlandsch-Indië* heeft plaats gehad.

(4). De onbekwaamheid of ongeschiktheid, bedoeld bij het eerste lid, 2° sub *c*, moet zijn erkend bij onderzoek van eene daartoe door den Gouverneur-Generaal aangewezen commissie, samengesteld uit opper- en hoofdofficieren dan wel uit hoofdofficieren, naar regelen te stellen bij ordonnantie.

Artikel 40.

(1). In de gevallen bij het eerste lid van het vorige artikel onder 1° tot en met 6° genoemd, kan het ontslag den officier niet anders dan eervol worden verleend.

(2). Hem wordt tijdelijk een eervol ontslag uit den dienst verleend, indien hij volgens het bepaalde bij artikel 21, eerste

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

lid, de machtiging des Konings verkrijgt om zich in vreemden krijgsdienst te begeven. In dit geval gaat echter de rang van officier voor hem niet verloren.

Artikel 41.

Het verzoek om ontslag uit den dienst kan niet worden afgewezen, dan:

a. in buitengewone omstandigheden, in *Nederlandsch-Indië* ter beoordeeling van den Gouverneur-Generaal, in *Nederland* van den Koning;

b. wanneer op den officier, op grond van eene aangegane verbintenis nog de verplichting rust om den Staat als militair te dienen;

c. indien de officier terzake van een of meer der feiten, bedoeld onder 1° tot en met 6° van artikel 42 als beklaagde voor eenen raad van onderzoek is geroepen of zal worden geroepen;

d. indien de officier volgens het advies van eenen raad van onderzoek of van eenen raad van appèl, in de termen valt om uit den dienst te worden ontslagen;

e. indien de officier strafrechtelijk wordt of zal worden vervolgd, dan wel het naar aanleiding van eene zoodanige vervolging tegen hem gewezen vonnis nog niet in kracht van gewijsde is gegaan;

f. indien de officier behoort te worden ontslagen als verkeerende in een der gevallen, bedoeld onder 7° tot en met 10° van artikel 42.

Artikel 42.

Een officier kan uit den dienst worden ontslagen:

1°. wegens verregaande nalatigheid in de vervulling van opgelegde plichten;

2°. wegens opzettelijke en herhaalde ongehoorzaamheid, mishandeling van ondergeschikten of misbruik maken van gezag, inzonderheid wanneer door eene of andere dezer handelingen stellig nadeel aan den dienst of aan eenig persoon is toegebracht;

3°. wegens aanhoudend wangedrag, onverschillig of daarvan in of buiten den dienst blijkt;

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

4°. wegens gedragingen of daden in het openbaar, of wegens openbare geschriften, waardoor de waardigheid van den officiersrang, de eerbied voor het Koninklijk Huis of voor den vertegenwoordiger des Konings in *Nederlandsch-Indië*, de grondwettige instellingen van het Rijk, de regeeringsbeginselen van de koloniën en bezittingen van het Rijk in andere werelddeelen of de krijgstucht bepaaldelijk worden aangerand;

5°. na een rechterlijk gewijsde, dat, het verlies van den rang van officier niet tengevolge hebbende, nochtans is gewezen wegens eene handeling, welke den veroordeelde onwaardig maakt dien rang te blijven bekleeden;

6°. na het verleenen van gratie van de straf, opgelegd bij een rechterlijk gewijsde, dat het verlies van den rang van officier tengevolge zou hebben gehad;

7°. in de gevallen, voorzien in de artikelen 45, 46 en 47 van het reglement op het beleid der Regeering van Nederlandsch-Indië;

8°. wegens deelneming aan vereenigingen en vergaderingen, vermeld in artikel 111 van het sub 7° vermelde reglement;

9°. wegens overtreding der verordeningen tot handhaving van het eigendomsrecht van den Staat op de gouvernements-archieven in de koloniën en bezittingen van het Rijk in andere werelddeelen;

10°. wegens het aangaan van een huwelijk, zonder de daartoe vereischte toestemming te hebben verkregen.

Artikel 43.

(1). Het ontslag bedoeld onder 1° tot en met 6° van het voorgaand artikel, kan niet plaats hebben dan op het advies van eenen raad van onderzoek of van eenen raad van appèl.

(2) Van dat advies kan, behoudens het bepaalde bij artikel 59, niet worden afgeweken dan ten gunste van den officier wien het geldt.

Artikel 44.

(1) Indien . . . enz.

(5). Opper-officieren van de Nederlandsch-Indische landmacht,

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

die voor eenen raad van onderzoek of eenen raad van appèl worden geroepen, worden — ongeacht de plaats waar zij zich bevinden — gerekend te behooren tot het garnizoen te *'s Gravenhage*.

(6). Het bepaalde in het voorgaande lid is ook van toepassing op de officieren van de landmacht in *Nederlandsch-Indië* beneden den rang van opper-officier, die tijdens hunne afwezigheid buiten die gewesten, in de termen vallen van een ontslag als bedoeld in artikel 42, met uitzondering van hen, die op reis zijnde naar *Nederlandsch-Indië*, gerekend worden zich aldaar te bevinden.

(7). Op de officieren van de landmacht in *Nederlandsch-Indië*, die ingevolge dit artikel worden gerekend te behooren tot het garnizoen te *'s Gravenhage*, zijn van toepassing de bepalingen op de raden van onderzoek en van appèl, geldende voor de officieren van de landmacht in *Nederland*, met dien verstande, dat:

1°. de samenstelling van den raad door den Minister van Oorlog niet wordt bevolen dan ten verzoeke van den Minister van Koloniën;

2°. de raad als getuigen alleen mag oproepen personen in Nederland aanwezig;

3°. het door den raad uitgebracht advies en de bescheiden op de zaak betrekking hebbende, door den Minister van Oorlog aan dien van Koloniën worden gezonden;

4°. het verslag, bedoeld in artikel 68 der wet van 9 Juni 1902 (*Nederlandsch Staatsblad* n°. 89) door den Minister van Koloniën aan den Koning wordt gedaan.

Artikel 45.

(1). Behoudens het bepaalde in het voorgaande artikel kan een officier alleen op schriftelijken last van den commandant van het leger voor eenen raad van onderzoek worden gebracht.

(2). Die lastgeving moet gegrond zijn:

hetzij op een rechterlijk gewijsde;

hetzij op andere betrouwbare bescheiden bij den Commandant van het leger ingekomen;

hetzij op eene schriftelijke klacht, langs den hierarchieken weg tegen den officier ingebracht door een of meer zijner meerderen of ouderen in rang bij de landmacht in *Nederlandsch-Indië*.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

(3). De lastgeving moet uitdrukkelijk vermelden, welk feit of welke feiten de Commandant van het leger onderzocht wenscht te zien.

(4). Eene klacht, als hierboven bedoeld, moet het feit of de feiten aanwijzen, op grond waarvan de officier kan worden geacht, voor ontslag uit den dienst in aanmerking te komen.

Artikel 46.

(1). De raad van onderzoek bestaat uit zeven leden, zooveel mogelijk tot de officieren in actieven dienst behoorende.

(2). Hij wordt samengesteld in verhouding tot den rang van den officier, wien het onderzoek betreft, in voege als is aangewezen op de bij deze regeling behoorende tabel litt. A.

(3). Onder de zeven leden zullen zich, voor zooveel mogelijk bevinden drie officieren van hetzelfde wapen of denzelfden dienst als de officier, omtrent wien advies moet worden uitgebracht, waarbij officieren van den generalen staf worden gerekend tot het wapen waarvan zij afkomstig zijn, en drie van zijnen rang, doch tevens ouder dan hij.

(4). Bij ontstentenis van een of meer officieren van gelijken rang als de bedoelde officier en tevens ouder in rang dan hij, worden de ontbrekende plaatsen dier officieren in den raad aangevuld door officieren van den naasthoogeren rang.

(5). Wanneer, naar aanleiding van het bepaalde in het voorgaande lid, meerdere officieren van den rang, volgens de bij deze regeling behoorende tabel litt. A voór den president aangewezen, in den raad zitting moeten nemen, zal de oudste in rang van hen het voorzitterschap bekleeden.

Artikel 47.

(1). Wanneer een officier in de termen valt om in Nederlandsch-Indië voor eenen raad van onderzoek te worden geroepen, hetzij in de gevallen, bedoeld onder 5° en 6° van artikel 42, of wel wegens een of meer der feiten onder 1°, 2°, 3° en 4° van dat artikel genoemd, geeft de Commandant van het leger de vereischte bevelen tot het samenstellen van zoodanigen raad.

(2). De plaats waar deze raad zal vergaderen wordt door den Commandant van het leger bepaald volgens regelen bij reglement te stellen.

(3). Dat reglement zal tevens regelen de wijze van werken

PERPUSTAKAAN NASIONAL REPUBLIK INDONESIA

van den raad van onderzoek, alsmede al datgene, wat bij de volgende artikelen aan vaststelling bij reglement is overgelaten.

Artikel 48.

(1). De raad van onderzoek wordt samengesteld bij loting voor alle officieren, die, naar regelen bij reglement te stellen, tot het lidmaatschap van den raad kunnen worden geroepen.

(2). Bij dezelfde loting worden, naar bedoelde regelen, tevens zeven officieren aangewezen, bestemd om desgevorderd als plaatsvervangende leden in den raad zitting te hebben.

(3). Het reglement zal bepalen, waar, wanneer, in wier tegenwoordigheid en op welke wijze de loting zal geschieden, alsmede hoe, wanneer en door wien de uitslag der loting zal worden ter kennis gebracht van den Commandant van het leger, van de leden en plaatsvervangende leden van den raad, alsmede van den officier wien het onderzoek geldt.

Artikel 49.

(1). Wordt naar aanleiding van een voorstel of een rapport van een der militaire chefs, of wel van eene klacht van een of meer officieren, overgegaan tot de samenstelling van eenen raad van onderzoek, dan mogen zij, van wie het voorstel, het rapport of de klacht is uitgegaan, geen zitting hebben in den raad.

(2). De leden van den raad mogen voorts noch den officier, over wien door den raad advies moet worden uitgebracht en die bij de volgende artikelen kortheidshalve met het woord „beklaagde" wordt aangeduid, noch hem die te zijnen aanzien een voorstel, een rapport of eene klacht heeft ingebracht, als bij het vorige lid bedoeld, in bloedverwantschap of zwagerschap bestaan tot den zesden graad ingesloten.

(3). Zij mogen elkander niet in bloedverwantschap of zwagerschap bestaan, tot den vierden graad ingesloten.

Artikel 50.

(1). Elk tot lid of plaatsvervangend lid van eenen raad van onderzoek aangewezen officier, die vermeenen mocht gegronde redenen te hebben om in den raad geen zitting te nemen, moet die redenen rechtstreeks mededeelen aan hem die volgens het reglement met de samenstelling van den raad is belast.

(2). Bij het reglement zal worden aangewezen, hoe en wanneer die mededeeling zal moeten geschieden, en welk gevolg daaraan behoort te worden verleend.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Artikel 51.

(1). De beklaagde heeft het recht om, alvorens het onderzoek een aanvang heeft genomen, eenmaal ten hoogste twee der tot lid of plaatsvervangend lid van dien raad aangewezen officieren tegen wier zitting nemen hij bezwaar mocht hebben, te wraken, zonder de reden daarvoor op te geven.

(2). Hij doet van die wraking mededeeling rechtstreeks aan hem, die volgens het reglement met de samenstelling van den raad is belast.

(3). Bij het reglement zal worden aangewezen, hoe en wanneer die mededeeling zal moeten geschieden.

Artikel 52.

(1). Ingeval een der leden van den raad van onderzoek, door ziekte of andere omstandigheden, niet voorzien bij artikel 50, buiten de mogelijkheid geraakt om de zittingen van den raad bij te wonen, wordt daarvan door of namens hem, onder opgave van de redenen zijner verhindering, mededeeling gedaan aan hem, die volgens het reglement met de samenstelling van den raad is belast.

(2). Ook omtrent die mededeeling geldt het bepaalde bij het laatste lid van artikel 50.

Artikel 53.

(1). Behoudens het bepaalde in het derde lid van dit artikel is een ieder, die, hetzij op last van den voorzitter van den raad van onderzoek, hetzij van wege den beklaagde, op de wijze bij het reglement omschreven, is opgeroepen om getuigenis der waarheid te geven, gehouden voor den raad van onderzoek te verschijnen en getuigenis af te leggen.

(2). Indien een of meer der opgeroepen getuigen niet zijn verschenen, beslist de raad of de zitting zal worden verdaagd.

(3). Bij reglement zal worden bepaald, wie niet kunnen worden genoodzaakt te verschijnen, wie niet mogen worden gehoord en wie niet kunnen worden genoodzaakt getuigenis af te leggen.

Artikel 54.

(1). De beklaagde kan de zittingen van den raad bijwonen.

(2). Hij heeft het recht mondeling en schriftelijk aan den

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

raad datgene voor te dragen, wat hij te zijner verdediging kan aanvoeren.

(3). Naar regelen bij reglement te stellen, heeft hij het recht een daartoe genegen officier van de landmacht in *Nederlandsch-Indië*, dan wel daarbij gedetacheerd van de landmacht in *Nederland* die geen lid of plaatsvervangend lid van den raad is, aan te wijzen om hem in zijne verdediging bij te staan.

(4). De voorzitter van den raad kan, hetzij ambtshalve, hetzij op verzoek van den beklaagde, bevelen dat deze de zittingzaal verlaat, teneinde een getuige, buiten zijne tegenwoordigheid, worde ondervraagd. In dat geval wordt daarna met het onderzoak niet voortgegaan, dan nadat vooraf de beklaagde is onderricht van hetgeen in zijne afwezigheid is voorgevallen.

(5). Het lid, door den raad met de werkzaamheden van secretaris belast, houdt nauwkeurig aanteekening van de verhooren en van hetgeen verder in de zitting wordt verhandeld, welke aanteekening, na door den raad te zijn goedgekeurd, door den voorzitter en den secretaris wordt onderteekend.

(6). Bij reglement zal worden bepaald wat verder ten aanzien van den beklaagde en ten opzichte van de getuigen in acht is te nemen, met dien verstande, dat behoudens het bepaalde krachtens artikel 53, derde lid, de raad de getuigen zal moeten hooren, die òf na oproeping van wege den beklaagde, òf op verzoek van den beklaagde, op de zitting zijn verschenen.

Artikel 55.

(1). De zittingen van den raad kunnen worden bijgewoond door den officier, bij het derde lid van het vorige artikel bedoeld.

(2). Welke officieren die zittingen mede kunnen bijwonen, zal bij reglement worden bepaald.

Artikel 56.

(1). Aan den voorziter van den raad van onderzoek worden uitgereikt:

1°. een afschrift van de lastgeving, bedoeld in artikel 45;

2°. alle door den commandant van het leger ontvangen berichten en bescheiden, die op de zaak betrekking hebben;

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

3°. afschriften van de beoordeelinglijsten omtrent den beklaagde, voor zoover die voorhanden zijn;

4°. een volledigen staat van dienst en een volledig uittreksel uit het strafregister betreffende den beklaagde.

(2). De raad mag slechts van zoodanige berichten, bescheiden, beoordeelingslijsten, staten van dienst en uittreksels uit het strafregister kennis nemen, ten aanzien van welke de beklaagde in de gelegenheid is gesteld inzage te bekomen, afschrift te nemen en zich over de echtheid en juistheid te uiten.

(3). Tijd en wijze waarop die stukken aan den beklaagde worden medegedeeld, alsmede tijd en wijze waarop de beklaagde zijne meening over die stukken kan uiten, worden bij reglement bepaald.

(4). Bij reglement zal tevens worden vastgesteld hoe, wanneer en van wien de voorzitter van den raad de onder 1°. tot en met 4°. van het eerste lid van dit artikel genoemde stukken, zal ontvangen.

Artikel 57.

(1). Nadat de raad van onderzoek de zaak, naar de bij reglement te stellen regelen, genoegzaam heeft onderzocht om daaromtrent een, op overtuiging gegrond, advies te kunnen geven, gaat hij over tot het uitbrengen van zijn advies.

(2). Dit geschiedt bij geheime stemming.

(3). De voorzitter stelt als eerste vraag:

„Zijn er op grond van een of meer der ten laste gelegde en „naar uwe overtuiging bewezen feiten (van het ten laste gelegde „en naar uwe overtuiging bewezen feit) termen tot het verleenen „van een niet-eervol ontslag?"

(4). Bij toestemmende beantwoording van die vraag, doet de voorzitter alsnog de vraag:

„Zijn er verzachtende omstandigheden?"

(5). Iedere vraag mag slechts met „ja" of „neen" worden beantwoord.

(6). Het reglement zal bepalen, wat verder bij het uitbrengen van het advies moet worden in acht genomen en op welke wijze van het uitgebrachte advies mededeeling zal worden gedaan aan den Commandant van het leger en aan den beklaagde.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Artikel 58.

Behoudens het geval, voorzien bij artikel 66, kan een beklaagde niet opnieuw voor eenen raad van onderzoek worden geroepen voor eene zaak, waarover reeds door zoodanigen raad te zijnen aanzien advies werd uitgebracht.

Artikel 59.

Van het advies van eenen raad van onderzoek is beroep op eenen raad van appèl toegelaten.

Artikel 60.

(1). Het beroep op eenen raad van appèl staat alleen open voor den beklaagde en voor den Commandant van het leger.

(2). Wenscht de beklaagde in beroep te komen, dan doet hij den Gouverneur-Generaal daarvan blijken bij een met redenen omkleed bezwaarschrift.

(3). De bevoegdheid om in beroep te komen vervalt, indien daarvan geen gebruik wordt gemaakt binnen veertien dagen na dien, waarop de mededeeling van het door den raad van onderzoek uitgebracht advies werd ontvangen.

(4). Bij reglement zal worden bepaald, op welke wijze of langs welken weg, het in het tweede lid bedoelde bezwaarschrift, binnen veertien dagen na dien, waarop de mededeeling van het door den raad van onderzoek uitgebrachte advies door den beklaagde werd ontvangen, moet zijn ingediend of verzonden.

Artikel 61.

(1). De raad van appèl bestaat uit zeven leden, zooveel mogelijk tot de officieren in actieven dienst behoorende.

(2). Hij wordt samengesteld in verhouding tot den rang van den beklaagde, in voege als is aangegeven op de bij deze regeling behoorende tabel litt. A.

(3). De voorzitter van den raad van appèl wordt door den Gouverneur-Generaal benoemd; overigens geschiedt de samenstelling van den raad naar regelen bij reglement te stellen en met inachtneming van de in de artikelen 46 en 48 tot en met 52 neergelegde beginselen.

(4). Officieren die zitting hadden in den raad van onderzoek, die het betwiste advies heeft uitgebracht, mogen geen deel uitmaken van den raad van appèl, welke het beroep zal hebben te behandelen.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Artikel 62.

De raad van appèl vergadert steeds te Batavia.

Artikel 63.

(1). Omtrent de wijze van werken van eenen raad van appèl worden, met inachtneming van de in de artikelen 53, 54, 55, 56 en 57 neergelegde beginselen, regelen gesteld bij reglement.

(2). Feiten in het nadeel van den beklaagde, welke den raad van onderzoek niet bekend konden zijn of, in verband met de lastgeving tot het onderzoek, door dien raad buiten beschouwing moesten worden gelaten, mogen echter in geen geval bij den raad van appèl een punt van behandeling uitmaken, noch invloed hebben op het door dien raad uit te brengen advies.

Artikel 64.

Herziening van een door eenen raad van onderzoek of eenen raad van appèl uitgebracht advies kan plaats hebben:

1°. in het geval, dat het advies verband hield met een rechterlijk gewijsde, waarvan de vernietiging werd gevraagd en verkregen;

2°. op grond van eenige omstandigheid, die bij het uitbrengen van het advies niet bekend was en, op zich zelve of in verband met andere omstandigheden, ernstigen twijfel doet ontstaan omtrent de juistheid van het advies.

Artikel 65.

(1). De aanvrage tot herziening bij het vorige artikel bedoeld, moet worden gericht tot den Koning of tot den Gouverneur-Generaal, naar gelang het advies werd uitgebracht door eenen raad van onderzoek of eenen raad van appel in *Nederland*, dan wel in *Nederlandsch-Indië*, hetzij door hem omtrent wien het advies werd uitgebracht, hetzij door een bijzonder daartoe door hem schriftelijk gemachtigde, hetzij, indien hij is overleden, door zijne weduwe of door een of meer zijner wettige bloedverwanten in de rechte lijn. Was de overleden beklaagde ongehuwd, dan kan de aanvrage — bij ontstentenis van wettige bloedverwanten in de rechte lijn — ook worden ingediend door zijne wettige bloedverwanten in de zijlinie in den tweeden graad.

(2). Het verzoekschrift blijft buiten overweging, wanneer het

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

niet de feiten of omstandigheden noemt, waarop de aanvrage steunt.

Artikel 66.

(1). Wordt eene aanvrage om herziening, vatbaar voor overweging, afgewezen, dan geschiedt dit in een met redenen omkleed besluit:

in *Nederland*, van den Koning, den Raad van State gehoord;

in *Nederlandsch-Indië*, van den Gouverneur-Generaal, den Raad van *Nederlandsch-Indië* gehoord.

(2). Wordt de aanvrage echter voldoende gerechtvaardigd geacht, dan wordt het noodige verricht, om de zaak waarover het betwiste advies werd uitgebracht, opnieuw te doen onderzoeken, hetzij door eenen raad van onderzoek, hetzij door eenen raad van appèl, naar gelang het advies in eerste instantie, dan wel in appèl werd uitgebracht.

(3). Ten aanzien van eenen raad van onderzoek of eenen raad van appèl, als bedoeld in het voorgaande lid, zijn in *Nederland* van toepassing, de bepalingen vermeld aan het slot van het zevende lid van artikel 44.

Artikel 67.

(1). Het onderzoek, bij het tweede lid van het vorige artikel bedoeld, geschiedt naar regelen:

in *Nederland*, gesteld bij het reglement, bedoeld in het eerste lid van artikel 66 der wet van 9 Juni 1902 (*Nederlandsch Staatsblad* nº. 89);

in *Nederlandsch-Indië*, te stellen bij reglement, met inachtneming overigens van de beginselen, neergelegd in de artikelen 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 61, 62 en 63.

(2). Officieren, die op eenigerlei wijze hebben deelgenomen aan het onderzoek van de zaak, dat tot het betwiste advies heeft geleid, mogen niet worden aangewezen voor het onderzoek, bij het eerste lid bedoeld.

Artikel 68.

Van een in herziening uitgebracht advies is geen beroep toegelaten.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Artikel 69.

(1). Van elk advies in *Nederlandsch-Indië* uitgebracht door eenen raad van onderzoek of eenen raad van appèl, wordt door den Commandant van het leger aan den Gouverneur-Generaal verslag gedaan.

(2). Betreft het advies een op eene aanvrage om herziening ingesteld nader onderzoek en wijkt het af van het bij dat onderzoek overwogen advies, dan zal, indien de betrokken officier reeds uit den dienst werd ontslagen, te zijnen aanzien zoodanige beschikking worden genomen als in elk voorkomend geval, ook in verband met de bepalingen op het toekennen van pensioen en onderstand aan de Europeesche en aan de daarmede gelijk gestelde officieren van de landmacht in *Nederlandsch-Indië*, noodig zal worden geoordeeld.

(3). De in het vorige lid bedoelde beschikking wordt genomen door den Koning of door den Gouverneur-Generaal, naar gelang de herziening in *Nederland*, dan wel in *Nederlandsch-Indië* heeft plaats gehad.

Artikel 70.

(1). De kosten van den raad van onderzoek en dien van appèl, alsmede die van herziening, komen, behoudens de uitzonderingen in het tweede en in het derde lid van dit artikel genoemd, voor rekening van den lande.

(2). Kosten, door of ten behoeve van den beklaagde gemaakt, zijn alleen in zooverre onder de in het eerste lid bedoelde kosten begrepen, als zij zijn veroorzaakt door de afgifte van kostelooze afschriften van stukken aan den beklaagde.

(3). De ingevolge oproeping vanwege of op verzoek van den beklaagde ter zitting verschenen getuigen, worden door dezen schadeloos gesteld. Ingeval hij niet wordt ontslagen worden deze kosten en die der oproeping van getuigen hem vergoed, voor zoover zij, ter beoordeeling van den Gouverneur-Generaal, den Commandant van het leger gehoord, niet noodeloos zijn gemaakt.

(4). De regelen voor en het tarief van die schadeloosstelling en vergoeding, alsmede van de aan andere getuigen uit te keeren schadeloosstelling worden bij reglement vastgesteld.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

VIERDE AFDEELING.

Van het op non-activiteit stellen.

Artikel 71.

(1). Een officier van de landmacht in *Nederlandsch-Indië* kan niet op non-activiteit worden gesteld dan om een der volgende redenen:

1°. buiten *Nederlandsch-Indië*:

a. bij het aanvaarden van het lidmaatschap van een der Kamers van de Staten-Generaal;

b. behoudens de instemming van den betrokken officier, na expiratie van buitenlandsch verlof, wanneer het — ter beoordeeling van den Minister van Koloniën — is te voorzien, dat hij na terugkeer van verlof in *Nederlandsch-Indië*, aldaar geruimen tijd non-actief zou moeten blijven ingevolge het bepaalde sub 2°. *b* van dit lid.

c. op verzoek met of zonder bezwaar van den Lande.

2°. in *Nederlandsch-Indië*:

a. wanneer hij overcompleet geraakt, hetzij door het opheffen van zijne betrekking, hetzij door de geheele of gedeeltelijke ontbinding van het wapen, het korps, den staf of het dienstvak waartoe hij behoort;

b. wanneer er geene vacature in zijnen rang bestaat bij zijne terugkomst, hetzij van buitenlandsch verlof, hetzij van een daarvoor in de plaats tredend binnenlandsch verlof, hetzij uit krijgsgevangenschap, hetzij uit vreemden krijgsdienst;

c. bij tijdelijke ongesteldheid, welke hem langer dan zes maanden ongeschikt maakt om dienst te doen;

d. op verzoek, met of zonder bezwaar van den lande;

e. wanneer hij borgplichtig zijnde, in een der gevallen verkeert, waarin bij het vigeerend reglement op het stellen van borgtocht door de landscomptabelen, voor civiele ambtenaren schorsing is bepaald.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

(2). Non-activiteit, als bedoeld onder 2°. *d* van het eerste lid, wordt voor niet langer dan twee achtereenvolgende jaren verleend.

Artikel 74.

De officieren op non-activiteit, met uitzondering evenwel van hen, die leden van de Staten-Generaal zijn, blijven onderworpen aan de militaire rechtsmacht en mogen zich niet buiten het grondgebied van den Staat of van *Nederlandsch-Indië* ophouden zonder toestemming:

wanneer zij in *Nederland* zijn van den Minister van Koloniën en, wanneer zij in *Nederlandsch-Indië* zijn van den Gouverneur-Generaal.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

LITT. A.

TABEL

aanwijzende de samenstelling van de raden van onderzoek en raden van appèl in verhouding tot den rang van den beklaagden officier.

Raden van appèl.		Raden van onderzoek.
1. generaal-majoor, *voorzitter.* 1. hoofdofficier. 1. kapitein. 1. eerste luitenant. 3. tweede luitenants.	tweede luitenant.	1. luitenant-kolonel, *voorzitter.* 1. majoor. 1. kapitein. 1. eerste luitenant. 3. tweede luitenants.
1. generaal-majoor, *voorzitter.* 1. kolonel. 1. luitenant-kolonel of majoor. 1. kapitein. 3. eerste luitenants.	eerste luitenant.	1. luitenant-kolonel, *voorzitter.* 1. majoor. 2. kapiteins. 3. eerste luitenants.
1. generaal-majoor, *voorzitter.* 1. kolonel. 1. luitenant-kolonel. 1. majoor. 3. kapiteins.	kapitein.	1. kolonel, *voorzitter.* 1. luitenant-kolonel. 2. majoors. 3. kapiteins.
1. generaal-majoor, *voorzitter.* 1. kolonel. 2. luitenant-kolonels. 3. majoors.	majoor.	1. generaal-majoor, *voorzitter.* 1. kolonel. 2. luitenant-kolonels. 3. majoors.
1. generaal-majoor, *voorzitter.* 3. generaal-majoors of kolonels. 3. luitenant-kolonels.	luitenant kolonel.	1. generaal-majoor, *voorzitter.* 3. kolonels. 3. luitenant-kolonels.
1. generaal-majoor, *voorzitter.* 6. generaal-majoors of kolonels.	kolonel.	1. generaal-majoor, *voorzitter.* 6. kolonels.

Ingeval het gevorderde getal hoofd- of opper-officieren in actieven dienst niet beschikbaar is, wordt de raad van onderzoek of van appèl voltallig gemaakt door aanwijzing van hoofd- of opper-officieren op non-activiteit of gepensionneerd.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

LITT. B.

—

TABEL

aanwijzende de betrekkingen en de daaraan verbonden rangen der officieren van gezondheid, militaire apothekers en militaire paardenartsen in werkelijken dienst.

Dirigeerend officier van gezondheid der eerste klasse, met den rang van kolonel of luitenant-kolonel.

Dirigeerend officier van gezondheid der tweede klasse, met den rang van majoor.

Officier van gezondheid der eerste klasse, met den rang van kapitein.

Officier van gezondheid der tweede klasse, met den rang van eerste-luitenant.

Dirigeerend militair apotheker der eerste klasse, met den rang van luitenant-kolonel.

Dirigeerend militair apotheker der tweede klasse, met den rang van majoor.

Militair apotheker der eerste klasse, met den rang van kapitein.

Militair apotheker der tweede klasse, met den rang van eerste-luitenant.

Dirigeerend militair paardenarts, met den rang van majoor.

Militair paardenarts der eerste klasse, met den rang van kapitein.

Militair paardenarts der tweede klasse, met den rang van eerste-luitenant.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

AANHANGSEL II.

Uittreksel uit het Reglement op het toekennen van pensioen en onderstand aan de Europeesche en aan de daarmede gelijkgestelde officieren van de landmacht in Nederlandsch-Indië. (I. S. 1880 nº. 22.)

Art. 2. Het recht op pensioen in artikel 1 bedoeld gaat verloren:

a. door overgang van het Nederlandsch-Indische leger bij eenigen anderen tak van 's Rijks dienst in *Nederland* of zijne koloniën of bezittingen;

b. door overtreding der verordeningen tot handhaving van het eigendomsrecht van den Staat op de gouvernements-archieven, in 's Rijks koloniën of bezittingen;

c. door ontslag uit den dienst wanneer dit niet eervol wordt toegekend; en

d. door vervallen verklaring van den militairen stand bij rechterlijke uitspraak.

Vervolging wegens misdrijf schorst het verleenen van pensioen tot na de uitspraak van het eindvonnis.

Art. 4. Ziels- en lichaamsgebreken worden onderscheiden naar gelang zij al dan niet *in en door* den dienst zijn ontstaan.

Ziels- en lichaamsgebreken *in en door* den dienst ontstaan, worden, met uitsluiting van alle andere, gerekend te zijn:

a. dezulken, die 't gevolg zijn van verwonding of verminking in den strijd bekomen, en

b. die welke, òf beschouwd moeten worden als het dadelijk gevolg van vermoeienissen en ontberingen bij oorlogsverrichtingen, òf wel, ontstaan zijn, buiten den oorlog, doch bij omstandigheden, zoodanig uitsluitend aan het volbrengen van militaire dienstplichten verbonden, dat zij in dit opzicht met de gevolgen van oorlogsverrichtingen kunnen worden gelijkgesteld.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Art. 6. Bij de regeling van het pensioen, wordt *niet* in rekening gebracht:

a. enz. . . .

Voor de helft worden in rekening gebracht . . . enz.

Tenzij de slot-alinea van artikel 5 aanleiding geve tot dubbele berekening, wordt *enkel*, d. i. jaar voor jaar in rekening gebracht:

a. de tijd, buiten Nederlandsch-Indië doorgebracht, hetzij met verlof, dan wel als gedetacheerd bij het Nederlandsche leger of à la suite van het valide gedeelte der Koloniale Reserve; een en ander gerekend, voor de beide eerstvermelde gevallen, van en met den dag van inscheping in Nederlandsch-Indië tot en met den dag der ontscheping aldaar; en

b. de tijd in krijgsgevangenschap doorgebracht;

c. de tijd, gedurende welke de officier met machtiging des Konings in vreemden krijgsdienst is geweest.

Art. 7. Bij de opsomming van den diensttijd, ter berekening van het aantal dienstjaren, worden de overschietende maanden voor een jaar berekend, indien zij ten minste zes volle maanden maanden bedragen.

Anders worden zij verworpen.

Deze bepaling is niet van toepassing op de berekening van het minimum van dienst vermeld in art. 1.

Art. 8. Voor den tweeden luitenant, alsmede voor den officier van hoogeren rang, die in en door den dienst ongeschikt werd, strekt tot grondslag der berekening van het hem te verleenen pensioen het normale bedrag, vastgesteld voor den door hem jongst bekleeden rang. In alle andere gevallen wordt het pensioen alleen dan overeenkomstig dien rang geregeld, wanneer de belanghebbende daarin minstens twee jaren in *effectieven* dienst doorbracht. Bij gebreke van dien wordt het pensioen geregeld, overeenkomstig den onmiddellijk voorafgaanden rang.

Als . . . enz.

Titulaire rangen komen bij de berekening van het pensioen niet in aanmerking.

Art. 19. De Koning behoudt zich voor de gepensionneerde officieren in tijden van oorlog of andere buitengewone omstandigheden, bedoeld bij artikel 185 der Grondwet, op te roepen,

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

om na daartoe geschikt te zijn bevonden, in dienst gesteld te worden bij de strijdkrachten van den Staat.

Het pensioen van den officier, die zonder geldige redenen, aan die oproeping niet voldoet, of zich aan de wederindienststelling onttrekt, wordt, op uitspraak van den Minister van Koloniën, geschorst.

Deze schorsing neemt aanvang met den dag waarop de gepensionneerde moest opkomen en niet opgekomen is, en eindigt met dien, waarop de gepensionneerden, die aan de oproeping hebben voldaan, bij algemeene maatregel van hunne verplichting tot den actieven dienst worden ontslagen.

Art. 20. De bepalingen in art. 19 vervat, zijn mede van kracht in geval van oorlog of opstand in *Nederlandsch-Indië* (artikel 43 der wet van 2 September 1854, Staatsblad nº. 129, Indisch Staatsblad 1855, nº. 21), met dien verstande, dat in *Nederlandsch-Indië* de oproeping tot wederindienststelling uitgaat van den Gouverneur-Generaal, en de schorsing wordt toegepast op uitspraak van den commandant van het leger.

Art. 21. Het pensioen vervalt:

a. wanneer de gepensionneerde, buiten toestemming des Konings eenige geregelde rijksinkomst geniet van eene vreemde mogendheid, en dat wel van en met den eersten der maand volgende op die waarin dit blijkt;

b. door veroordeeling tot lijf- of onteerende straf, alsmede door veroordeeling in *Nederlandsch-Indië* tot eene der straffen vermeld in artikel 5 punt 1 tot en met 5, van het strafwetboek voor Europeanen — en dat wel van en met den dag waarop het vonnis in kracht van gewijsde is gegaan tot en met dien waarop de straf of het vonnis, dan wel de daaraan verbonden gevolgen worden opgeheven; — bij de toepassing dezer paragraaf kan, in bijzondere gevallen, over het pensioen van den veroordeelde geheel of gedeeltelijk worden beschikt ten behoeve van zijne vrouw, of wel — zoolang zij ongehuwd en hun negentiende levensjaar niet ingetreden zijn — van zijne wettige kinderen, — mits vrouw noch kinderen verzorging genieten ten laste der begrooting van *Nederlandsch-Indië*, de Nederlandsche Staatsbegrooting, of wel der koloniale geldmiddelen; — het jaarlijksch pensioen, dat op die wijze aan vrouw en

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

kinderen van den veroordeelde wordt uitbetaald, bedraagt echter in geen geval meer dan het jaarlijksch bedrag der gelden, die hun bij overlijden van den echtgenoot of vader zouden worden uitgekeerd ten laste van het weduwen- en weezenfonds der officieren van de landmacht in *Nederlandsch-Indië*;

c. wanneer de betaling gedurende vijf achtereenvolgende jaren niet is opgevorderd;

nochtans kunnen zij, wier pensioen volgens deze paragraaf verviel, op hun verzoek, in het genot daarvan hersteld worden, in welk geval de uitkeering aanvangt van en met het kwartaal, volgende op dat, waarin de aanvraag tot herstel is ingekomen;

d. van en met den eersten der maand, volgende op die, waarin de gepensionneerde overlijdt.

Art. 22. Het pensioen kan in *Nederland* door den Koning — in *Nederlandsch-Indië* door den Gouverneur-Generaal — worden ingetrokken, wanneer blijkt dat de gepensionneerde de verordeningen tot handhaving van het eigendomsrecht van den Staat op de Gouvernements-archieven in 's Rijks koloniën of bezittingen heeft overtreden.

Art. 23. Alle in dit reglement vermelde pensioenen worden genoten onder den last aan de zijde van den gepensionneerde, tot naleving van alle verplichtingen, hem krachtens dit reglement opgelegd, of aan dat genot bij latere algemeene verordeningen te verbinden.

De aanvragen tot het verkrijgen van pensioen worden gericht, in *Nederland* tot den Minister van Koloniën, in *Nederlandsch-Indië* tot den commandant van het leger aldaar; zij worden steeds ingediend, zooveel mogelijk met inachtneming der eischen van de militaire hiërarchie.

De pensioenen worden verleend in *Nederland* door den Koning — in *Nederlandsch-Indië* door den Gouverneur-Generaal, op voordracht van den legercommandant; in de daartoe strekkende besluiten wordt steeds melding gemaakt van de artikelen van dit reglement, waarop deze berusten.

Van de voormelde besluiten wordt opgaaf gedaan in de Javasche courant — en voor zoover het pensioen in *Nederland* werd toegekend — ook in de *Nederlandsche Staatscourant*.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Pensionneering gaat gepaard met — of wordt voorafgegaan door — toekenning van eervol ontslag uit den militairen dienst.

Nopens de toekenning van het pensioen wordt den belanghebbende een authentiek bewijsstuk uitgereikt.

Art. 24. De pensioenen zijn, na overlegging der vereischte bewijsstukken, betaalbaar, in *Nederland* na het einde van elk kwartaal, in *Nederlandsch-Indië*, na den afloop van elke maand, een en ander behoudens het bepaalde bij art. 69 der wet van 23 April 1864 (*Staatsblad* n°. 35, *Indisch Staatsblad* n°. 106).

Art. 25. Met toestemming in *Nederland* van den Minister van Koloniën, in *Nederlandsch-Indië* van den Gouverneur-Generaal, kunnen gepensionneerden zich op vreemd grondgebied vestigen, zonder te dier zake aan eenige korting onderworpen te zijn.

Bij het verkrijgen dier toestemming zijn de belanghebbenden, tenzij deze de hoedanigheid van Nederlander niet bezitten, verplicht vóór hun vertrek of vóór de daarop eerstvolgende pensioenbetaling, domicilie te kiezen binnen het Rijk of binnen zijne koloniën of bezittingen, en daarvan bij authentieke akte doen blijken, met aanduiding van naam en woonplaats van dengene, bij wien domicilie wordt gekozen.

Zoolang die akte niet is ontvangen, in *Nederland* aan het Departement van koloniën, in *Nederlandsch-Indië* door den ambtenaar met de uitbetaling van het pensioen belast, wordt het pensioen niet uitgekeerd.

Art. 26. De pensioenen, krachtens dit reglement verleend, zijn onvervreemdbaar voor zooveel zij in *Nederland* betaald worden, overeenkomstig de wet van 26 Mei 1849 (Staatsblad N°. 24).

De titularis kan daarover op geenerlei wijze beschikken, ook niet door verpanding of beleening.

Indien hij last geeft om het pensioen voor hem te ontvangen, kan hij die lastgeving altijd herroepen.

Alle overeenkomsten hiermede strijdig zijn nietig.

Deze bepaling wordt uitgedrukt in het authentiek bewijsstuk bedoeld aan het slot van artikel 23.

Onder de hier bedoelde verboden beleeningen zijn niet begrepen de voorschotten door gemeentebesturen, liefdadige of tot algemeen nut werkende instellingen, hetzij renteloos, hetzij tegen eene matige rente verstrekt, tegen tijdelijke afgifte van

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

het voormelde authentiek bewijsstuk, mits de bepalingen, volgens welke die voorschotten worden uitgekeerd zijn goedgekeurd in *Nederland* door Gedeputeerde Staten der betrokken provincie, in *Nederlandsch-Indië* door de autoriteiten, daartoe aan te wijzen door den Gouverneur-Generaal.

Art. 28. Zoolang een gepensioneerde is opgenomen in eenig door 't openbaar gezag erkende stichting of instelling van liefdadigheid, zoolang hij door zoodanige instelling of wel door de gemeente, waarin zijn onderstandsdomicilie is gevestigd, wordt verpleegd, wordt zijn pensioen uitbetaald aan de betrokken instelling of gemeente, die inmiddels verplicht is aan den titularis uit te keeren het bedrag waarmede dat pensioen de verplegingskosten overtreft.

Heeft de verpleging van den gepensionneerde plaats in eenige maritieme of militaire ziekeninrichting of wel op eenigerlei wijze ten laste der geldmiddelen van den Staat of van zijne koloniën of bezittingen, dan wordt deze zooveel mogelijk bekostigd uit zijn pensioen over het tijdvak der verpleging. Overtreffen die verplegingskosten dat pensioensbedrag, dan komt het meerdere ten laste der begrooting van *Nederlandsch-Indië*; in het tegenovergestelde geval wordt het beschikbaar gebleven pensioensdeel den titularis uitgekeerd.

Art. 30. In gevallen, waarin bij dit reglement niet is voorzien of wanneer uitstekende militaire daden eene buitengewone geldelijke belooning vorderen ten laste der begrooting van *Nederlandsch-Indië*, wordt daarin door den Koning voorzien bij een afzonderlijk en met redenen omkleed besluit.

Art. 31. Wanneer officieren gediend hebbende bij de landmacht in *Nederlandsch-Indië*, bezwaren inbrengen nopens in hun oog onjuiste toepassing aldaar van de vorenstaande bepalingen, en die bezwaren gegrond worden bevonden, behoudt de Koning zich voor, daarin te voorzien bij een met redenen omkleed besluit, in overeenstemming met de in dit reglement gestelde regelen.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

AANHANGSEL III.

Uittreksel uit het reglement op het verleenen van pensioenen en van onderstanden voor ééns aan de Europeesche en met dezen gelijkgestelde militairen, beneden den rang van onderluitenant, van het Nederlandsch-Indische leger. (I.S. 1905 n°. 299).

Art. 2. § 3. Als „eigen moedwillige handelingen" worden bij de toepassing van dit reglement beschouwd alle daden, gepleegd met het kennelijk doel om lichamelijke ongeschiktheid voor den militairen dienst te veroorzaken, zoomede het opzettelijk bemoeilijken of beletten van eene genees- of heelkundige behandeling, waardoor de geschiktheid voor den militairen dienst zou kunnen zijn herwonnen.

Onder het opzettelijk bemoeilijken of beletten van eene genees- of heelkundige behandeling wordt verstaan het bemoeilijken of beletten onder omstandigheden, die wijzen op het kennelijk doel van den belanghebbende om voor den militairen dienst ongeschikt te blijven.

De beslissing in hoever eene genees- of heelkundige behandeling, in den zin van het vorenbepaalde, al dan niet opzettelijk bemoeilijkt of belet is geworden, berust: in Nederland bij den Minister van Koloniën, in Nederlandsch-Indië: bij den Gouverneur-Generaal.

Ziels- of lichaamsgebreken, ontstaan door misbruik van alcoholische of narcotische middelen, worden geacht het gevolg te zijn van „ongeregeld gedrag".

§ 4. Ziels- en lichaamsgebreken, ontstaan „in en door den dienst", worden, met uitsluiting van alle andere, gerekend te zijn:

a. die, welke het gevolg zijn van verwonding, verminking of letsel in den strijd bekomen;

b. die, welke beschouwd moeten worden óf als het gevolg van vermoeienissen of ontberingen bij oorlogsverrichtin-

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

gen, óf wel ontstaan zijn buiten den oorlog doch onder omstandigheden, zóó uitsluitend aan het volbrengen van militaire dienstplichten verbonden, dat de bekomen gebreken in dit opzicht met de gevolgen van oorlogsverrichtingen kunnen worden gelijkgesteld.

Art. 5. § 1. Behoudens het bepaalde in de volgende paragraaf, wordt ter zake van verwonding, verminking, letsel, ziels- of lichaamsgebreken geen onderstand voor ééns toegekend en geen pensioen verleend, gewijzigd, verlengd of verhoogd, zonder dat over het ontstaan, den aard en de gevolgen van de verwonding, de verminking, het letsel, de ziels- of lichaamsgebreken, welke recht op onderstand of pensioen geven, een militair geneeskundig onderzoek heeft plaats gehad, naar regelen, te stellen bij algemeene verordening.

Dit militair geneeskundig onderzoek wordt, op last of met machtiging van de bevoegde autoriteit of op verzoek van den belanghebbende, éénmaal herhaald, mede overeenkomstig bij algemeene verordening te stellen regelen.

§ 2. In Nederland kan door den Minister van Koloniën en in Nederlandsch-Indië door den Gouverneur-Generaal genoegen genomen worden met de verklaringen van burgerlijke geneeskundigen betreffende tijdelijk gepensionneerden, die voor eene verlenging van het tijdelijk pensioen overeenkomstig artikel 3 § 2 in aanmerking komen, of aanspraak hebben op onderstand voor ééns ingevolge artikel 4 § 1, sub 3e.

Art. 6. § 1. Het recht op verkrijging van pensioen of van onderstand voor ééns gaat verloren:

a. ingeval van ontslag wegens wangedrag, onzedelijkheid of verregaande nalatigheid in de vervulling der dienstplichten;

b. ingeval van verwijdering uit den dienst tijdens de militair aan de strengere krijgstucht is onderworpen;

c. ingeval van veroordeeling tot militaire detentie, gevangenisstraf of eenige zwaardere straf, indien verwijdering uit den dienst daarvan het gevolg is of wel ingeval van gelijke veroordeeling na het verlaten van den dienst wegens een misdrijf, vóór dat tijdstip begaan, indien uit den aard der zaak verwijdering uit den dienst daarvan het gevolg zou geweest zijn;

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

d. ingeval van het verlaten van den dienst uithoofde van ongeschiktheid wegens ziels- of lichaamsgebreken, ontstaan of vóórtdurend ten gevolge van eigen moedwillige handelingen of van ongeregeld gedrag;

e. ingeval van een rechterlijk gewijsde ter zake van desertie of van eene disciplinaire bestraffing ter zake van vermissing in Nederlandsch-Indië voor langer dan acht en twintig dagen, in beide gevallen indien verwijdering uit den dienst daarvan het gevolg is;

f. ingeval van het verlaten van den dienst uithoofde van lichaamsgebreken ontstaan vóór het in dienst treden en bij het geneeskundig onderzoek niet waarneembaar, doch waarvan het bestaan den betrokkene bekend was en bij bedoeld onderzoek opzettelijk werd verzwegen.

§ 2. Vervolging wegens misdrijf schorst de beslissing omtrent de toekenning van pensioen of van onderstand voor ééns tot na de uitspraak van het eindvonnis.

Art. 8. § 1. Behoudens het bepaalde bij de §§ 2 en 3 hieronder, neemt het pensioen aanvang met den dag, waarop het traktement of de soldij heeft opgehouden.

§ 2. Het pensioen of de verhooging van pensioen, toegekend ingevolge artikel 11, § 2 gaat in:

a. met den dag, waarop het traktement of de soldij heeft opgehouden;

b. met den dag, waarop de aanvrage bij het Ministerie van Koloniën in Nederland of bij het Departement van Oorlog in Nederlandsch-Indië is ontvangen, naar gelang de ontvangst der aanvrage plaats heeft binnen één jaar na het verlaten van den dienst of na verloop van dien termijn.

§ 3. De verhooging van pensioen, bedoeld bij artikel 23, gaat in met den dag, waarop de aanvrage bij het Ministerie van Koloniën in Nederland of bij het Departement van Oorlog in Nederlandsch-Indië is ontvangen.

Art. 11. § 1. Aan den militair, die recht heeft op pensioen ingevolge artikel 1, sub 1e, wordt dat pensioen toegekend op zijn verzoek.

§ 2. Wanneer een militair zonder toekenning van pensioen

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

of zonder erkenning van het recht op pensioen den dienst heeft verlaten, hoewel hij recht op pensioen kon doen gelden, wanneer een gepensionneerd militair, buiten het geval bij artikel 23 voorzien, recht heeft op een hooger pensioen dan hem werd verleend, wordt hij op zijn verzoek alsnog in het genot van het hem toekomend pensioen of hooger pensioen gesteld.

§ 3. Het recht op verkrijging van pensioen of van een hooger pensioen is verbeurd, wanneer de belanghebbende het niet heeft doen gelden binnen vijf jaren na het verlaten van den dienst.

§ 4. Om voor verlenging van tijdelijk pensioen of voor toekenning van voortdurend in stede van tijdelijk pensioen in aanmerking te komen, moet de belanghebbende eene aanvrage inzenden binnen drie maanden na den vervaldag van het vorig pensioen. Door het niet tijdig inzenden van de aanvraag gaat de aanspraak op het verder genot van tijdelijk pensioen of op toekenning van voortdurend pensioen verloren, tenzij, in Nederland door den Koning, in Nederlandsch-Indië door den Gouverneur-Generaal, termen worden gevonden om van deze bepaling af te wijken.

§ 5. De aanvragen worden in alle vorenbedoelde gevallen gericht: in Nederlandsch-Indië aan den commandant van het leger en chef van het Departement van Oorlog, elders aan den Minister van Koloniën in Nederland.

Art. 13. Als diensttijd op den voet van artikel 12, sub *a*, komt mede in aanmerking:

a. dienst bij mobiele schutterijen;

b. de tijd van krijgsgevangenschap;

c. dienst bij de lijfwachten aan de hoven der inlandsche vorsten te Soerakarta en Djokjakarta.

Art. 15. § 1. Wanneer bij de berekening van het aantal dienstjaren de som van den diensttijd niet juist een vol jaar of volle jaren uitmaakt, dan wordt een gedeelte van een jaar voor een vol jaar in rekening gebracht, indien het ten minste éénhonderd vijf en tachtig dagen bedraagt. Anders wordt het verwaarloosd.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Art. 17. § 1. De regeling van het pensioen geschiedt naar den verkregen hoogsten rang of stand, indien de betrokkene daarin ten minste twee jaren werkelijken dienst heeft doorgebracht of wel tijdens het bekleeden daarvan in de termen valt voor pensionneering wegens in en door den dienst ontstane ziels- of lichaamsgebreken.

In andere gevallen wordt het pensioen geregeld naar den onmiddellijk voorafgaanden lageren rang of stand of naar den laagsten, wanneer geen hoogere bekleed is.

Art. 25. § 1. Het pensioen wordt toegekend: in *Nederland* door den Koning, op voordracht van den Minister van Koloniën; in Nederlandsch-Indië door den Gouverneur-Generaal, op voordracht van den commandant van het leger en chef van het Departement van Oorlog.

§ 2. In de tot de toekenning van het pensioen strekkende besluiten wordt melding gemaakt van de bepalingen van dit reglement, waarop de toekenning berust.

§ 3. Van de toekenning van het pensioen wordt den belanghebbende een authentiek bewijsstuk uitgereikt.

Art. 28. § 1. De pensioenen zijn na overlegging der vereischte bewijsstukken, betaalbaar: in *Nederland* in den aanvang van het kwartaal, in Nederlandsch-Indië na afloop van iedere maand, een en ander behoudens het bepaalde bij artikel 69 der wet tot regeling van de wijze van beheer en verantwoording der geldmiddelen van Nederlandsch-Indië (Nederlandsch Staatsblad 1895, n°. 145, Indisch Staatsblad 1895, n°. 225).

Art. 29. De Koning behoudt zich voor om de gepensionneerden in tijden van oorlog of andere buitengewone omstandigheden, bedoeld bij artikel 185 der Grondwet, op te roepen om, na daartoe geschikt te zijn bevonden, in dienst te worden gesteld bij de strijdkrachten van den Staat.

Het pensioen van den gepensionneerde, die zonder geldige redenen aan die oproeping niet voldoet of zich aan de weder indienststelling onttrekt, wordt op uitspraak van den Minister van Koloniën geschorst.

Deze schorsing neemt aanvang met den dag, waarop de gepensionneerde moet opkomen en niet opgekomen is, en eindigt met dien, waarop de gepensionneerden, die aan de oproeping

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

hebben voldaan, bij algemeenen maatregel van bestuur van hunne verplichting tot den actieven dienst worden ontslagen.

Art. 29*bis*. De bepalingen in art. 29 vervat, zijn mede van kracht in geval van oorlog of opstand in Nederlandsch-Indië met dien verstande, dat in Nederlandsch-Indië de oproeping tot wederindienststelling uitgaat van den Gouverneur-Generaal en de schorsing wordt toegepast op uitspraak van den commandant van het leger.

Art. 30. § 1. Het toegelegd pensioen vervalt:

a. door het weder in het genot treden van militair traktement of soldij ten laste der Nederlandsche Staatsbegrooting of der koloniale geldmiddelen;

b. behoudens het bepaalde in § 4, wanneer de gepensionneerde eenige geregelde Rijksinkomst geniet van eene vreemde Mogendheid, in welk geval het pensioen ophoudt van en met den eersten van het kwartaal, volgende op dat, waarin zulks blijkt;

c. wanneer de betaling gedurende vijf achtereenvolgende jaren niet is gevorderd;

d. bij overlijden van en met den eersten van het kwartaal volgende op dat, waarin het overlijden plaats had.

§ 4. Van het voorschrift in § 1 sub *b* van dit artikel kan door den Koning worden afgeweken:

a. ten opzichte van gepensionneerde militairen, die den Staat van Nederlander niet bezitten en in hun eigen land in het genot van militair traktement of soldij zijn gesteld, omdat zij na terugkeer aldaar dienstplichtig bevonden, krachtens de wetten des lands onder de wapenen geroepen worden;

b. wanneer vóór of uiterlijk zes maanden nà het aanvaarden van de betrekking, waaraan geregelde Rijksinkomsten van een vreemde Mogendheid zijn verbonden, van den belanghebbende eene schriftelijke aanvraag tot het bekomen der Koninklijke goedkeuring op die aanvaarding bij het Ministerie van Koloniën wordt ontvangen.

§ 5. Het pensioen, vervallen krachtens § 1, sub *c*, van dit artikel, kan door den Koning of, in Nederlandsch-Indië door den Gouverneur-Generaal, op verzoek van den belanghebbende, opnieuw worden toegekend.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Het weder toegelegd pensioen vangt aan met het kwartaal, volgende op dat, waarin de schriftelijke aanvraag om toekenning in Nederland bij het Ministerie van Kolonien, in Nederlandsch-Indië bij het Departement van Oorlog wordt ontvangen.

Art. 31. § 1. De gepensionneerde, die veroordeeld is tot gevangenisstraf van drie maanden, tot hechtenis van drie maanden, tot plaatsing in eene Rijkswerkinrichting of tot eenige zwaardere straf, mist gedurende den tijd, dat hij zijne straf ondergaat of zich door de vlucht aan de tenuitvoerlegging van het vonnis onttrekt, het genot van het pensioen.

§ 2. Ten aanzien van hem, die zijne straf in Nederland ondergaat of zich aldaar door de vlucht aan de ten uitvoerlegging van het vonnis onttrekt, behoudt de Koning zich voor, daartoe termen vindende, en ten aanzien van hem, die zijne straf in Nederlandsch-Indië ondergaat of zich aldaar door de vlucht aan de tenuitvoerlegging van het vonnis onttrekt, is de Gouverneur-Generaal bevoegd om:

a. gedurende dien tijd over het pensioen van den veroordeelde te beschikken ten behoeve van zijne vrouw, van zijne minderjarige afstammelingen in de rechte linie, of van zijne bloedverwanten in de opgaande linie;

b. voor zoover van de sub *a* bedoelde bevoegdheid geen gebruik wordt gemaakt, hem, die uit de gevangenis of Rijkswerkinrichting is ontslagen, in het genot te stellen van eene uitkeering tot een bedrag, dat de helft van het jaarlijksch bedrag van het pensioen niet te boven gaat.

§ 3. In het geval, bedoeld bij § 2, sub *a*, hiervoren, wordt het pensioen ten behoeve van de bevoorrechten niet langer uitbetaald dan tot en met het kwartaal, waarin de laatste hunner overlijdt, tenzij het, om welke reden ook, reeds vroeger vervallen of niet meer voor hen beschikbaar mocht zijn.

Art. 32. § 1. De pensioenen zijn onvervreemdbaar.

De titularis kan daarover op geenerlei wijze beschikken, ook niet door verpanding of beleening.

Indien hij last geeft om het pensioen voor hem te ontvangen, kan hij die lastgeving altijd herroepen. Alle overeenkomsten, hiermede strijdig, zijn nietig.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

§ 2. De bepalingen van de voorafgaande paragraaf worden vermeld in het authentiek bewijsstuk bedoeld bij artikel 25 § 3.

§ 3. Onder de bij § 1 verboden beleeningen zijn niet begrepen de voorschotten in Nederland of in de koloniën en bezittingen van het Rijk in andere werelddeelen door gemeentebesturen, liefdadige of tot algemeen nut werkende instellingen, hetzij renteloos, hetzij tegen matige rente verschaft, en tot zekerheid waarvan het hooger vermeld authentiek bewijsstuk wordt afgegeven, mits de bepalingen, volgens welke die voorschotten door bedoelde besturen en instellingen worden uitgekeerd, zijn goedgekeurd: in Nederland door den Minister van Koloniën, in Nederlandsch-Indië door de daartoe door den Gouverneur-Generaal aan te wijzen autoriteiten.

Art. 33. § 1. Indien een gepensionneerde in een gesticht of eene instelling van weldadigheid, door het openbaar gezag erkend, is opgenomen of, op welke wijze ook, door zoodanig gesticht of zoodanige instelling of door eene burgerlijke gemeente wordt verpleegd worden de verpleegkosten, zooveel mogelijk, doch in geen geval tot een hooger bedrag dan vijf en vijftig cent per dag, uit het pensioen voldaan. Bedraagt het pensioen minder dan vijf en vijftig cent per dag, dan worden die kosten slechts vergoed met het beloop van het pensioen over het tijdvak der verpleging.

In beide gevallen wordt gedurende de verpleging, zoo mogelijk, het volle bedrag van het pensioen ieder kwartaal betaalbaar gesteld aan het bestuur van dat gesticht, die instelling of gemeente, dat zijnerzijds verplicht is om aan den titularis het bedrag uit te keeren, waarmede het pensioensdeel de krachtens de eerste alinea verschuldigde verpleegkosten overtreft.

Ingeval het pensioen over het tijdvak der verpleging reeds is uitgekeerd, worden gemelde kosten verhaald op het pensioen van het eerstvolgend kwartaal, dat de titularis weder zelf kan ontvangen.

De kosten van verpleging in een Landskrankzinnigengesticht worden voldaan overeenkomstig de daarvoor uitgevaardigde bepalingen.

§ 2. Heeft de verpleging van den gepensionneerde plaats in eenige maritieme of militaire ziekeninrichting of wel op eenigerlei wijze ten laste van de geldmiddelen van den Staat of van zijne

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

koloniën en bezittingen in andere werelddeelen, — tenzij als gevolg van eene veroordeeling als bij artikel 31, § 1, bedoeld, — dan wordt die verpleging mede op den voet van het bepaalde bij § 1 zooveel mogelijk uit het pensioen bekostigd, met dien verstande, dat bij verpleging in eene militaire ziekeninrichting binnen Nederlandsch-Indië uit het pensioen in geen geval meer wordt voldaan dan de door den gepensionneerde volgens het betrekkelijk militair tarief te betalen verpleegkosten.

Hetgeen de Staat uit het pensioen op die wijze minder terug ontvangt dan vijf en vijftig cent per hoofd voor elken verpleegdag, wordt ten laste van de Indische geldmiddelen verevend.

§ 3. De bepalingen van dit artikel zijn, bij verpleging in eene militaire ziekeninrichting binnen Nederlandsch-Indië, niet van toepassing op gepensionneerde militairen, die benoemd zijn tot- of belast zijn met de waarneming van eene betrekking onder genot van bezoldiging ten laste der geldmiddelen van Nederlandsch-Indië en derhalve in die betrekking ter verpleging worden opgenomen.

Art. 34. In Nederland is de Minister van Koloniën, en in *Nederlandsch-Indië* de Gouverneur-Generaal bevoegd om de kosten van verpleging van gepensionneerde militairen in buitenlands gevestigde ziekeninrichtingen of andere openbare en bijzondere instellingen van liefdadigheid, welke — naar hun oordeel — daarvoor in aanmerking komen, tot ten hoogste vijf en vijftig cent per hoofd en per dag van de pensioenen der verpleegden te doen inhouden en aan de besturen dier inrichtingen of instellingen te doen uitbetalen.

De verplegingskosten zullen echter nimmer tot een hooger bedrag dan het beloop van het pensioen over het tijdvak der verpleging vergoed worden.

Is het pensioen over het tijdvak der verpleging reeds uitgekeerd, dan worden geen verpleegkosten te goed gedaan.

Art. 35. § 1. Op de pensioenen wordt om geenerlei reden korting toegestaan ten behoeve van particuliere schuldeischers.

§ 2. Ter zake van schulden aan den Lande, — waartoe mede worden gerekend te behooren die wegens voorschotten, in het buitenland door of van wege Nederlandsche gezant-

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

militaire dienstplichten verbonden, dat de bekomen gebreken in dit opzicht met de gevolgen van oorlogsverrichtingen kunnen worden gelijkgesteld."

Art. 5. § 1. Het recht op verkrijging van pensioen of van onderstand voor eens gaat verloren:

a. ingeval van ontslag wegens wangedrag, onzedelijkheid of verregaande nalatigheid in de vervulling der dienstplichten;

b. ingeval van verwijdering uit den dienst tijdens de militair aan de strengere krijgstucht is onderworpen;

c. ingeval van veroordeeling bij rechterlijk vonnis, indien verwijdering uit den dienst daarvan het gevolg is, of wel ingeval van gelijke veroordeeling ná het verlaten van den dienst wegens een misdrijf, vóór dat tijdstip begaan, indien uit den aard der zaak verwijdering uit den dienst daarvan het gevolg zou geweest zijn;

d. ingeval van het verlaten van den dienst uithoofde van ongeschiktheid, wegens ziels- of lichaamsgebreken, ontstaan of voortdurend ten gevolge van eigen moedwillige handelingen of van ongeregeld gedrag;

e. in geval van een rechterlijk gewijsde ter zake van desertie of van eene disciplinaire bestraffing ter zake van vermissing voor langer dan acht en twintig dagen, in beide gevallen indien verwijdering uit den dienst daarvan het gevolg is.

§ 2. Vervolging wegens misdrijf schorst de beslissing omtrent de toekenning van pensioen of van onderstand voor ééns tot na de uitspraak van het eindvonnis.

Art. 10. § 1. Aan den militair, die recht heeft op pensioen ingevolge artikel 1 sub 1e, wordt dat pensioen toegekend op zijn verzoek.
Het kan echter ook worden verleend, zonder dat daartoe aanvraag gedaan en zonder dat de laatstaangegane dienstverbintenis geëindigd is.

§ 2. Wanneer een militair zonder toekenning van pensioen of zonder erkenning van het recht op pensioen den dienst heeft verlaten, hoewel hij recht op pensioen kon doen gelden, of

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

wanneer een gepensionneerd militair, buiten het geval bij artikel 20 voorzien, recht heeft op een hooger pensioen dan hem werd verleend, wordt hij op zijn verzoek alsnog in het genot van het hem toekomend pensioen of hooger pensioen gesteld.

§ 3. Het recht op verkrijging van pensioen of van een hooger pensioen is verbeurd, wanneer de belanghebbende het niet heeft doen gelden binnen vijf jaren na het verlaten van den dienst.

§ 5. De aanvragen worden in de vorenbedoelde gevallen gericht aan den Commandant van het Leger en Chef van het Departement van Oorlog in Nederlandsch-Indië.

Art. 12. Als diensttijd op den voet van artikel 11 sub *a* komt mede in aanmerking:

a. dienst bij mobiele schutterijen;

b. de tijd van krijgsgevangenschap.

Art. 14. § 1. Wanneer bij de berekening van het aantal dienstjaren de som van den diensttijd niet juist een vol jaar of volle jaren uitmaakt, wordt een gedeelte van een jaar voor een vol jaar in rekening gebracht, indien het ten minste éénhonderd vijf en tachtig dagen bedraagt. Anders wordt het verwaarloosd.

Art. 16. § 1. De regeling van het pensioen geschiedt naar den verkregen hoogsten rang of stand, indien de betrokkene daarin ten minste twee jaren werkelijken dienst heeft doorgebracht, of wel tijdens het bekleeden daarvan in de termen valt, voor pensionneering wegens in en door den dienst ontstane ziels- of lichaamsgebreken. In andere gevallen wordt het pensioen geregeld naar den onmiddellijk voorafgaanden lageren rang of stand of naar den laagsten, wanneer geen hoogere is bekleed.

Art. 22. § 1. Het pensioen wordt toegekend door den Gouverneur-Generaal, op voordracht van den Commandant van het Leger en Chef van het Departement van Oorlog in Nederlandsch-Indië.

§ 2. In de tot toekenning van het pensioen strekkende besluiten wordt melding gemaakt van de bepalingen van dit reglement, waarop de toekenning berust.

§ 3. Van de toekenning van het pensioen wordt den belanghebbende een authentiek bewijsstuk uitgereikt.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

schappen of consulaten verstrekt, — kan korting op de pensioenen worden bevolen, overeenkomstig de ter zake vastgestelde of vast te stellen bepalingen.

Art. 36. In buitengewone gevallen, waarin bij dit reglement niet is voorzien, of waaromtrent zijne bepalingen geacht moeten worden geen billijken maatstaf tot vergelding van bewezen diensten op te leveren, wordt door den Koning bij afzonderlijk besluit voorzien.

Art. 37. Wanneer door belanghebbenden tegen de toepassing in Nederlandsch-Indië van de bepalingen van dit reglement bezwaren worden ingebracht, behoudt de Koning Zich voor daarin te voorzien bij een met redenen omkleed besluit, in overeenstemming met de in dit reglement gestelde regelen.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

AANHANGSEL IV.

Uittreksel uit het Reglement op het verleenen van pensioenen en onderstanden aan de niet-Europeesche militairen beneden den rang van officier van het Nederlandsch-Indische leger (I. S. 1910 n°. 170.)

Art. 2. § 2. Als „eigen moedwillige handelingen" worden bij de toepassing van dit reglement beschouwd alle daden, gepleegd met het kennelijk doel om lichamelijke ongeschiktheid voor den militairen dienst te veroorzaken, zoomede het opzettelijk bemoeilijken of beletten van eene genees- of heelkundige behandeling, waardoor de geschiktheid voor den militairen dienst zou kunnen zijn herwonnen.

Onder het opzettelijk bemoeilijken of beletten van eene genees- of heelkundige behandeling wordt verstaan het bemoeilijken of beletten onder omstandigheden, die wijzen op het kennelijk doel van den belanghebbende om voor den militairen dienst ongeschikt te blijven.

De beslissing in hoever eene genees- of heelkundige behandeling, in den zin van het vorenbepaalde, al dan niet opzettelijk bemoeilijkt of belet is geworden, berust bij den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië.

Ziels- of lichaamsgebreken, ontstaan door misbruik van alcoholische of narcotische middelen, worden geacht het gevolg te zijn van „ongeregeld gedrag".

§ 3. Ziels- en lichaamsgebreken, ontstaan „in en door den dienst", worden, met uitsluiting van alle andere, gerekend te zijn:

a. die, welke het gevolg zijn van verwonding, verminking of letsel in den strijd bekomen;

b. die, welke òf beschouwd moeten worden als het gevolg van vermoeienissen of ontberingen bij oorlogsverrichtingen, òf wel ontstaan zijn buiten den oorlog, doch onder omstandigheden, zóó uitsluitend aan het volbrengen van

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

gesteld aan het bestuur van dat gesticht, de instelling of gemeente, dat zijnerzijds verplicht is om aan den titularis het bedrag uit te keeren, waarmede het pensioensdeel de krachtens de eerste alinea verschuldigde verpleegkosten overtreft.

De kosten van verpleging in een Landskrankzinnigengesticht worden voldaan overeenkomstig de daarvoor uitgevaardigde bepalingen.

§ 2. Heeft de verpleging van den gepensionneerde plaats in eenige maritieme of militaire ziekeninrichting, of wel op eenigerlei wijze ten laste van de Indische geldmiddelen — tenzij als gevolg van een veroordeeling als bij artikel 28, § 1, bedoeld — dan wordt die verpleging mede op den voet van het bepaalde bij § 1 zooveel mogelijk uit het pensioen bekostigd, met dien verstande, dat bij verpleging in eene militaire ziekeninrichting binnen Nederlandsch-Indië uit het pensioen in geen geval meer wordt voldaan, dan de door den gepensionneerde volgens het betrekkelijk militair tarief te betalen verpleegkosten.

Hetgeen de Staat uit het pensioen op die wijze minder terugontvangt dan vijf en vijftig cent per hoofd voor elken verpleegdag, wordt ten laste van de Indische geldmiddelen verevend.

§ 3. De bepalingen van dit artikel zijn bij een verpleging in eene militaire ziekeninrichting binnen Nederlandsch-Indië niet van toepassing op gepensionneerde militairen, die benoemd zijn tot- of belast zijn met de waarneming van eene betrekking onder genot van bezoldiging ten laste der geldmiddelen van Nederlandsch-Indië en derhalve in die betrekking ter verpleging worden opgenomen.

Art. 31. § 1. Op de pensioenen wordt om geenerlei reden korting toegestaan ten behoeve van particuliere schuldeischers.

§ 2. Ter zake van schulden aan den Lande, kan korting op de pensioenen worden bevolen, overeenkomstig de ter zake vastgestelde of vast te stellen bepalingen.

Art. 32. In buitengewone gevallen, waarin bij dit reglement niet is voorzien, of waaromtrent zijne bepalingen geacht moeten worden geen billijken maatstaf tot vergelding van bewezen diensten op te leveren, wordt door den Gouverneur-Generaal bij afzonderlijk besluit voorzien.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Art. 33. Wanneer door belanghebbenden tegen de toepassing van de bepalingen van dit reglement bezwaren worden ingebracht, behoudt de Gouverneur-Generaal zich voor daarin te voorzien bij een met redenen omkleed besluit, in overeenstemming met de in dit reglement gestelde regelen.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Art. 25. § 1. De pensioenen zijn, na overlegging der vereischte bewijsstukken, betaalbaar na afloop van iedere maand, behoudens het bepaalde bij artikel 69 der Wet tot regeling van de wijze van beheer en verantwoording der geldmiddelen van Nederlandsch-Indië (Nederlandsch Staatsblad 1895, n°. 145; Indisch Staatsblad N°. 225).

Art. 27. § 1. Het toegelegd pensioen vervalt:

a. door het weder in het genot treden van soldij ten laste der Indische geldmiddelen;

b. wanneer de betaling gedurende vijf achtereenvolgende jaren niet is gevorderd;

c. bij overlijden van en met den eersten dag van het kwartaal volgende op dat waarin het overlijden plaats had.

§ 3. Het pensioen, vervallen krachtens § 1, sub *b*, van dit artikel, kan door den Gouverneur-Generaal, op verzoek van den belanghebbende, opnieuw worden toegekend.

Het weder toegelegd pensioen vangt aan met het kwartaal, volgende op dat, waarin de schriftelijke aanvraag om toekenning bij het Departement van Oorlog wordt ontvangen.

Art. 28. § 1. De gepensionneerde, die veroordeeld is tot tenarbeidstelling aan de publieke werken voor den kost zonder loon van drie maanden, tot dwangarbeid buiten den ketting van ten minste drie maanden, of tot dwangarbeid in den ketting, mist gedurende den tijd, dat hij zijne straf ondergaat of zich door de vlucht aan de tenuitvoerlegging van het vonnis onttrekt, het genot van het pensioen.

§ 2. Ten aanzien van hem, die zijne straf ondergaat of zich door de vlucht aan de tenuitvoerlegging van het vonnis onttrekt, behoudt de Gouverneur-Generaal zich voor, daartoe termen vindende, om:

a. gedurende dien tijd over het pensioen van den veroordeelde te beschikken ten behoeve van diens vrouw of wettige kinderen; voor het geval de gepensionneerde (die den Christelijken godsdienst niet belijdt) meer dan eene vrouw heeft, ten behoeve van de oudste of eerste der vrouwen, met wie hij volgens zijne godsdienstige instellingen, op wettige wijze is gehuwd;

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

b. voor zoover van de sub *a* bedoelde bevoegdheid geen gebruik is gemaakt, hem, die van tenarbeidstelling of dwangarbeid is ontslagen, in het genot te stellen van eene uitkeering tot een bedrag, dat de helft van het jaarlijksch bedrag van het pensioen niet te boven gaat.

§ 3. In het geval, bedoeld bij § 2, sub *a*, hiervoren, wordt het pensioen ten behoeve van de bevoorrechten niet langer uitbetaald, dan tot en met het kwartaal, waarin de laatste hunner overlijdt, tenzij het, om welke reden dan ook, reeds vroeger vervallen of niet meer voor hen beschikbaar mocht zijn.

Art. 29. § 1. De pensioenen zijn onvervreembaar. De titularis kan daarover op geenerlei wijze beschikken, ook niet door verpanding of beleening. Indien hij last geeft om het pensioen voor hem te ontvangen, kan hij die lastgeving altijd herroepen. Alle overeenkomsten, hiermede strijdig, zijn nietig.

§ 2. De bepalingen van de voorafgaande paragraaf worden vermeld in het authentiek bewijsstuk, bedoeld bij artikel 22, § 3.

§ 3. Onder de bij § 1 verboden beleeningen zijn niet begrepen de voorschotten in Nederlandsch-Indië door gemeentebesturen, liefdadige- of tot algemeen nut werkende instellingen, hetzij tegen matige rente verschaft, en tot zekerheid waarvan het hooger vermeld authentiek bewijsstuk wordt afgegeven, mits de bepalingen, volgens welke die voorschotten door bedoelde besturen en instellingen worden uitgekeerd, zijn goedgekeurd door de daartoe door den Gouverneur-Generaal aan te wijzen autoriteiten.

Art. 30. § 1. Indien een gepensionneerde in een gesticht of eene instelling van weldadigheid, door het openbaar gezag erkend, is opgenomen of, op welke wijze ook, door zoodanig gesticht of zoodanige instelling of door eene burgerlijke gemeente wordt verpleegd, worden de verpleegkosten, zooveel mogelijk, doch in geen geval tot een hooger bedrag dan vijf en vijftig cent per dag, uit het pensioen voldaan. Bedraagt het pensioen minder dan vijf en vijftig cent per dag, dan worden die kosten slechts vergoed met het beloop van het pensioen over het tijdvak der verpleging.

In beide gevallen wordt gedurende de verpleging, zoo mogelijk, het volle bedrag van het pensioen ieder kwartaal betaalbaar

PERPUSTAKAAN NASIONAL
PERPUSTAKAAN NASIONAL RI.

INHOUD.

	Blz.
Inleiding	1
Regeling	5
Aanhangsel I	72
Aanhangsel II	100
Aanhangsel III	106
Aanhangsel IV	116

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA